Fantastic Club

LEONIDA NEAMȚU

BLONDUL ÎMPOTRIVA UMBREI SALE

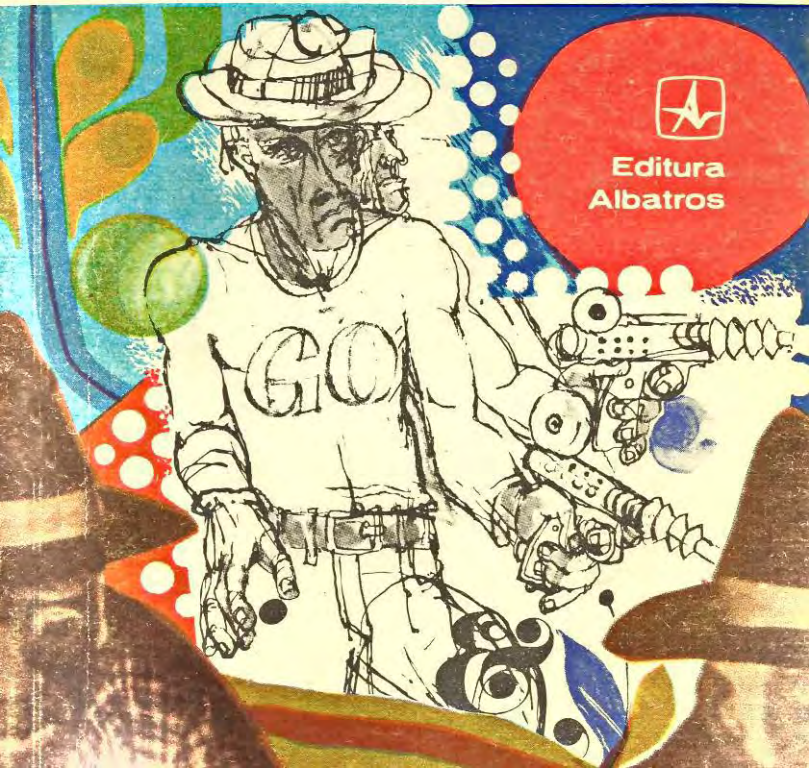

Editura Albatros

LEONIDA NEAMȚU

BLONDUL ÎMPOTRIVA UMBREI SALE

Fantastic Club

LEONIDA NEAMȚU

BLONDUL ÎMPOTRIVA UMBREI SALE

EDITURA ALBATROS • 1973

BLONDUL ÎMPOTRIVA UMBREI SALE

Capitolul I

La Cluj toamna pică dinspre sud, dinspre dealul Feleacului, agresivă ca o cenușie și rea caracatiță, cu lungi tentacule de ceață ucigătoare și mari tristeți *definitive*, dizolvante.

De cele mai multe ori vine brusc; puțin după vremea amiezii, cerul, senin o clipă mai înainte, devine umbrelă plumburie gata să-și năruie falduri peste cetate. Abia dacă ai avut vreme să observi că vara s-a dus, că iarba arsă, tocită de lumină, începe să se retragă încet în pămînt, și pe neașteptate ceața Someșului face punct de joncțiune cu ceața ce coboară Feleacul, undeva în preajma Turnului Croitorilor, ca două oști amice, bucuroase să se contopească în vederea unui asediu mai îndelungat asupra orașului și a sufletelor sale păcătoase și neliniștite.

La Cluj, cînd plouă și ești trist, îți amintești neapărat că ai fost cîndva student și tînăr, și oricît de mizerabili și grei vor fi fost anii aceia, ei îți apar dauriți și teribili și, mai ales, ireversibili cu totul...

Ocolind băltoacele, mi-am cumpărat din obișnuință ziarul local, în drum către redacție, unde în ziua aceea nu aveam mare lucru de făcut. Nu cred

ILUSTRAȚIA COPERTEI: JOSEF TEODORESCU

că era mai mult de unsprezece, dar într-o astfel de zi posomorîtă orele își pierd din importanță și seamănă una cu alta. Redacția e pe strada Horia (care, la capătul ei, izbește-n gară), într-o clădire ce nu atrage atenția prin nimic. Nu poți bănui că dincolo de acele ferestre activează un număr însemnat de genii.

Prin birouri nu l-am găsit decît pe vechiul meu inamic, poetul V., ce discuta pașnic cu *fetele* noastre, fumînd prelung și clipind rar din ochii lui bulbucați, în vreme ce lumina becului aprins se cuibărea lenește în părul-i sur. Prin sobe ardea gazul, și sîsîitul lui îți dădea senzația liniștitoare a eternității: încă o toamnă, pe urmă încă o toamnă, pe urmă încă o... Și tot așa!...

În sala beletristicii nu mișca nimic; doar o muscă, scărpinîndu-se, înțepenise pe dosare. Am aprins lumina și m-am așezat, puțin plictisit că n-am cu cine schimba o vorbă. Teancurile de manuscrise aruncate peste mese păreau foarte moarte. Poate că și erau! Biroul meu e între două ferestre; alți vechi inamici, A. și S., ca și inamici mai proaspeți, precum P. și T., ocupă birouri în aceeași sală, însă, cum am spus, în clipa aceea la „beletristică" domnea o tăcere sumbră, de parcă aș fi intrat într-o redacție fantomă...

Iată, deci, atmosfera în care începe incredibila aventură pe care am intenția de a o istorisi.

Cunosc prea bine *teoria detașării*. Știu că, pentru a fi veridic și obiectiv cînd povestești despre o anumită întîmplare petrecută într-un anumit loc, trebuie să fugi cît mai departe de locul cu pricina. Cu cît depărtarea va fi mai substanțială, cu atît

scenele vor înflori mai amplu și mai bogat în imaginația naratorului. Prin urmare, chiar mîine ar trebui să iau bilet pentru Honolulu. Nu știu de ce, cînd cineva vrea să arate metaforic că are de gînd să plece departe, se referă neapărat la Honolulu, punct care, de altfel, îmi convine de minune și mie. De la Cluj pînă acolo vor fi fiind cîțiva kilometri, dar din păcate n-am să pot ateriza mîine, sau poimîine în locul pomenit, pentru simplul motiv că nu mă aflu în concediu. Prin urmare, senzaționala istorie cu privire la „lupta Blondului împotriva *umbrei* sale" sînt nevoit să o redactez rămînînd chiar în orașul unde s-a petrecut întreaga acțiune: Clujul. Sînt foarte îngrijorat cu privire la destinul acestei cărți. Mi-e teamă că, neputîndu-mă *detașa* (la Honolulu, sau cel puțin la Mogoșoaia), n-are să-mi reușească.

Mai ales că nu știu cum să încep! Se împlinește exact un an, și, într-un fel sau altul, această aniversare ar merita să fie sărbătorită. În urmă cu trei sute șaizeci și cinci de rotații ale Pămîntului împrejurul axei sale, într-o zi mult asemănătoare celei de azi, aș zice cu totul asemănătoare — căci ce nu se repetă? — mă aflam în același loc, sub lumina posomorîtă a becurilor aprinse în plină zi, luptîndu-mă cu tristețea deznădăjduită a dimineții pluvioase; singura diferență era că musca amărîtă care azi zace leșinată pe dosarele vechiului meu inamic A., vreau să cred că aceeași muscă, fiindcă, dacă-mi permiteți această cugetare, *și muștele se repetă*, dădea, inexplicabil, semne de puternică enervare și, profitînd de un moment de neatenție, s-a repezit, lipicioasă și rece, direct în urechea mea dreaptă.

M-am plesnit cu palma peste ureche, gata să mi-o smulg. Musca, firește, a scăpat, dovadă că și acum se preface moartă, în viață fiind, pîndindu-mă.

Furios, mi-am luat pardesiul, m-am înfipt în pălărie și am părăsit redacția. Faldurile ploii ascundeau ciini umezi cu dinții tociți și ochii plini de o teroare neînțeleasă. Cuprins de inspirație, am apucat autobuzul cinci, prin fața stației căruia treceam ca din întîmplare. Dar ce se petrece cu adevărat întîmplător?! Se părea că mîna nevăzută a destinului, moale și discretă ca a unei necunoscute cu fața umbrită de un voal bleu, mă condusese către acel autobuz numărul cinci, în care am sărit fără ezitare.

După ce merse de-a lungul Someșului și străbătu cîteva perdele de ploaie, autobuzul opri undeva lîngă Studioul de Radio. Grăbit să scap din înghesuială, am sărit direct într-o băltoacă, stropindu-mă bine. Totuși, în partea aceea a orașului ploaia încetase. M-am strecurat pe sub un gard strîmb, gîndindu-mă că, judecînd după cum începusem ziua aceea, normal ar fi să nu-l găsesc acasă pe vechiul meu inamic, Blondul, însă lucrurile s-au petrecut cu totul altfel, aș îndrăzni să zic de două ori altfel, și o să vedeți de ce. Numele adevărat al Blondului nu am intenția de a-l dezvălui nici în această carte; pentru un fost agent secret, viața pe care o duce aici la marginea orașului, în grădina ce o lucrează singur, în mijlocul căreia a construit cu propriile mîini o cabană mică, pare din cale afară de retrasă și liniștită.

În realitate însă, mereu i se întîmplă cîte ceva.

S-ar zice că *Aventura,* de care a avut parte din

belșug în tinerețe și din calea căreia încearcă să se ferească acum cu tot dinadinsul, se agață de el cu orice preț, iubindu-l foarte, pesemne...

Nu de mult Blondul a fost amestecat, firește fără voia sa, într-o abracadabrantă poveste cu *păianjeni,* despre care am scris la momentul potrivit, iar acum...

Aș fi putut trece cu ușurință peste gardul scund ce mărginește *domeniile* Blondului, așa cum făcusem de nenumărate ori, ignorînd portița firavă, încuiată din pură cochetărie cu un *zar* imens, mult mai potrivit desigur la poarta unei cetăți. Preferînd însă, din motive neclare, să dau aparențele unui om civilizat, mi-am întins mîna căutînd soneria semisecretă, interioară, și am apăsat de mai multe ori, semnalizînd în *morse* „deschide"!, așa cum se cuvine cînd faci vizite unui fost agent secret.

Trecu o clipă și Blondul apăru pe cărare.

Ochii totdeauna vag surîzători ai acestui om trecut prin atîtea mi se părură de data asta, cum să zic, opaci, lipsiți de viață. Venea cu un mers leșinat, legănînd în palmă cheia grea, aruncîndu-mi încă de la distanță o căutătură pe care n-am știut cum s-o interpretez. „Vizită nepotrivită!" mi-am zis. El răsuci cheia, cu privirea plecată, deschise portița larg, mă fixă cu niște ochi mari și străini, care erau și nu erau ai lui, și-mi aruncă următoarele cuvinte, de necrezut:

— Intrați, domnule. Cu *ce* ocazie pe la mine?

De necrezut, fiindcă nu în felul acesta întîmpini un vechi in-amic. Și apoi, noi eram *per tu* de mulți ani! Ce sens avea pluralul?

Mă lăsă apatic să trec înainte pe cărare și am păşit nesigur spre cabană, întrebîndu-mă dacă, totuşi, nu ar fi mai nimerit să dispar... Nici un cuvînt nu însoți cei o sută de paşi ce-i făcurăm. Chiar deasupra noastră norii plesniseră, grei şi urîți, lăsînd liberă pentru cîteva minute o dungă de cer vînăt, înghețat. Blondul nu mă invită în cabană, cum ar fi fost normal pe această vreme mizerabilă, ci-mi oferi un scăunel sub streaşina cu totul inconsistentă acum a viței de vie. Se aşeză în fața mea pe un scăunel identic şi mă examină lung, cu o stăpînită şi rece curiozitate. Ceva îmi dădea ghes să mă ridic şi să plec.

Însă, tot ceva îmi şoptea neapărat să rămîn.

— Spuneți, zise în cele din urmă Blondul, folosind în continuare pluralul. Vă ascult!

Dar în condițiile date nu aveam nimic de zis!

Din cabană se auzi glasul melancolic al pendulei pe care prietenul meu o adusese de la Viena. Dracu ştie ce oră anunța că e. Am sperat o clipă că glasul acela venind *din interior* are să-i sugereze ideea de a mă invita la căldură şi de a mă cinsti repede cu una din băuturile sale bune, păstrate, cum singur zicea, anume pentru „clipele cînd sufletul oscilează între tristețe şi nehotărîre"; în altă stare de spirit să fi fost, nu aş fi ezitat să mă invit şi singur, dar felul cum mă primise vechiul prieten mă paralizase cu adevărat!

— Păi, am murmurat, *tu* ce mai zici?

Apăsasem anume pe *tu*. Speram să-l trezesc din straniul vis în care părea cufundat. Într-adevăr, o vîlvătaie fugară trecu prin ochii Blondului. Apoi

privi în jos, parcă încurcat. Tot cu privirile plecate, şi frămîntîndu-şi mîinile, răspunse:

— Eu, hm!!!, bine. Dar tu? Slavă domnului, mă tutuiseși! Dar imediat adăugă acele cuvinte care în acea clipă mi se păreau o culme a nonsensului: *Cu ce ocazie pe la mine?*

Niciodată nu mă întrebase aşa ceva! Fiindcă nu-l întrebi pe un amic cu ce ocazie îți face vizită; e nepoliticos... Parcă trebuie neapărat o ocazie?

Interzis, mă întrebam cam ce ar fi de făcut. Prezența mea, evident, era neavenită. Poate că în interiorul cabanei se află cineva care i-e *mult mai drag*... Greu de crezut. Blondul e un solitar. Nu tolerează în preajma sa decît pisici. Pisici la propriu. Chiar! Unde o fi pisica Hella? Doarme încovrigată în fața sobei? Bravo! Ține pisica în casă, iar mosafirul afară!

Dar dacă pe Blond *îl părăsiseră mințile, memoria?*

Rumegînd această idee, nu din cale afară de optimistă, mi-am transferat, ca să zic aşa, toate privirile asupra fostului agent secret, încercînd să operez prin disecție... Vreau să zic că mi-am ascuțit privirile cît am putut de mult. În ciuda acestui efort salutar, n-am obținut mare lucru. Figura lui era impenetrabilă ca un pergament vechi. Şi el mă observa pe furiş, parcă încercînd să înțeleagă ***cine sînt şi ce vreau.***

— Ce e cu tine, am zis. Parcă ai fi nimerit pe o insulă care numai ieri a țîşnit din valuri!

— De unde ştii că nu e chiar aşa? răspunse Blondul, cu o voce transparentă şi uscată ca un celofan.

Iată-l că se ridică şi mă părăseşte fără un cuvînt. Minunată ospitalitate! Ocoleşte cabana şi dispare...

Mi-am muşcat furios degetul arătător, încercînd să mă conving că nu visez. Un test cam nesigur: şi în vis poţi să-ţi muşti degetul, şi tot vis rămîne...

M-am ridicat încetişor, căutînd primprejur un punct de sprijin. Printre aracii dezgoliţi trecea un vînt umed, pătrunzător. Deasupra mea cerul se închisese din nou, iar în direcţia Someşului, în plină amiază, se şi ridica o perdea de ceaţă. Tot în direcţia Someşului, chiar cînd mă pregăteam să dispar, se auzi ceva. Paşi. Revenea Blondul? Ţintuit de o curiozitate sumbră, am stat să aştept. Să se clarifice... Ce?

Într-adevăr Blondul era cel ai cărui paşi îi auzisem; revenea, dar de unde, şi de ce mă părăsise pentru minute atît de lungi? Culmea, la picioarele sale se prelingea, aproape lipită de pămînt, Hella cea galbenă, care avea obiceiul să-l însoţească peste tot ca un căţel, deşi nu era decît o simplă mîţă proastă.

Blondul zîmbi cu *zîmbetul său dintotdeauna* şi exclamă, ca şi cum m-ar fi văzut pentru prima dată în ziua aceea:

— Ia te uită, avem musafiri! Ce e nou, bătrîne?

Tot e bine că nu mă întreba, pentru a nu ştiu cîta oară, *cu ce ocazie* veneam pe la el!... Îl examinam uluit; purtarea sa era inexplicabilă. Inexplicabil mi se părea şi micul amănunt că puţin mai înainte purta un fel de scurtă îmblănită, iar acum revenea în vechea lui salopetă de *jardinier*. Unde se schimbase? În magazioara din fundul grădinii? Dar de ce? Şi din ce coclauri o culesese pe Hella, pe care eu o crezusem încovrigată, la căldură?

— Mă pregăteam să plec, am zis posac, stînd în picioare, nemişcat, acru.

— Am dat o raită pe Someş în sus, să văd *cum e apa*, zise pe un ton firesc Blondul. E tulbure ca dracul în zilele sale rele; nu e rost de pescuit. De ce să pleci? Intră! Mi-e dor de o conversaţie *dezinteresată*.

I-am aruncat o privire rea.

— Mai înainte n-aş fi spus că ţi-e dor de ceva, mai ales de o conversaţie, chiar şi dezinteresată!

Oprit în prag, cu mîna stîngă pe clanţă, Blondul îmi aruncă o privire atentă şi îngrijorată. Pisica Hella îşi freca ceafa de piciorul lui, aşteptînd să intre.

— Ce vrei să zici?

— Dar tu ce vrei să zici? i-am replicat. Ce vrei să zici, întrebînd cu ipocrizie ce vreau să zic *eu*?! Ai fi putut să mă poftești în casă încă acum o jumătate de ceas, nu să mă ţii în frig!

Indignarea creştea în mine cu întîrziere.

Blondul se încruntă puţin, tăcu, deschise uşa şi, vrînd, nevrînd, am intrat la căldură. Puţine mobile, numai cele strict necesare, se aflau în interior, şi asta dădea o impresie de larg şi comoditate, deşi spaţiul în realitate era destul de îngust. Tăcut, mohorît, Blondul scoase din minuscula cămară o sticlă cu unul din cocteilurile sale stranii, cu gust de plantă amară; turnă încetişor, culese de pe colţul mesei o muscă sucombată şi o azvîrli afară ca un gospodar; îmi făcu semn să iau paharul şi băurăm amîndoi.

Deschise larg ochii și zîmbetul său vechi reapăru.

— Vrei să zici că mă aștepți de o jumătate de oră? Ce vină am eu? Nu-mi anunțaseși vizita.

— Că te aștept e un fel de a spune. M-ai ținut pur și simplu afară.

— Cum, *te-am ținut?* Nu eram acasă. Știi unde e cheia. De ce n-ai intrat singur?

— Cum era să intru neinvitat?

— Cum era să te invit, dacă nu eram de față!

— Ascultă, ce comedie joci? l-am întrebat. În orice caz nu e de un gust foarte select.

Blondul aprinse o țigară, îmi întinse pachetul, dar n-am luat. De ce să fumăm pipa păcii? Eram supărat pe el.

Nu zise nimic și mă privi iar foarte fix, de parcă ar fi vrut să constate că mă aflu în deplinătatea facultăților mintale. Grozavă situație; începusem a ne bănui unul pe celălalt...

— Cum ai procedat? se interesă, pe un ton cît se poate de neutru, deși, jur, era destulă încordare în glasul său. Ai sărit gardul ca de obicei?

Întrebarea puse capacul.

— N-am sărit gardul! răcnii. Am pus degetul pe sonerie, ca un om civilizat, și am așteptat să vii, să deschizi...

Blondul tresări, puse ambele palme pe masă și rosti următoarele cuvinte de necrezut:

— Ai așteptat să vin să-ți deschid!... Și-am venit?

— Farsorule! am zis. Ce e asta? Începutul unei aventuri?

El privi puțin într-o parte. Pe chipul acestui bărbat, care începea încetișor să îmbătrînească, se

desenă o expresie cum n-am mai văzut. Resemnare, tristețe, melancolie și încă ceva... Însă imediat mă străpunse cu ochii.

— Începutul unei av...? Cine știe! Reveni cu încăpățînare la întrebarea sa: *Și, am venit să-ți deschid?*

— Ba bine că nu! Ai venit, m-ai întrebat cu ce ocazie te vizitez, te-ai uitat la mine ca la un perete pe care cățeii se urinează...

— *Și pe urmă ce am făcut?*

— Cred că ai înnebunit!

— Răspunde-mi te rog la întrebare. *Ce am făcut?*

— Ceva colosal de amuzant! M-ai așezat pe un scaun ud, afară, și ai continuat să taci. Din cînd în cînd puneai spirituala întrebare: *cu ce ocazie pe la mine, domnule?* Dar, ce? Ai acționat sub stare de hipnoză, nu-ți mai amintești?

Blondul închise ochii. Apoi îi deschise. Vorbi foarte distinct, pe un ton mult coborît.

— Ascultă, zise, și n-am să uit pînă la moarte expresia de adîncă și nedeslușită teroare de pe figura acestui bărbat curajos, care vreme de cincizeci de ani înfruntase cu nepăsare destinul și trecuse prin cele mai teribile primejdii. Ascultă, cel care ți-a deschis poarta *nu eram eu.*

— Nu erai tu! Atunci, cine?

— Eu eram plecat... Și pînă m-am înapoiat, ai făcut conversație, dacă se poate numi aia conversație, cu *umbra mea.*

Ar fi trebuit să izbucnesc în hohote, însă accentul cu care fostul agent secret rostise cuvintele era

atît de apăsător, încît mă trecură toți fiorii. Am tresărit, voind parcă să arunc de pe umeri laba cuiva care mi se strecurase pe la spate... În odaie se făcuse frig...

Capitolul II

Plouă, iar timpul trece... Ciudat că evenimentele de acum un an au și intrat în amintire! Poate că, dacă nu m-aș fi decis să le reconstitui piesă cu piesă, amănunt cu amănunt, după încă un interval, un gol de timp vreau să zic, un șir de ani, despre care apoi te întrebi „cînd au trecut?", ar fi intervenit chiar uitarea. Ca un efemer arhipelag pierdut în imensitate, ale cărui contururi cunosc o înceată, dar sigură moarte sub asaltul nemilos al oceanului.

Îmi amintesc de tăcerea ce se interpuse între mine și vechiul meu inamic, Blondul, în acea zi de revelații stranii. Și apoi, cuvintele sale ce mă tulburară și mai mult:

— Sigur! Sigur! Ar fi din cale afară de comod să cred, sau mai bine zis să credem, fiindcă iată-te și pe tine amestecat fără voie în această afacere, că totul e numai un fel de farsă, una destul de sinistră, ce e drept, iar dacă nu o farsă, atunci o mistificare, o escrocherie rezolvabilă printr-o simplă ecuație, polițistă, care în cele din urmă se rezumă la calculul elementului necunoscut, într-o problemă cu date fixe, însă eu... eu simt că e altceva, mai grav, mai profund, *mai rău*... Simt că această *umbră* blestemată, *umbra mea*, coboară de departe, dintre coordonate, o spun cu spaimă, intangibile...

— Pentru Dumnezeu! am exclamat. Doar n-ai să vii cu afirmația naivă că *umbra ta* ar fi o ființă din altă lume, o dublură, copia ta fidelă, care...

— Nu m-ai înțeles, îmi reteză Blondul cuvintele, puțin plictisit. De unde concluzii atît de sofisticate? Cînd am zis că vine *de departe*, mă gîndeam la înverșunatele depărtări ale trecutului meu.

— Tot nu înțeleg...

Vechiul meu inamic, prietenul meu Blondul, dădu ocol încăperii, fără vreun motiv vizibil, de fapt căuta un nou pachet de țigări; mi-am dat seama cu întîrziere, însă cred că țigările erau numai un pretext: presupun că, efectuînd acest „rond", voise să aibă sub ochi ferestrele, fără ca eu să bag de seamă. Vechiul meu inamic, prietenul meu Blondul, *se temea!* Se temea și nu voia s-o arate! Bizară constatare... Aruncă pe mijlocul mesei pachetul cu țigări (care nu fusese decît un pretext...) și încetul cu încetul obișnuitul său zîmbet puțin persiflator, ironic adună împrejurul ochilor, cînd cenușii, cînd albaștri, zeci de riduri subțiri. Zise:

— La prima vedere gîndul meu pare simplist... Tu, care de obicei complici lucrurile, nu iei în considerație evidențele, pe motiv că sînt facile, la îndemîna oricui. Probabil ai să ridici din umeri cînd ai să mă auzi spunînd că această întîmplare — apariția *umbrei* — mi se potrivește perfect. *Întîmplările*, dragul meu, *își aleg oamenii!* Odată și odată, tot trebuia să pățesc una ca asta, sau ceva mult asemănător...

— Dar de ce... De ce?

— Îmi cunoști, parțial, viața. Blondul privi iar împrejur. Încerc să-ți explic: eram, pe vremuri, ma-

rele as al deghizării... Am interpretat rolul a nenumărate personaje, timp de două zile am fost chiar amiralul von Collins, îți amintești, cînd escadra „Laura" a fost scufundată de crucișătoarele britanice... Era cît p-aci să joc rolul lui Hitler, dacă planul de răpire al caporalului ar fi reușit, în '44. Ei bine, nu era firesc ca destinul să-mi joace și mie o festă, să-mi arunce în cale o dublură, o *umbră* drept răzbunare? Sau, într-un fel, drept compensație... Mă întreb, oftă Blondul, de ce oare se sperie așa de mult omul de umbra sa?

— De umbra sa reală, în carne și oase, vrei să spui...

— În fond, e ca și cum te-ai pomeni cu un frate geamăn alături, un frate a cărui existență n-o bănuiai. Spune-mi, de ce tremură carnea pe mine numai cînd mă gîndesc la acest „frate geamăn"?

Această mărturisire o considerai scandaloasă.

— Te prefaci, i-am zis. Nu ți-e teamă. Nu chiar atît de mult pe cît încerci să mă convingi.

Blondul păru că nici nu aude cuvintele mele.

— Spune-mi, zise cu glas coborît, ai observat vreo diferență *notabilă* între mine și *umbra mea?*

După o secundă de gîndire am răspuns în șoaptă:

— Nici una... Dar după alte secunde am adus precizări: Umbra nu zîmbește... și *nu prea are conversație*... Umbra poartă *alte haine*... Haine pe care tu nu le ai...

— Ceea ce abia dovedește cît e de reală!

— Și, în sfîrșit, adăugai, cu un accent de înțelept, umbra nu știe tot ce știi tu... Dovadă că nu mă cunoaște. Acum un ceas nu mă cunoștea.

— Da! exclamă Blondul. Umbra mi-a copiat înfățișarea, dar nu și experiența... Ai dreptate! Aceasta este punctul ei vulnerabil. Umbra nu știe totul despre rolul pe care trebuie să-l joace. Datorită acestui punct slab al *umbrei,* păstrez speranța să-i vin de hac. Altfel...

— Să-i vii de hac, mă mirai, izbit de aceste cuvinte. Adică s-o distrugi... E necesar?

— Da! S-o fac să dispară, înainte ca *ea* să facă acest lucru cu mine, își continuă gîndul vechiul meu inamic.

— Ești sigur că are această intenție?

— Din noi doi, numai unul poate rămîne *în acest spațiu,* zise fostul agent secret. Și concluse, cu un fel de melancolică amărăciune: Eu sau *umbra*... Inutil să adaug, nu?, că prefer varianta cea dintîi...

— Între voi — și gîndul acesta ciudat îmi dădu fiori — n-a avut loc o conversație *ochi în ochi?* Și bănuind că Blondul se ferește să-mi spună adevărul întreg, am pus următoarea întrebare foarte neroadă: N-ai încercat să duci tratative de pace cu *umbra?* N-ați avut o *explicație?*...

Blondul bufni cu dispreț:

— Explicație! Bravo! Dar dacă *umbra* este proiecția răului din mine?!

— Ca în romanul lui Stevenson? Absurd!

— Știu, e absurd; nu e așa, ci cu totul altfel. În fond dacă ar fi *așa,* nici n-ar fi chiar atît de rău: n-aș avea decît să mă lupt tot cu mine. Aș reuși să mă domin, să mă înfrîng. Pînă acum, singurul meu învingător am fost tot eu...

— Știu!

— Pe cînd, în situația dată, voi avea de înfruntat un inamic necunoscut.

— Sincer vorbind, e *într-adevăr* necunoscut?

Vechiul meu inamic mă privi cu gravitate. Chipul lui își păstrase mult din farmecul de odinioară al tinereții. Știam asta, comparînd fotografiile. Din viața-i plină de peripeții presărată cu tot felul de dezastre — însă nu cu înfrîngeri — Blondul reușise să salveze cu perseverență, cu încăpățînare, ca pe niște mesaje tăcute către viitor care să ateste ce a fost el, și cine, nenumărate fotografii care-l înfățișau în cele mai neverosimile postûri. Uneori fusese nevoit să le îngroape și revenise după ani și ani prin locurile de taină pentru a le recupera. Le aranjase în albume cu o pasiune de maniac bătrîn. La unele din aceste albume nu avusese nimeni acces, nici măcar eu, confidentul lui.

— Poate că, vorbi el încet de tot, parcă ferindu-se de o ureche invizibilă ce i-ar fi putut intercepta cuvintele, am unele bănuieli, prea confuze însă, cu privire la îndepărtatul coșmar din care a coborît *umbra mea*. Asta însă nu-mi ușurează situația. Deloc!

Am ieșit în lumina palidă și neprietenoasă de afară. Vîntul atîrna pe ramurile ude. Norii se zvîrcoleau foarte aproape de suprafața pămîntului și goluri mari se căscau uneori în zbuciumul acela de cenușă și haos, în capătul cărora însă nu se vedea vreun petic de cer senin, ci altă frămîntare, altă răsucire, fără scop, fără final...

Blondul mă conducea. Aranjîndu-și pe umăr o veche manta de piele, el pronunță următoarele cuvinte de necrezut:

— În fond, nici situația ta nu e mai bună.

— Ce vrei să spui?

Blondul nu catadixi să dea explicații. Cuvintele sale mă urmăriră. Intenționasem să-mi iau rămas bun și să plec, cînd dintr-o dată ieșirea noastră se transformă într-un fel de rond. Străbăturăm grădina mîhnită, privirăm printre copacii care însoțeau Someșul. Ce căutam? *Umbra?* După terminarea rondului, în loc să mă apropii de portiță, m-am îndreptat iar spre cabană. Pisica Hella, somnoroasă, abia își dezlipi pleoapele și trimise o scurtă lumină verde în întîmpinarea noastră cînd intrarăm.

— Cum a început? Cînd?

— Toată povestea asta? Confruntarea mea cu *umbra?* Iată — și cuvintele vechiului meu inamic avură sonoritatea sumbră a unui clopot de miez de noapte în capela unei mănăstiri părăsite — iată, se împlinesc zece zile de cînd trăiesc în dublu exemplar... Te amuză?

— Dumnezeule, nu!

— Te amuză să-ți mai torn un păhărel?

— Nici măcar asta. La această oră nu mă mai amuză nimic.

— Să ne păstrăm simțul umorului!

— Nu dai un exemplu prea consistent în acest sens!

— Ascultă-mă bine! Dacă se întîmplă ca într-o bună zi să mergi liniștit pe bulevard, sub o ploaie rară și pașnică, printre umbréle și impermeabile, și deodată *te vezi pe tine, venind în întîmpinarea ta,* te vezi trecînd și îndepărtîndu-te — tu te îndepărtezi de tine — ce faci?

— Așa a început?

— Da, în urmă cu exact zece zile, cum ți-am

spus. Mă aflam pe Ulița Lupului Dinafară... Cunoști vechile denumiri ale ulițelor Clujului?

— Parțial... Ce importanță are?

Blondul sări peste întrebarea mea ca peste un vrej. În zilele ce urmară — fiindcă zilele vin și trec, indiferent de vicisitudinile în care se bălăcește omul — avea să procedeze identic cu multe din întrebările pe care i le adresam. Prea tiranizat de ale sale...

— Treceam pe Ulița Lupului Dinafară, singur, numai cu umbrela, și nu-mi păsa de nimic. Nici nu începuse a înnsera, cred, și ploua fără convingere. Acest moment l-a ales *umbra* pentru a mi se arăta.

— L-a ales? Dar dacă a fost o ciocnire întîmplătoare?

Din nou o întrebare fără răspuns.

— *Umbra* trăiește prin mine, zise Blondul. Rațiunea ei de a fi este cea de a crea o dublură — dublura mea. Existența ei în alt capăt al pămîntului n-ar avea sens. Fără sens ar fi să rătăcească aiurea prin orașul acesta, ferindu-se din calea mea. *Umbra mea* s-a întrupat spre a mi se arăta, iar nu pentru a mă evita, și mi s-a arătat într-un moment ales anume, pe o stradă fără circulație, unde observi chipul fiecărui trecător, mai ales cînd ai mania scrutării tuturor mutrelor, cum o am eu! Totuși nu mi-am dat seama că trecătorul singuratic, cu umbrelă, care vine direct în întîmpinarea mea, *sînt chiar eu*, decît în ultima clipă... Între noi nu erau mai mult de zece, cincisprezece pași; îi priveam chipul, însă foarte absent, și deodată instinctul îmi semnalizează: ceva nu e în regulă! Atențiune! Primejdie!

— Ce ai făcut?

— *Umbra* — cu ochii țintă la mine. Erau ochii mei. Ochii mei priveau în ochii mei! Poți să-ți închipui așa ceva? Am trecut foarte aproape unul de celălalt, trupurile noastre s-au atins, razant... Am avut timp destul să-l observ pe acel ins blestemat ce copiase înfățișarea mea. Nu lipsea nimic, nici măcar micile cicatrici de la bărbie și gît... Trecu numai o secundă, mi-am revenit din încremenire, m-am întors, am strigat: Domnule! Stai! Însă *umbra* nu dădu semn că auzise, nu se opri, nu se întoarse, nici măcar o tresărire nu străbătu acel trup (care era trupul meu...), ci continuă să se îndepărteze cu același pas, mecanic, orbesc, infernal, iar eu n-am avut prezența de spirit de a-mi urmări dublura. Mi se făcuse frică! M-am frecat la ochi, încercînd să cred că pur și simplu atipisem din mers și visasem... Era o soluție comodă și aș fi adoptat-o cu plăcere dacă „visul" nu se repeta. Ieri pe înserate îmi bătu cineva la fereastră. Citeam... Citeam basme de Andersen, dacă vrei să crezi. Am sărit desculț, fără a bănui nimic rău — între timp întîlnirea de pe Ulița Lupului Dinafară îmi cam ieșise din minte. La fereastră — uite, la fereastra aceea, fiindcă știu că te interesează amănuntele — ca într-o oglindă cu însușiri deosebite care îți reflectă chipul, dar în alt mediu înconjurător, *m-am văzut pe mine*. Am dat un răcnet, de spaimă, de furie — nu știu. Am sărit din cabană răsturnînd totul în cale, însă afară n-am mai găsit pe nimeni. Dar sub fereastră, în pămîntul moale se adînceau clar urmele celui care mă pîndise de acolo vreme îndelungată. Poate ore întregi... De ce? Pentru a

mă studia şi cunoaşte mai bine? Urmele acelea reale, adînci, certifică, dacă mai e nevoie de aşa ceva, cît de reală e această „*umbră*". Nu ştiu dacă asta trebuie să mă bucure sau nu. Nu ştiu dacă e preferabil să ai de-a face cu o fantomă sau cu o fiinţă reală.

— Ai povestit cuiva cele petrecute?

Vechiul meu inamic suflă lung fumul pe deasupra capului meu. După o clipă am repetat întrebarea. El izbucni:

— Nu! Nu mă dau în vînt după ridicol. Cine m-ar lua în serios? Nici ţie nu ţi-aş fi ciripit, dacă n-ai fi avut şansa, ori neşansa, de a te izbi personal de *umbră*. Şi apoi, fiind vorba de *umbra*, de *dublura mea*, consider că e o afacere strict personală. Voi supravieţui rezolvînd-o, sau am să pier cu această taină . . .

— E o invitaţie de a nu-mi mai vîrî nasul în viitor?

Nici un răspuns. Am pus altă întrebare:

— De ce ai zis că nici situaţia mea nu e de invidiat?

— Fiindcă, răspunse de data asta Blondul pe un ton solemn, te afli în situaţia paradoxală de *a nu ştie cu cine ai conversat*.

— Cînd?

— Cum, cînd? Astăzi, aici.

— Ba bine că nu! La început cu *umbra*, dacă aia se poate numi conversaţie, cum singur ai spus, iar apoi cu tine, care mi-ai povestit toată po . . .

Blondul rînji.

— În locul tău nu aş fi chiar atît de sigur. De

unde poţi avea certitudinea că cel de la început n-am fost *eu cel adevărat*, şi că acum nu stai faţă-n faţă cu *umbra*? Pe ce te bazezi? Doar pe nişte vagi argumente, nedecisive. Cel care ţi-a deschis părea să nu te cunoască, bun! Dar dacă era o simplă *plaisenterie* din partea mea? Dacă jucam un rol? Că purta nişte haine pe care nu le mai văzuseşi pe mine — he! — ce dovadă mai e şi asta? Sau ce dovadă e faptul că *cel dintîi* te-a ţinut afară în frig, iar cel de-al doilea te-a poftit în casă şi te-a servit cu băuturi? *Umbra*, care e atît de abilă că ştie să ia înfăţişarea mea, putea s-o facă la fel de bine . . .

— Nu mai continua, am impresia că delirezi . . .

— Nu, pulsul meu e normal. Şaizeci şi doi. Altceva e deosebit de îngrijorător, dragă prietene. E sinistru faptul că *nici eu nu mai ştiu acum, dacă sînt eu cel adevărat, sau umbra* . . .

Cu aceste cuvinte vuindu-mi şi răsucindu-mi-se în auz, l-am părăsit pe vechiul meu inamic, prietenul meu Blondul. (Sau poate *umbra sa?!*)

Şi din clipa aceea multe zile şi săptămîni de-a rîndul, întîlnindu-mă pe parcursul acestor peripeţii cu Blondul, n-am mai avut măcar o clipă certitudinea că stau de vorbă într-adevăr cu el, sau cu dublura . . .

Şi o să vedeţi din ce cauză.

Capitolul III

Apariţia unui *alter ego*, a unei *umbre*, *dubluri*, *proiecţii*, *dedublarea* personalităţii în fine, iată un subiect nu nou. L-au atins pînă şi anticii bătrîni,

iar ei ştiau cîte ceva, zice-se. De aceea sînt mai mult decît conştient de situaţia cam ingrată a peanei mele. Nu voi da înapoi însă pînă ce nu voi duce pînă la capăt această istorie foarte contemporană. Este la urma urmelor una dintre marile aventuri ale vechiului meu inamic, prietenul meu Blondul — sper că nu şi ultima. El este omul mult îndrăgit de Măria sa Aventura, şi cu cît se fereşte mai mult din calea ei, fiind deja pesemne puţin obosit, cu atît Ea îl caută mai cu îndîrjire, ca o amantă respinsă, dar fanatic de credincioasă.

În notiţele pe care m-am străduit să le fac şi să le ţin la zi, începînd din clipa cînd mă pomenii şi eu amestecat, cu sau fără voia mea, în această acţiune, găsesc, caligrafiat cu litere mari, cuvîntul FARSĂ.

Se decisese oare Blondul să joace o farsă, o prea ilustră farsă, mie, sau altcuiva? Sub FARSĂ, dau de alte însemnări cu privire la ce am făcut după ce grădina întomnată a fostului agent secret rămase în urma mea. Mare lucru n-am făcut, am comis numai un fel de greşeală mică. După ce autobuzul numărul cinci mă scuipă undeva în apropierea centrului, mi-a ieşit în cale vechiul meu inamic Z., băiat subţire la propriu şi la figurat, cu tenul palid, c-o şuviţă neagră de păr ce-i traversa fruntea inteligentă, *cauzeur* reputat, poet şi — cer scuze — publicist, vechi colaborator al emisiunilor de satiră ale postului de radio local, epigramist şi înrăit jucător de bridge.

O nouă rafală a ploii ne sili să căutăm adăpost într-o măruntă cofetărie de pe Uliţa Cărbunarilor Dinăuntru. (Iată-mă folosind, la fel ca şi Blondul, denumirile Clujului medieval...) Acolo, neavînd ceva mai bun de făcut, am comis acea greşală *mică:* i-am povestit *în mare* păţania Blondului, fără a da însă şi nume. Z. rîse ca un cretin şi făcu observaţia impresionantă că n-ar trebui să mă las dominat de asemenea halucinaţii, care se pot oricînd întoarce împotriva mea. I-am dat dreptate în gînd.

Peste cetate căzu o noapte.

Pe drumul Feleacului, sus, farurile automobilelor scormoneau cu disperare prin ceaţă, căutînd direcţia cea bună. În vreo două rînduri luna se ivi pe cer, ca o himeră, între şiruri de pîcle.

Soneria mă azvîrli din pat la ora fantomelor: miezul nopţii şi cîteva minute. Blondul stătea în pragul uşii într-o pelerină de pe care curgeau şiroaie de apă şi se uita la mine ca un halucinat. Din părul ud picături mari i se prelingeau pe faţă; ai fi spus că plînge... Înainte de a intra, totuşi, îşi scutură meticulos pelerina şi-şi răzui tălpile pantofilor de ştergător, deşi se vedea prea bine că numai de asta nu-i arde. Trezit din somn şi surprins de vizita neaşteptată, totuşi cuvintele rostite în ajun („...te afli în situaţia paradoxală de a nu şti cu cine ai conversat") îmi bîzîiră prin cap, şi drept urmare ochiul meu iscodi îmbrăcămintea vechiului meu inamic. Am recunoscut pantalonii de catifea mult uzaţi şi pulovărul gros, gri, care-i ţine loc de „haină bună". (Ultimii vreo zece ani nu l-am văzut măcar o dată pe fostul agent secret luînd costum de gală, cravată, cămaşă albă etc. Poartă pantaloni de doc, din *piele de drac,* sau catifea, cămăşi grosolane, aproape rurale, sau cămăşi în carouri tip „fermier", peste care la vremuri grele trage o bluză

scorțoasă din piele de cort — atît de veche, încît prin analize subtile pe ea cred că poate fi descifrată istoria colonizării Terrei — sau jerseul gri și inform de care aminteam; l-am văzut prezentîndu-se la o nuntă echipat ca un muncitor de la drumuri, care abia își părăsise munca, fapt care nu l-a împiedecat să devină omul zilei...).

Recunoscînd, cum zic, acele țoale, oftai ușurat, zicîndu-mi în sine că este desigur el, iar nu *umbra*... Apoi, mimînd aerul de supremă detașare pe care numai marii aventurieri îl au (iar printre ei și Blondul), i-am aruncat o întrebare indiferentă, ca și cum apariția sa nu m-ar fi mirat cîtuși de puțin.

— Hei! Încă mai plouă? Ce mizerie de timp...

Blondul surîse din colțul gurii, apreciind parcă tonul meu, însă, fără să se mai așeze în scaunul pe care i-l ofeream, trecu direct la chestiune:

— Mai ai aparatul acela de fotografiat de tip „Cloanne"?

— Trebuie să fie pe undeva, i-am răspuns.

— Ai și film?

— L-am *încărcat* acum vreun an și nu l-am mai folosit. N-am mai avut ocazia să fac poze pe întuneric.

— Ia-l și vino, zise Blondul. Și observînd fața mea consternată: Bineînțeles, dacă nu te deranjez și dacă ai poftă de o escapadă „de zile mari"...

Am pus ibricul de cafea pe aragaz, sub privirea devenită rece a Blondului. Îl simțeam însă tremurînd de nerăbdare. Pînă să fiarbă cafeaua, în vreme ce mă echipam în încăperea alăturată, strigai:

— Bătrîne! Ce pericole ne așteaptă? Să iau și mitraliera?

— Mai bine ia o sticlă cu rom vechi!

Nu era o noapte care să te invite la promenade. Un taxi năuc țîșni din ceață. Blondul îi puse o piedică, îl opri. Șoferul ne examină ca pe doi spărgători ce tocmai dăduseră lovitura și se pregăteau să dispară purtînd în serviete întreg tezaurul vizigot — dacă o fi existînd un astfel de tezaur. Dar dacă stau să mă gîndesc, de ce n-ar exista?

Mi se păru mie, sau cu adevărat taximetristul moșmondi ceva pe sub scaun punîndu-și la îndemînă un obiect greu, *pour défense*... Turnul ascuțit al bisericii sf. Mihail defilă prin stînga noastră, taciturn ca un uriaș încremenit. Zece minute mai tîrziu Blondul îi spuse băiatului să oprească, achită, lăsînd și un bacșiș, iar băiatul suspină ușurat trîntind în urma noastră portiera și demarînd cît putea de iute. Avea și motive: ne aflam la marginea orașului, țipenie de om împrejur, doar ceață, ploaie și, hm, foșnete suspecte...

Din cîteva salturi ajunserăm pe domeniile Blondului. El descuie cu grijă portița și în clipa aceea am observat că la ferestrele cabanei mijește lumină. L-am prins de braț pe vechiul meu inamic:

— Nu ești singur! Cine e?

Simțeam cum sub apăsarea degetelor mele mușchii îi tresar.

— N-ai să mă crezi... În cabană e *umbra!*

— Cum?! Așa... *pe față?*

— Da! De cîteva ceasuri s-a instalat la mine în casă...

— Vrei să zici că te-a dat afară?

— Sst! Nu ridica vocea... Am să-ți explic. Pregătește aparatul.

Răbufnirile vîntului înăbuşeau paşii noştri. Blondul mă dirijă către fereastră. Interiorul se vedea perfect. Pe divan, în colţul camerei, stătea lungit un bărbat şi citea la lumina veiozei... Era... era *umbra*, sau... Blondul. Un moment teribil de îndoială mă încercă. Bărbatul lungit pe divan, într-o pijama albastră, era Blondul. Dar şi cel de lîngă mine era tot Blondul! Acesta din urmă, parcă simţindu-mi ezitarea, şopti imperativ:

— Nu pierde timpul! Fotografiază! Fă cît mai multe poze! Haide!

— De ce nu intrăm peste *el*? De ce nu vrei o confruntare directă, acum cînd ocazia e atît de...

— Situaţia e mai delicată decît îţi închipui! şi Blondul, sau, în fine, insul de lîngă mine îşi apăsă palma pe umărul meu. *Planul meu este altul*. Fă, bătrîne, la repezeală cîteva fotografii. Ai grijă să-ţi reuşească! Neapărat să-ţi reuşească!

Acest „bătrîne" avu darul de a mă convinge cît de cît... Mi-am potrivit aparatul „Cloanne" în deschizătura ferestrei ca un spion ce fotografiază interiorul unei fabrici de armament... Deodată am făcut un salt înapoi. Blondul, adică *umbra*... în fine, insul din interior avusese o tresărire şi privise fix către fereastră.

O, Mare Tartor al Infernului — era leit Blondul! În pijamaua sa albastră pe care o cunoşteam. Dar şi cel de lîngă mine era leit Blondul, în haine pe care le cunoşteam *mai de mult*... Mi-am dorit în acea clipă ca omul — sau *umbra* — din interiorul cabanei, sesizîndu-se de prezenţa străină a cuiva, să iasă şi să aibă loc, totuşi, confruntarea...

Încetişor, m-am apropiat iar de fereastră. Cel

din cabană — să-i zicem provizoriu *umbra* — se liniştise. Citea din nou. (A doua zi, datorită excelentului meu aparat, aveam să aflu şi titlul cărţii: „Basme" de Andersen...) În schimb pisica Hella, trezită de zgomot, sau de vreo intuiţie, îşi părăsise perna moale din dreptul sobei, întinzîndu-se cu mare plăcere, curbîndu-şi şi îndreptîndu-şi şira spinării, aşa cum fac toate mîţele pălite de lenevii. Apoi se deplasă, elastică, pînă în dreptul divanului şi miorlăi. Nu i-am auzit mieunatul. Doar gura i-am văzut-o căscîndu-se. (Aparatul „Cloanne" certifică...) Apoi sări pe divan şi miorlăi lung, sfîşietor, chiar în urechea celui care citea. Acesta părăsi poziţia sa comodă, merse la dulap, scoase o cratiţă cu lapte şi turnă în farfurioara Hellei. Mîţa se repezi cu poftă.

Scena mă descumpăni şi mai mult.

Exact în acest moment Blondul, sau, în sfîrşit, tipul care mă trezise din somn pentru a mă aduce aici şopti:

— Ştiu ce te frămîntă, bătrîne! Ai îndoieli... Te întrebi care din noi este cel adevărat... Să ştii însă că pisicile nu-şi recunosc stăpînii după miros, adică nu dau importanţă faptului, ca şi ciinii, pentru care *nasul* are mare importanţă, fiindcă vederea lor e slabă... Şi apoi nu m-aş mira să aflu că *umbra* are exact acelaşi miros ca şi mine!

N-am zis nimic. Am continuat să fac fotografii. Pentru asta venisem!

Într-un fel sau altul, situaţia se va rezolva, nu?

Şi aici, trebuie să fac o paranteză. Omul se obişnuieşte cu de toate. Deşi nu trecuseră ore foarte

multe de cînd aflasem teribila noutate, faptul că există doi Blonzi, în loc de unul, nu mă mai frapa în mod deosebit. Dacă n-ar fi fost vîntul rece, ploaia, dacă în alte condiții, iar nu în acestea mizerabile ar fi trebuit să-mi fac meseria de fotograf-de-miez-de-noapte, situația ar fi început, cred, să mă amuze. Nu știu ce ar fi zis Blondul, cel veritabil, despre aceste gînduri ale mele! Însă parcă-i aud cuvintele:

„Dacă împrejurul tău ar începe să se vînzolească un ins aidoma ție la înfățișare și ... chip, pretinzînd că el este cel adevărat, iar nu tu, mă îndoiesc că ai lua-o chiar atît de ușor!"

La care, probabil, aș da replică:

„I-aș propune umbrei mele un *pact*... O alianță... De dragul senzaționalului. Spre a-i uimi pe unii... Nu e un fapt oarecare să te poți găsi în aceeași secundă în două locuri diferite!"

Iar Blondul — cel veritabil — continuînd acest dialog imaginar:

„Da! Colosală ideea! Numai că pact și alianță poți face cu o *umbră*, cu o dublură amică"...

Și eu:

„Dublura ta n-a dovedit pînă acum intenții vrăjmașe".

Blondul:

„*Umbra* e perfidă, nu se trădează ușor. Dar eu simt ce urmărește. Să mă înlăture, să mi se suprapună cu totul"...

Eu:

„Asta rămîne de văzut!"

Blondul:

„Niciodată nu m-a înșelat instinctul"...

Închid această paranteză.

Terminasem filmul. Făcusem nenumărate fotografii. În acest interval cel dinăuntru, după ce o servise cu lapte pe Hella, continuase să răsfoiască în liniște cartea. Pisica, sătulă, după ce-și linsese musteața ațipise și ea.

— Care e următorul număr al programului? îl întrebai pe Blond, adică pe cel de lîngă mine.

— Poți developa fotografiile, mîine, la prima oră a dimineții?

— Poți să-mi oferi o dovadă convingătoare că ești *cel adevărat?*

Îl priveam țintă, neclintit. Tremuram ușor. Îmi era frică, sau frig?

— Mă așteptam să intervină această dificultate, zise încet insul de lîngă mine. Ce dovadă să-ți ofer? Supune-mă unui examen, însă scurt, pentru Dumnezeu!

Ieșisem amîndoi în stradă. Ploaia ne izbea oblic.

— Cînd ne-am cunoscut? Unde?

— Acum vreo zece ani, răspunse insul, pe muntele Vlădeasa, la vreme de iarnă; ți se rupsese legătura la schiul drept, eu ți-am dres-o. Tocmai îți apăruse un nenorocit de volum de stihuri de care erai foarte mîndru.

— *Merci* pentru „nenorocit"! Ai fost convingător, mi-e destul. Da, pot developa mîine-dimineață *ne-no-ro-ci-te-le* astea de fotografii. Ce să fac cu ele? Un album?

— Poți veni aici cu ele, pe la zece?

— Mă voi strădui... Tu ce faci?

— Rămîn aici.

— Cum? Rămîi aici să dîrdîi?

— Da, da, rămîn aici, cu destinul meu...
— Vorbe mari! Ce vrei să faci?
— Am un plan... secret, deocamdată.

Aşa că ne-am despărţit, pur şi simplu, cu o strîngere de mînă. Dacă voia el să rămînă „cu destinul său"... Pe drum aceste cuvinte infame începură să-mi zumzăie prin cap. Blondul nu prea avea obiceiul de-a fi patetic... Dacă, totuşi, *nu este el,* dacă îmi petrecusem noaptea în tovărăşia *umbrei,* şi la comanda ei executasem poze, ca un caraghios?! Imposibil, imposibil...

Din cartierul Grigorescu am făcut tot drumul pe jos, ca un prigonit al soartei. Nu circulau taxiuri, se ascunseseră prin găurile lor tainice şi ronţăiau fîn proaspăt, nu circula măcar o coadă de cîine roşcat, sau vreo fantomă prietenoasă care să-şi lase laba rece pe neaşteptate pe umăr şi să mormăie: „Încotro, puişor?"...

Se făcuse ora două şi ceva şi-mi veni o poftă nebună să-i trezesc şi eu din somn pe alţii cîţiva, drept care, fără să ezit, m-am îndreptat spre locuinţa vechiului meu inamic, redactorul-şef. După lungi apăsări pe sonerie, îmi deschise nevastă-sa. Îmi zise că poetul luase un somnifer şi dormea dus. Nu putea fi trezit. Am zis că trebuie, cazul e grav. Redactorul-şef apăru peste cîteva minute, indispus. Era mort de oboseală, după un şir de şedinţe. I-am expus repede, fără să respir, situaţia, dar atît de încurcat, încît omul nu pricepu nimic, absolut nimic.

— Bine, bine, mormăi răguşit, acesta e viitorul tău subiect, bun... Apoi către nevastă-sa: Oferă-i băiatului o cafea, pe mine mă scuzi...

După această ispravă, m-am gîndit pe cine să mai deranjez. Pe fratele meu, care e arhitect, aici în oraş.

— Niculae, i-am spus, Blondul, cu care ţi-am făcut cunoştinţă, ăla la care ai înfulecat vara un castron cu căpşuni bune e acum în dublu exemplar...

— Ar fi bine să bei mai puţin, răspunse insul, la fel de posomorît ca şi redactorul-şef. Pe mine în cîte exemplare mă vezi?

A doua zi, în zori, după somn scurt şi agitat, m-am apucat să prelucrez pozele. Mi-au ieşit de minune, toate. Nici nu bănuisem că pisica Hella e atît de fotogenică.

La ora nouă m-am ras, încercînd să-mi vatăm cît mai puţin obrazul, fiindcă mîna-mi tremura, iar gîndul umbla aiurea. În cîteva rînduri m-am surprins spionîndu-l cu circumspecţie pe individul din oglindă, care se rădea *la fel ca şi mine,* spionîndu-mă şi dînsul cu ochi niţel holbaţi, mult bănuitori. Îmi venea să-i trag una, pentru ca nu cumva să-i vină cheful de a ieşi de acolo, din luciul argintiu al sticlei. Hotărît lucru, în discuţia imaginară cu Blondul, acesta avusese dreptate. Eşti dispus să iei lucrurile uşor cînd afli că un cunoscut de-al tău a căpătat dublură, dar ia să se întîmple una ca asta cu tine!... De aceea l-am avertizat pe tipul din oglindă să-şi vadă de treabă. El făcu acelaşi lucru. În orice caz eram decis să nu permit apariţia vreunui *alter ego;* doresc să fiu unicat! Înhămîndu-mă la o cravată sobră — cravata supliciilor spirituale — am rumegat pe îndelete vechea idee, pe care o forfecaseră desigur la vremea lor şi triburile

maya, a existenței „în negativ" a fiecăruia dintre noi în altă lume, alt univers, altă galaxie... Eventual în alt timp. Să zicem în viitor. Bucură-te, Vasile, fiindcă exişti în viitor, peste două milioane de ani. Exişti în negativ. Asta nu înseamnă că exişti prin părțile tale rele, şi nici în antimaterie. E mult mai complicat... Şi, atenție, Vasile, la timpii folosiți! Deşi e vorba de un viitor atît de îndepărtat, nu am zis *vei exista*, ci *exişti*. Timpul, în universul unde sălăşluieşte negativul tău, e în avans cu două milioane de ani față de timpul din bietul nostru sistem solar. Deci exişti în viitor, şi totuşi în prezent. Nu te chinui să înțelegi... Parcă înțelege cineva? Adică, da, în fond e simplu: ia, Vasile, două ceasornice, fixează ăcele primului la opt, ale celuilalt la zece, pune cîte o furnică pe ambele scule. Furnica de pe al doilea ceasornic trăieşte cu două ore mai tîrziu... adică... Ha, ha, ha! Ce prostie! Dacă am dat înainte cu două ore ceasornicul, nu înseamnă că am dat înainte şi *timpul efectiv* al furnicii... şi, de asemenea, nu am transpus-o *în negativ*... Oare şi furnicile au o existență *în negativ?* Şi ploşnițele? Ar fi exagerat... Ha, ha...

Tipul din oglindă făcu şi el: Ha, ha...

Apoi cel din oglindă isprăvi cu legatul cravatei.

Nu, eu am făcut treaba asta, celălalt mă imita numai... Însă mă imita bine! Apoi, ca un fotograf conştiincios, am pus cele vreo douăzeci de poze într-un plic mare, alb. Cînd am privit pe fereastră,

am văzut că ninge. Fulgi timpurii, fără şanse, care se topesc pe umbrélе şi pălării. Energii ale naturii risipite zadarnic. Astăzi-dimineață sînt înțelept ca un arbore bătrîn, numai că vorbesc prea mult.

Pe Blond l-am găsit tăind cu fierăstrăul o scîndură. Cînd ai o gospodărie ca a sa, mereu se găseşte ceva de reparat. Scîndura era de brad, şi nu tocmai uscată. Rumeguşul răspîndea miros tare de răşină, parcă te-ai fi aflat într-un codru de conifere; pînza fierăstrăului dădea străluciri albăstrii, otrăvite. Ninsoarea contenise, primprejur nu mişca nimic, nici măcar o *umbră*. Era ora zece şi un sfert, înfîrziasem la întîlnire numai cu cincisprezece minute, ceea ce față de eternitate şi față de *existența în negativ* e doar un mizilic.

— Şezi, zise vechiul meu inamic.

M-am încruntat. „Iarăşi nu mă invită în casă!" Zise el, sau?... Dar dacă e *umbra*, la ce bun atîta tărnicie? De unde să-i vină *umbrei* ideea de a se apuca să taie scînduri?

— Sau, dacă vrei, du-te în casă. Vin într-o clipă.

Asta schimba situația. Mă aşteptam s-o văd înăuntru pe Hella, însă lipsea. Plecase după aventuri, pesemne. Am aranjat fotografiile pe masă în succesiunea lor firească: Blondul — sau *umbra* — tăind; aceeaşi ființă, plus Hella, lîngă divan, cu sticla căscată (miorlăia); *umbra* — sau Bl. — turnîndu-i lapte etc. Vechiul meu inamic intră, văzu pozele. Se încruntă fără motiv.

— Ce e? Nu-s reuşite?

— Cînd le-ai făcut?

— Cînd le-am făcut? Ai uitat? Azi-noapte...

Blondul mă privi lung, *ca dintr-o altă dimensiune*, ca să zic așa.

— Ai fost în noaptea trecută aici?

Încercai, înainte de a înnebuni, să-mi ordonez gîndurile.

— *Nu știi* că în noaptea trecută am fost aici?

— N-aș fi bănuit una ca asta, în ruptul capului. Ai fost aici, m-ai pîndit, m-ai fotografiat?

— Sigur! La cererea ta.

— Ți-am cerut eu să mă fotografiezi?

— Nu pe tine... Să fotografiez *umbra!*

— Dar asta nu e *umbra!* Sînt eu, în carne și oase, după cum e și pisica.

— Să recapitulăm... Nu m-ai trezit din somn azi-noapte, la douăsprezece?

— Nu m-am mișcat de acasă.

— Atunci, *cine* a fost la mine ?

— De unde să știu!

— Ascultă, am zis exasperat, în ce împrejurări ne-am cunoscut noi, și cînd?

— Păi...

— Numai atît? „Păi"?...

— Ce naiba se întîmplă cu tine?

— Nu știu dacă se întîmplă ceva, cu mine, cu tine, sau cu cine... Poți, totuși, să-mi răspunzi la întrebare: cînd ne-am cunoscut?

— Parcă odată într-o iarnă, la schi...

— *Ăla* de azi-noapte știa foarte exact!

— Cine era *ăla?*

— De unde să mai știu, am murmurat, învins.

— Te-a vizitat în noaptea trecută *umbra?*

— Cine mai poate ști care dintre voi doi e *umbra* și care e cel real...

— Eu sînt cel real. Sper...

— Speri!... Am mare poftă să mă retrag din toată afacerea.

— Și dacă e prea tîrziu? ripostă Blondul gînditor. E simplu să te retragi, dar poate e imposibil... E simplu să te retragi, greu să rămîi. Vrei să-mi povestești ce s-a petrecut azi-noapte?

— Zău dacă am chef de așa ceva, am dat răspuns. Pe urmă, izbit de o idee, am tăcut mult.

— Ce e?

Am zis:

— Îmi sună capul ca un clopot... Uite ce cred eu: Sau unul dintre noi e nebun, sau tu îmi joci una dintre cele mai sinistre feste. Cred că am descoperit adevărul: nu există nici un fel de *umbră!*

— Ar fi grozav, abia răspunse vechiul meu inamic.

În clipa aceea amîndoi tresărirăm. Cineva ciocănea rar, distinct, la fereastră. Ne-am întors capetele în aceeași secundă.

În fereastră, cu obrazul aproape lipit de sticlă era Blondul, sau *umbra* sa!...

Capitolul IV

În fereastră, cu obrazul aproape lipit de geam era Blondul, sau *umbra* sa...

Pot zice însă și altfel: în cameră, la un pas de mine, se afla Blondul, sau *umbra* sa. Pentru a mări

confuzia, în acel moment derutant vîntul (oar vîntul?) răsturnă undeva un obiect care se spars cu țipăt subțire, muzical — ai fi zis că ricoșeaz niște gloanțe de o stîncă — și o burniță deasă, ori zontală, învălui cabana.

Dînd ascultare exclamației Blondului — admițîn că insul de lîngă mine era Blondul — m-am po menit afară, orbit de zăpada aceea grea, amestecat cu apă și poate — de ce nu? — cu fine cristale d sare sau de mai știu eu ce. Observarăm siluetel a doi inși ce goneau în direcții diferite... Mă lua după cel din stînga, iar Blondul porni pe urmel celuilalt, care tocmai trecea în goană peste gard c un săritor peste ștachetă, în plin antrenament. Fu garul meu dispăru dincolo de dîmb. Acolo curge Someșul, tulbure și neprietenos în acel anotimp; n exista prin apropiere nici un pod... Fugarul n-ave unde să dispară și totuși, cînd am coborît, aproap rostogolindu-mă pe poteca argiloasă, n-am văz în lungul apei pe nimeni, n-am văzut nimic. Nim înafară de o pasăre imensă, neagră, instalată pa nic pe un bolovan colțuros... Mi-am zis, ce poa să caute aici o pasăre, atît de mare, atît de neagr atît de singuratică?

Nu, nu era o pasăre, însă impresia primului m ment, poate și datorită perdelelor mișcătoare a burniței și ploii, asta era. Individul purta palt negru, uzat rău, un fel de șapcă de piele cu urec foarte lungi, și părea să nu se sinchisească nici timpul mizerabil, nici de apropierea mea, cu toa că întîlnirea a doi inși necunoscuți la marginea or șului în astfel de condițiuni nu era un fapt oar care.

Ascuțea capătul unui băț cu ajutorul briceagului. La fel de bine ar fi putut să-și înoade și să-și deznoade șireturile, dacă le avea, la nesfîrșit... Începeam să-i deslușesc fața smochinită și bătrînă. Ședea pe stînca umedă, cu genunchii ridicați, și, încă înainte de-a mă fi apropiat bine, zise tare, să-l aud:

— Mi se spune Chiorul!

— De ce? mă pomenii întrebînd.

— Firește, din cauză că *nu-s* chior! Însă fac parte din Banda Chiorilor.

— *De cînd?* îl chestionai calm, stînd drept în fața lui. Aveam în față un moșneguț tare prăpădit, cu bărbie învinețită de vînt, cu ochii spălăciți. Nici faptul că ținea în mînă un briceag mare, vînătoresc, cu care continua să ascută, rar, nuiaua aceea blestemată, nici micul amănunt că făcea parte din Banda Chiorilor (!) nu-l făceau cît de cît redutabil. Numai glasul său decis, ascuțit, impertinent, sicîitor cumva, atrăgea atenția. Astfel de glasuri trebuie să aibă profesorii de latină bătrîni și pensionari — să mă ierte dumnealor..

— De cînd! repetă Chiorul. Hi, hi. Întrebarea nu e logică. Pînă acum n-ai auzit de *Bandă*, normal era să pui alte întrebări...

— Mă jur pe toți ochii lipsă ai chiorilor dumitale că logica n-are ce căuta astăzi aici! Ce logică e în bățul pe care-l ascuți? Poftim altă întrebare: caut pe cineva. Ai văzut pe unul trecînd pe-aici în goană?

— Ce să caute cineva pe-aici la vremea asta?

— Dar dumneata?

— Eu mă îndreptam către „Hanul Azteca".

— Mi se spune Fachirul, i-am zis. Nu există nici un „Han Azteca".

— Nu există nici un fachir, făcu bătrînelul şi mă privi ţintă pentru întîia dată. Era calm, răutăcios, vag agresiv.

— Nu există nici un chior, nici o bandă şi nici dumneata nu exişti! nu mă lăsai mai prejos.

— *Ochii animalelor sînt radare excelente.*

— Ceeee?!

— Fereşte-te de ochii animalelor!

— Fereşte-te de mine, domnule, care faci pe misteriosul!

— Doar n-ai să ataci pe un biet bătrîn. Şi apoi, vezi! Îmi arătă senin briceagul şi bățul ascuţit.

Am privit împrejur, obosit, întrebîndu-mă din care clinică scăpase insul. Nu mă interesa cine ştie cît. Dacă ăia de la neuro nu ştiu să-şi păzească nebunii, îi priveşte. N-am să umblu eu prin coclauri să-i recuperez pe toţi sărituii de pe fix... Unde ar fi putut să dispară cei doi fugari? Şi de ce fuseseră doi? Gîndul că acum prin lume circulă, poate, trei Blonzi mă îngheţă. Cu doi încă, parcă, se mai putea trăi, dar cu trei... Chiorul continua să-şi ascută craca. Poate se pregătea să înţepe niscaiva viermi. I-am întors spatele fără să mai scot un cuvînt; şi aşa vorbisem prea mult. După vreun sfert de oră de mers, la cotitură, am dat de un stăvilar şi o punte suspendată pe cabluri groase. N-o ştiam. E adevărat că de ani de zile nu mă mai plimbasem pe aici, cu toate că Blondul mă invitase destul la partidele-i de pescuit. După ce am trecut peste puntea care vibra la fiecare pas, m-am pomenit în mijlocul unor răzoare negre şi cleioase, străbătute

de cărări înguste. Desişuri răsăreau ici şi colo ca perii unor arici. Eram plin de nămol pînă mai sus de glezne şi toată aventura îmi apărea într-o lumină deosebit de dezagreabilă. De fapt încotro mă îndreptam, şi de ce? În spaţiul acesta ceţos, nesfîrşit şi milos, *umbra*, sau *umbrele* avuseseră vreme să dispară definitiv. În depărtare nori albicioşi, probabil încărcaţi cu zăpadă, scărpinau culmile Gilăului. În spate, pe costişa dealului casele rare şi mici păreau mai degrabă bîrloguri. Pe arătură, brusc, în calea mea un iepure... Drace, drace, semn rău! Urechile lungi plutiră în salturi mari, făcea un ocol; nu părea din cale-afară de speriat.

Pe urmă avui o nouă întîlnire.

De după un pîlc de plopi, un om venea în goană către mine. Era Blondul! Părea să fie cel adevărat, dar parcă puteai şti!

— L-ai prins? strigă gîfîind. Era acoperit cu stropi de noroi din cap pînă-n picioare.

— Dumnezeule, nu! Parcă poţi prinde o *umbră*...

— Mie mi-a scăpat pur şi simplu printre degete. A intrat în una din curţile de pe partea cealaltă a drumului, a zăvorît poarta... A trebuit să escaladez gardul şi am avut scandal cu trei muieri dintr-o dată... Pînă să lămuresc lucrurile...

Îl priveam, puţin plictisit. Poate spune adevărul, poate minte. Ce criterii mai pot avea ca să ştiu care e vechiul meu inamic *cel adevărat?*

— Şi următoarea mutare?

— Ne întoarcem acasă, răspunse Blondul (sau *umbra* sa). Ba nu, se răzgîndi el dintr-o dată, spre marea-mi disperare. Dacă, totuşi... Scormoni atent

cu privirea orizontul încețoșat. Dacă mai ai pic de energie în tine, haide să... Vezi stîlpul de înaltă tensiune din văgăuna aceea? Facem fiecare încă un ocol, scormonim terenul și ne întîlnim acolo...

— Fie, i-am răspuns resemnat.

Dacă-mi cerea să merg pe jos pînă în Bizanț era același lucru.

— Fii atent la urme, mă povățui, pornind pe direcția sa, brusc, ca un cal nărăvaș, cască ochii!

— Ce fel de urme?

— În terenul acesta moale au rămas desigur întipărite urmele *ălora!*

— Ce tot spui? Mă bucur! Numai că eu nu-s apaș. N-aș ști să deosebesc tiparul unei copite de cel al unui șoșon.

Blondul însă, purtat de inexplicabile energii, era de-acum departe. Am luat direcția aproximativă ce mi-o indicase, dar nici un avînt nu-mi dirija pașii. Pierdeam și regăseam cărarea. Sau cărările, fiindcă erau multe; duceau în toate direcțiile și nicăieri... Mai curînd nicăieri. Între timp ploaia, burnița, vîntul încetaseră, pentru a porni iar, și tot așa. Eram rebegit de frig, ud ca un cîine netrebnic, și dacă m-ar fi întrebat cineva de fapt ce caut pe acolo zău că n-aș fi știut să dau un răspuns satisfăcător. Ce căutam?

Privii în spate.

Îngrămădit între cețuri, orașul părea o cetate interzisă, pe veci pierdută. Amiaza trecuse de mult, frigul sporea. Am ajuns într-un ținut cu șiruri de rîpe, între care aveam șansele să mă rătăcesc definitiv. Într-adevăr, stîlpul de înaltă tensiune pe care mi-l fixase Blondul drept punct de reper nu se mai vedea. Pierdusem direcția? Dar *ce* nu pierdusem?

De aceea lătratul unui cîine venind de undeva, nu de prea departe, îmi păru dangăt salvator. Nu vedeam încă nimic, însă desigur prin apropiere se afla o casă. Poate o casă de oameni cumsecade. Eram decis să nu mai continui marșul acesta absurd. Poate că aspectul meu jalnic îi va îndemna pe acei oameni cumsecade să-mi ofere un ceai — dacă nu cumva vor pune cîinii pe mine! O șuviță de fum se învîrtejea către cer, luptîndu-se cu vîntul. Iată, dincolo de încă un dîmb și o rîpă, casa! Mă apropii cu pași mari. Ochii mi se deschid mari cît felinarele cînd văd:

Firma era vizibilă și nu era așezată strîmb. Însă, pe legea mea, acest amănunt abia dacă are vreo urmă de importanță. M-am grăbit să intru, ispitit de niște mirosuri îmbietoare. Un clopoțel — de argint? — vesti apariția mosafirului. Nu-mi mai puneam întrebări, și ar fi fost destule: „Hanul Azteca", de unde pînă unde? În oraș, nimeni nu știa de el! Și, de ce aici, departe de orice cale de acces? Ce mușterii insoliți au curajul să treacă peste cîmp, cărînd nărătura pe tălpi, în labirintul nedeslușit al potecilor înecate de ploaie?

Sala scundă, spațioasă îmi apăru cu totul pustie. Mesele se înfățișau solide, late, din lemn lustruit, rare, numai vreo cinci; pereții erau afumați, cu și-

ruri de tablouri întunecate, pe care abia puteai distinge profiluri de tîlhari bărboşi. Cînd zic tîlhari nu glumesc. Sub fiecare mutră, inscripţii pe carton alb avertizau: „Codrea Speriatu mare tălhariu de la Românaşi la Meseş", sau: Şuţ Sămăngoi, fur vestit la calea Feleacului, sec. XV" ... Aceste nume de tîlhari de operetă îmi dădură de gîndit... Chiar aşa să-i fi chemat: Şuţ Sămăngoi? După ce mă holbai o clipă şi la figura neagră a lui Mulă Cătălin („lotru de samă la drumul Hodinului" ...), meditînd la plăcutul amănunt că „avem şi noi căpitani iluştri de hoţi", nu numai Englitera, Spania, sau Svitera, m-am îndreptat către tejghea, unde nu era nimeni, şi întrucît clopoţelul de la intrare şi paşii mei nu iscaseră vreo umbră de hangiu, cum tremuram încă de frig şi eram ud ca un scutec mi-am turnat o porţie de băutură care să mă ardă. Gestul acesta fu suficient de magic pentru a provoca apariţia mult plăcută ochiului a unei fetişcane împlinite, cu păr verde, şi ea exclamă: „Primul client!"

— I se zice Fachirul! pronunţă un glas cunoscut în spatele meu.

Era bătrînelul care avea mania ciudată de a ascuţi bete. Chiorul. Cînd intrase? Clopoţelul de ce nu dăduse de ştire? Renunţînd să mă mir în această privinţă, m-am mirat în alta, şi i-am vorbit fetei:

— Primul client?! Dar cînd aţi deschis?

— Acum zece minute.

— Fără tămbălău, fără panglică tăiată, fără discurs?

— Cine să ajungă aici pe vremea asta?

— Totuşi, un han e făcut ca să se ajungă la el. Altfel ce rost are?

— Da, însă aceasta e „Hanul Azteca" ...

— Ce importanţă are cum îi zice?

Între timp Chiorul înaintase cu viteza unei larve şi acum îşi rezemase coatele de tejghea. Nasul lui bont părea că fusese ciopîrţit cu sadism. Sub acest nas mijeau, abia acum observam, cîteva fire răzleţe de mustaţă sură printre care picături de sudoare, sau fulgi topiţi, sticleau ca nişte diamante mici şi false.

— Melania, croncăni Chiorul, cum onorezi prezenţa primului client?

— S-a onorat singur! Fecioara cu plete verzi privi paharul meu aproape golit. Începu să mişte sticle, schimbîndu-le locul.

— Vă cunoaşteţi?

— Aici toată lumea se cunoaşte ...

— Am auzit lătrînd cîinii, înţinai pierdut. Unde-s?

— L-ai auzit lătrînd pe Rex, preciză Chiorul.

— Pe toţi cîinii îi cheamă Rex. Unde e?

Chiorul luă de pe tejghea o nuia scurtă, pe care nu o observasem, de dincolo de barajul sticlelor, şi se apucă s-o ascută. După ce isprăvi această operaţiune delicată, arătă cu vîrful subţire portretul lui Coriolan Stufu-Gură, „tălhariu de pustă, sec. XVIII".

— Ştii cine e?

Se întoarse către mine şi paltonul lui uzat şi negru fîlfîi.

— Domnişoară Melania, m-am adresat fetei ce se uita la mine cu indiferenţa unui vînător de tigri căruia-i răsare în drum un şacal, care ar fi cel mai simplu drum către oraş?

Ochii ei chicotiră.

— Nu vă place la noi? Nu e cald şi familiar? Şi

adăugă pe un ton enigmatic următoarea platitudine: *Avem şi bere ...*

Bere! Iar din partea cealaltă, Chiorul mă înghesuia cu aceeaşi întrebare:

— Spune, ştii cine-i ăla?

I-am răspuns:

— Coriolan Stufu, tălhariu de ...

— Pe dracu! mă întrerupse. Nimic nu pricep! E Şorban. Matematicianul Şorban. Ce zici de asta?

— Şorban? Cel care a decretat că *X* nu se întîl neşte niciodată cu *Y*, şi apoi s-a sechestrat într- subterană? Cunosc povestea, e ...

— Nimeni n-o cunoaşte! deveni agresiv Chioru E uitată de mult. Şi nici măcar nu e uitată, fiindc n-a fost cunoscută.

— Vreau să plec!

— E devreme. *Trebuie să-l aştepţi pe Blon* Aveţi întîlnire aici.

— Ce ştii tu despre Blond, diavol falit ce eşt

— Mai mult decît ştie el despre el!

În faţa mea răsărise o uriaşă halbă de bere şi a apucat-o cu gîndul s-o deşert pe nerăsuflate, cîn glasul ascuţit al Chiorului mă pironi:

— Stai, ticălosule, nu ciocneşti cu mine?!

Pe tejghea lunecă spre el o halbă identică; m făcuse „ticălos", dar şi eu îi adresasem serafic titlu de „diavol falit". Eram chit prin urmare, p team ciocni, şi am ciocnit sub privirea indiferen a Melaniei. Chiorul nu se încurca, dădu pe gît lich dul rece şi amărui, şi-mi zise:

— Am să-ţi fiu confident.

— Tocmai asta-mi lipsea! lunecară cuvintele d

gura mea ca nişte cocoloaşe moi de vată fumigenă şi urmă un spaţiu de timp, cînd gol, cînd traversat de mutre ciolănoase de „tălhari la drumul mare", iar dintre ei nu lipsea nici Şuţ Sămăngoi, nici Coriolan Stufu-Gură, Codrea Speriatu sau ceilalţi ce străjuiau „sala de primire" a Hanului Azteca. Drept e că sub barba urîtă a lui Stufu-Gură se conturau uneori trăsăturile fine ale feţei savantului Şorban, aşa cum îmi sugerase Chiorul. Straniile sale revelaţii, ce au uimit cîndva lumea calculelor abstracte, par acum să fie date uitării. De altfel se zice că omul acela n-a dus nimic pînă la capăt. Iar retragerea sa benevolă într-o subterană, unde ar fi pierit pînă la urmă, face parte desigur dintre mituri ...

Frumoasa Melania, care mă drogase cu sînge rece, ca o infamă ce era, îmi apăru de asemenea în lungul timp mort — care totuşi nu era chiar mort de tot, de vreme ce astfel de figuri îl traversau — cît am zăcut inconştient. Bogatul ei păr verde se transforma într-un lac răcoros în care mă azvîrleam cu mare bucurie. Între mrejele încurcate ale acestui coşmar nu-mi apăru Blondul, care totuşi era implicat mai direct decît mine în această afacere, nici imaginea cascadei Victoria, nici premiul Pulitzer (la care rîvnesc în taină).

Curios, nu?

Capitolul V

M-am trezit sub ochii bufniţei.

La Cheile Turzii într-o firidă a peretelui de stîncă trăieşte şi acum o bufniţă, de fapt o buhă foarte bătrînă. Poate şi foarte înţeleaptă, nu ştiu. Nu s-a

inventat încă un mintometru pentru a măsura deșteptăciunea păsărilor nopții, dar cred că ar fi nevoie. Pentru oameni așa ceva ar fi de prisos; ei cu toții sînt foarte mintoși. Cabanierul, care era acolo, în Chei, prin anul șaptezeci, urmărea cu un vechi ochean mișcările acelei buhe, care se ivea foarte rar pe marginea firidei sale la lumina zilei, fiindcă lumina nu-i spunea mare lucru, pesemne. Pentru ea lumina era întunericul, dar pe întuneric nu putea fi văzută fiindcă pentru ochiul omului întunericul e de nepătruns, și poate că numai pura întîmplare și jocul la sorți al naturii a făcut să fie așa. Cum ar fi arătat civilizația, sau civilizațiile, dacă ochii noștri ar fi fost *buni pentru beznă* încă nu m-am gîndit. Poate că mai este vreme. Poate că n-ar fi arătat nicicum, sau cu totul altfel, sau chiar mult mai bine...

Am deschis deci ochii, sub privirea neclintită a bufniței, care mă pironea dintr-o mare colivie cu gratii rare, atîrnată deasupra patului unde organismul meu prelucrase drogul aruncat în bere de prea blînda Melania, hangița cu părul verde. La început marea nemișcare a păsării îmi sugeră că e vorba de o bufniță împăiată, care-și trăise traiul. Ce să caute o bufniță împăiată în colivie nu m-am întrebat. O fi așezat-o acolo pentru ca să pară mai verosimilă? Dar o bufniță e verosimilă și vie și împăiată, și în colivie și în afara ei... Și pe un horn, și pe un umăr de vrăjitoare.

Încăperea în care mă aruncaseră nu avea ferestre. Mă aflam, te pomenești, în subteranele unde savantul Șorban se sechestrase de bună voie după ce decretase că X nu se întîlnește cu Y? Dar povestea cu

învățatul acesta dement eu am inventat-o. Nu mai sînt chiar sigur că eu am inventat-o. Două lămpi se pîndeau din două unghere. Între ele lumina circula în diagonală. Bufnița mă privea, de sus, nemișcată. Eu o pîndeam, de jos, la fel de neclintit. Aș putea să zic că în această strîmtă încăpere, unde totul părea înțepenit și fix, în fond domnea o mare circulație. Privirea mea se arunca într-una către profilul malefic al păsării. Bufnița, vie sau moartă, își adîncea ochii în adîncul sufletului meu. Lampa numărul unu își împingea clipirile către lampa numărul doi. Aceasta răspundea la fel, expediind ascuțite și galbene cutremurări... În afară de aceste *mișcări*, ce pot ține și de iluzie, am descoperit, însă mult mai tîrziu, fără a-mi da seama cît de mare era acest interval, o formă de mișcare mult mai concretă, cu toate că nu era palpabilă. Pereții nu erau înțesați cu chipuri de bandiți, ci doar pe cel vizavi de mine fotografiile mărite a trei inși cu fața slabă, lungă, cu ochelari negri pe ochi, abia dacă atrăgeau atenția. Erau niște nevăzători? *Deasupra fotografiilor se cățărau încetișor două pete de lumină*. Perfect rotunde, și nu mai mari decît amprenta degetului mic al unei fetițe. Distanța dintre ele părea să fie cam aceeași ca dintre ochii bufniței, cîțiva centimetri, și cînd spun asta nu o fac întîmplător, ci anticipînd ceea ce avea să se întîmple. Mi-am dat seama de existența petelor de lumină, adică am devenit conștient de prezența lor, și această prezență *s-a impus* cîmpului meu analitic doar în clipa cînd am constatat că ele își schimbă locul. Lunecau atît de încet, că la prima vedere păreau fixe. Pot să zic

și altfel: *erau atît de nemișcate, încît păreau să lu-nece permanent.*

Dar timpul paradoxului încă nu a venit.

În realitate cele două sclipiri înaintau în diagonală deasupra portretelor, parcă pe pipăite, și cu atîta fereală că mersul lor era imperceptibil, ca al unui minutar. Această insistentă curgere apăsătoare, ca o pîndă, trezi în mine toată neliniștea omenească posibilă. Am sărit din pat. Cu această ocazie m-am convins că bufnița e vie. Capul i se roti cel mult cu un grad. Cît să permită ochilor să mă urmărească *din plin*. Aveam în dreapta bufnița, în stînga petele de lumină, tot ca niște ochi... Bufnița nu era totuși decît o pasăre a nopții, cu aureolă cam sinistră ce e drept, însă despre *ceilalți ochi* nu știam ce să cred. Orice lumină reflectată pe un corp are o sursă, ori eu n-am reușit să descopăr din ce unghier mohorît al încăperii veneau cele două raze subțiri, proiectate pe pereți. Mai mult, cățărîndu-mă pe un taburet mi-am pus palma exact în dreptul petelor, astupîndu-le. În mod normal lumina ar fi trebuit să se transfere pe mîna mea. Nu s-a întîmplat însă așa. Cei doi păianjeni luminoși continuau să existe și să se cațere încetișor, ignorînd faptul că nu mai aveau cum să ajungă la perete din cauza obstacolului — mîna mea. Înfiorat, mi-am propus să renunț la astfel de experimente și să aștept. Simplu de zis. Descrierea închisorii mele — fiindcă asta era — nu cred să-mi răpească mai mult de cinci minute, dar merită. În afară de bufniță și de *ceilalți ochi*, n-aș mai avea nimic special de semnalat, dormeza, covorul de iută, un taburet, masa cu o carafă de apă. Modestă cameră de cabană sau,

să zicem, de han... Hanul Azteca... Însă la nici o cabană, la nici un han nu sînt odăi fără măcar o fereastră... Prin urmare, nu mă aflu la han, ci tot în subterană. Subterana lui Șorban. Cine m-a pus să inventez basmul acela de groază? Dar eu l-am inventat?

Repedea mișcare ce o prinseseră cele două pete de lumină îmi atrase atenția. Acum lunecau pe tavan cu iuțeala unei perechi de șoareci care ies la promenadă. Se deplasau, vădit, în direcția bufniței. Pînă la urmă, înaintînd sigur, se suprapuseră pe ochii blestemați ai păsării, *intrară în ei*. Privirea bufniței căpătă acum o sclipire nouă. Simțeam aproape fizic cum energia cumulată a ochilor cu cea nouă, misterioasă, a luminițelor umblătoare se dirijează în întregime spre mine. Mă aflam ca sub ocularele unui original microscop... Nu trebuia să fiu cine știe cît de înțelept ca să-mi dau seama că sînt supus unei afurisite de experiențe!

Ei bine, domnilor, nu!

Nu accept să fiu cobaiul dumneavoastră!

M-am uitat să văd la ce oră luasem această istorică decizie de neacceptare, dar ceasul îmi fusese sustras... Canaliile îmi luaseră singura armă. Dreptul de a-mi cronometra supliciul... sau agonia. Prin buzunare descoperii totuși carnețelul, un capăt de creion, batista. Batista am instalat-o în chip de *perdea* pe gratiile coliviei în fața ochilor bufniței. Să nu mă mai vadă! În carnețel m-am apucat să notez febril rezumatul celor întîmplate. Iată ultimele cuvinte ale acestor însemnări: „... iar temnița în care inamici necunoscuți m-au aruncat

nu are ferestre. Şi nu are nici măcar uşă. Nu ştiu pe unde se intră aici. Şi mai ales nu ştiu pe unde se iese..."

Aproape satisfăcut că lăsasem posterităţii acest mesaj, bucuros că anihilasem probabil infama experienţă doar cu ajutorul unei batiste, chinuit însă de o foame năucitoare, de o sete devorantă m-am întins pe dormeză, decis să întîmpin cu demnitate tot ce avea să urmeze. Orice...

Cînd am deschis iar ochii (în lipsa ceasului nu puteam şti cîtă vreme dormisem) la căpătîiul meu şedea în poziţie tipic pisicească un cotoi mare şi negru. Nu torcea. Nu mă privea amical. Dar nici cu duşmănie. Se mulţumea doar să mă măsoare cu o anumită indiferenţă, ca pe un şobolan mult prea mare pentru apetiturile sale.

Bufniţa dispăruse. Şi colivia, cu batista mea cu tot. Ce mîrşăvie! *Dacă va trebui să-mi suflu nasul?* Alte schimbări n-am mai remarcat în odaie, doar o absenţă. Lipseau petele de lumină. Mintea mea ascuţită, ca a unui om înfometat, nu se lăsă păcălită: dacă petele de lumină se aflau deja *în ochii mîţei?!* Am mîngîiat, experimental, animalul, să trag concluzii, să văd dacă şi el este pornit împotriva mea. Acceptă gestul, cu superioritate însă, nu cu îngîmfare, ceea ce-mi dădu de înţeles că era un motan neutru, sau un motan-unealtă. Un inconştient... Probabil ticăloşii se serveau de ochii lui, dar cum să-l conving să şi-i închidă, sau măcar să privească în altă direcţie, nu tot timpul spre mine?

N-am avut de ales; m-am descălţat şi am înfăşurat un ciorap împrejurul ochilor motanului, cu

toată împotrivirea sa decisă. Mi-am examinat apoi zgîrieturile: nu erau foarte grave. Nu din pricina lor aveam să pier, desigur... Vreme de un sfert de ceas animalul se chinui să se elibereze de stînjenitoarea povară. Nu izbuti şi se refugie într-un colţ al încăperii, posac, şi se ghemui acolo, pufnind la răstimpuri, mîniat. I-am zis:

— N-am ce-ţi face, bătrîne, asta e situaţia. În alte împrejurări, am fi fost prieteni, însă destinul e nemilos...

La auzul vocii mele motanul miorlăi înfiorător, de parcă s-ar fi aflat pe un acoperiş, sub clar de lună, scutură iarăşi din cap, abrupt, însă ciorapul rezista bine. Numai eu nu rezistam bine... Încetul cu încetul, din cauza epuizării, realitatea începu să se îndepărteze de mine, să se topească exact ca o poză dintr-un ziar care arde. Nu mă mai interesau nici zvîrcolirile motanului, nici consecinţele aventurii în care fusesem împins. Oraşul, cu întortocheatele-i complicaţii, nu mai exista, în schimb în mine, sau deasupra mea, se năruiau unul după celălalt turnuri crenelate, se prăvăleau solemn şi lent, într-o tăcere cumplită. Se făcea că sînt ultimul dintre turnuri, ultimul dintr-un şir, şi-mi venea rîndul să mă înclin... Nici nu ştiu ce ar mai fi de adăugat! Există o zonă în care cuvintele se încurcă sau capătă cu totul alte semne, ca şi acele particule ale materiei trecute experimental prin cîmpuri de forţă la viteze inimaginabile, pentru a-şi inversa proprietăţile sau pentru a şi le trăda pe cele ascunse. S-ar fi zis că trecuse o veşnicie de cînd îmi urmăream *umbra*... dar ce tot vorbesc, este vorba de *umbra* Blondului! În două

rînduri realitatea se întorsese către mine sub forma unor ochi, ai bufniței, ai motanului pe care-l terorizasem... A treia oară îmi venii în fire avînd alături capul inteligent al unui cîine. Cîinele Rex, desigur... Cred că era vorba de un doberman. Un exemplar strălucit, uriaș, negru ca smoala și ca... nenorocitul acela de motan ce intrase în conflict cu mine, într-o altă perioadă, poate cu o sută cincizeci de ani înainte. Acest cîine puternic mă scruta cu mare atenție, și aș îndrăzni să afirm că ochii lui întunecați trădau o anume curiozitate ironică, aproape omenească. De asemenea am băgat de seamă că ochii lui erau ceva mai luminoși decît s-ar fi cuvenit să fie ochii unui simplu cîine, de unde am tras concluzia atît de favorabilă pentru mine (!) că petele de lumină *lucrau*, și lucrau probabil de multă vreme, fiindcă nu știu de cît timp mă aflam sub privirea dobermanului. Începeam să am o bănuială vagă, dar suficient de sinistră în legătură cu intențiile ticăloșilor. Din instinct și fără a privi împrejur mi-am dat seama că nu mă mai aflam în strîmta încăpere, străjuită de portretele celor trei asceți, unde avusesem prima întîlnire cu pasărea. Mă scoseseră de acolo — dar cum, pe unde? Eram întins pe o rogojină, iar sub rogojină cîteva lădițe alcătuiau un pat improvizat. Două bătrîne Petromaxuri aruncau o lumină destul de vie, însă numai asupra mea, acțiunea lor în direcțiile celelalte fiind zăgăzuite de grosolane paravane din carton sau scîndură. Totuși era de presupus că spațiul negru sau violet de dincolo de perdeaua de lumină era mare și haotic. Subterană? Subterana lui Șorban? *Dar Șorban nu există!...*

Cîinele nu mă slăbea din ochi. Fusese astfel dresat? Bun! Dar cum poate fi dresată o pisică? Fiindcă și motanul acela afurisit mă fixase cu intensitate, pînă să-i pun perdea pe mutră...

— Rex, mă adresai cîinelui, ca unei ființe cugetătoare, dă-o dracului! Te-ai aliat și tu cu canaliile ce m-au sechestrat și mă lasă să pier de sete și foame! Să-ți fie rușine, Rex!

Straniu! Ca și cum ar fi înțeles vorbele mele, marele doberman întoarse capul, parcă rușinat. Apoi începu să se rotească împrejurul „patului" meu frămîntînd pămîntul cu labele-i mari. Eram atît de slăbit, încît nu aveam nici o poftă să mă ridic și să cercetez unde mă aflu. Poate nici nu aș fi avut putere să fac mai mult de zece pași. Și apoi, mă simțeam supravegheat. Rex, tot rotindu-se împrejurul meu, deveni mare, tot mai mare... Ghearele labelor sale căpătară dimensiunile unor rădăcini, iar picioarele le avea groase cît copacii. Dacă ar fi deschis botul, m-ar fi înghițit ca pe o felie de parizer... Coșmarul continua... Umbra imensă a cîinelui făcea ca aerul să fie dens, gros, îl înghesuia, micșora spațiul vital — cum de nu știusem pînă atunci că blîndul *canis familiaris* are această proprietate înfricoșătoare de a se dilata și că el, considerat, alături de cal, amicul credincios al lui *homo sapiens*, e de fapt principalul dușman, agent al unor existențe ascunse, ce pun la cale înlăturarea civi... Dar să ne oprim! Cine e, de fapt, Homo Sapiens ăsta, de care pomeneam, al cărui nume îmi venise pe buze printr-un automatism, generat de slăbiciune, cred, cine e, un prieten — dar nu am prieteni cu nume atît de

scrîntite... Şi de unde pînă unde ideea, lanţul cauzal că înfricoşătorul Rex ar putea fi amicul lui Homo S... Sapiens, misteriosul necunoscut al cărui nume şi pronume mi-e dictat de cineva, pentru a-l rosti, totul făcînd parte din experienţa în care sînt doar un şurub, o rotiţă... Dacă toţi cîinii din lume ar prinde dintr-o dată să se dilate, aşa cum face dobermanul, planeta s-ar prăbuşi sub greutatea lor... Cum să trimit un semnal de avertizare? Înainte de a fi sugrumat de către bestii, să anunţ omenirea, să dau un mesaj. M-am apucat să rîcîi cu unghia în beton: „Feriţi-vă de cîini şi de... H... Hommo S... Sapiens. Sînt inamicii principali“...

— Rex! Vino!

O voce străpunse întunericul. Dobermanul se topi. Mă ridicai în capul oaselor. Undeva *pe linia umbrei* plutea ceva alb... Da! *Era o barbă*... Cîtă vibraţie luminoasă trecea dincolo de cartoane se aduna şi se reflecta în acea barbă, ca într-un ghem fosforescent. Cîtă vreme contemplam această nouă apariţie, lîngă mine se strecură Chiorul, venind cu paşi ca de pîslă.

— E Şorban, zise Chiorul.

Am tresărit, m-am întors către el. Arăta la fel de provizoriu, în paltonul său jerpelit, cu nasul bont iar faţa creaţă şi vînătă.

— E savantul Şorban, repetă Chiorul, e Şorban în carne şi oase. A orbit de mult de statul în subterană. E şeful bandei.

— Banda Chiorilor?

— Exact!

— Un orb e şeful Bandei Chiorilor? Mi se pare plin de tîlc...

— Îţi mai arde de filozofat? chicoti Chiorul.

— E Şorban, în aceeaşi măsură în care e şi Homer, am zis. Şorban nu există, n-a existat.

— Sînt autorizat să te poftesc la masă... Grăbeşte-te.

Am dat să mă ridic, însă cuprins de ameţeală mă răsturnai peste lăzile mizerabile pe care era întinsă rogojina. Chiorul mă sprijini, mă ajută să merg... Atingerea sa mă umplu de silă. Nişte lumini mijeau, în stînga sau în dreapta. În spate, parcă la mare depărtare, lătratul marelui doberman izbucni ca un şir de împuşcături.

— În ce zi ne aflăm?

— E vineri! răspunse tăios Chiorul.

O, zei, cîtă vreme trecuse!

— Vineri! exclamai furios şi disperat. Iar eu miercuri dimineaţa trebuia să întîmpin la gară nişte amici...

De mirare că tocmai asta mă îngrijora...

— Au fost întîmpinaţi cum se cuvine, păru să se amuze Chiorul.

— Ce vrei să spui? am ţipat, tremurînd de enervare.

— Masa e servită, anunţă o voce caldă, plăcută, de femeie. A Melaniei, „hangiţa“ cu păr verde... Ca prin vis, îmi amintesc... M-au aşezat la o măsuţă rotundă, într-un scund fotoliu de trestie. Am văzut în faţa mea fluturînd mîinile albe, frumoase ale fetei. Cu toată starea nenorocită în care mă aflam, îmi amintesc tot ce am mîncat, precum şi cuvintele Chiorului, care sunau parcă a scuză:

— Nu e simplu, știi, să-l *dezbraci pe cineva de propria-i imagine* ... Șeful regretă că a fost nevoit să te înfometeze în așa hal; acum îndestulează-te ...

Însă, amintindu-mi ce pățesc lacomii, după o perioadă mai lungă de nemîncare, m-am mărginit doar să ciugulesc din felurile foarte gustoase. „*Hangița*" așezase pe masă sardele, conopidă cu smîntînă, alune prăjite, încă fierbinți, pasăre, ciorbă de sfeclă cu smîntînă ... Dacă aș fi mîncat din toate cred că mi-aș fi dat duhul.

— După ce ești gata, vorbi Chiorul, mergem la spectacol.

— Sînt gata. Ce spectacol?

— Unul pregătit anume pentru ca să te bucuri ...

Capitolul VI

Elemente concrete, prozaice dacă doriți, dădeau greutate și colorit real situației neverosimile în care mă aflam. Am sfărîmat între măsele o alună. Era crocantă, călduță, amăruie. Excelentă. Lămîia pe care am stors-o în farfurioara cu sardele era acrișoară de te podideau toate salivele, abia tăiată, proaspătă. Conturul cu agreabile rotunjimi al Melaniei, ca și petele de grăsimi de pe paltonul negru al sinistrului Chior, scîrțîitul uscat al fotoliului de trestie ce mi se oferise, sau explozia scurtă, aproape muzicală a paharului pe care-l scăpasem din mînă, iată tot atîtea elemente exacte ce mă situau cu precizie într-un mediu, într-un punct — chiar

dacă nu puteam localiza decît aproximativ acest punct — însă era suficient să-mi arunc privirile prin golurile negre dimprejur și fluturarea stranie, amenințătoare a bărbii despre care mi se spusese că e a lui Șorban, ori salturile abia bănuite ale uriașului doberman și clămpănitul fălcilor sale îmi dădeau imediat senzația imposibilului, a coșmarului nocturn, prelungit peste măsură ... Și, dintr-o dată, pe cine îl văd? Pe Blond! Se ivise ca dintr-un spațiu gol, unde în mod normal n-ar fi trebuit să se găsească nimic. Împingea un mare obiect dreptunghiular, pe rotile, acoperit cu o husă verde. O făcea cu maximă seriozitate, o seriozitate nemțească, rece, ca și cum ar fi fost lucrul cel mai important de pe lume, de unde am tras concluzia, deloc eronată de altfel, că e *umbra* ... Blondul, chiar admițînd că ar fi picat și el în captivitatea Bandei, mi-ar fi aruncat măcar o sclipire a ochilor săi ironici, oricît de grea i-ar fi fost situația. Mi-ar fi semnalizat cu ochii săi de lord și senior al Aveniurii: rezistăm, nimic nu e pierdut! *Umbra* însă, preocupată numai de obiectul acela pe rotile, care părea să fie un fel de ladă mare, nu mă onoră nici măcar cu o căutătură piezișă. Fiindcă, după cum mi-am dat seama foarte curînd, nu avea nici un interes. Nu mai avea nici un motiv să mintă, să se prefacă. După ce instală obiectul la vreo cinci metri de mine, se ocupă îndelung de un mic agregat ale cărui amănunte le puteam deosebi greu, din cauza distanței și întunericului. Lumini mici, rotunde se aprinseră acolo. Pe urmă *umbra* ridică încetișor husa de pe „ladă". Părea să fie un fel de televizor mare — și chiar juca oarecum rolul

televizorului, numai că „ecranul" era alcătuit di două triunghiuri negre, ca de cărbune. Umbra s așeză în dreapta mea, Chiorul în stînga; în spate sprijinindu-se de masă, rămăsese Melania; undev foarte aproape bănuiam prezența „bărbii". Capu negru al cîinelui Rex se ivi la nivelul genunchilo *umbrei* Blondului. *Umbra* mă privi cu ochii cei ma impersonali cu putință și anunță cu o voce d crainic blazat (aceeași care mă întrebase: „cu c ocazie pe la mine, domnule?"):

— Înregistrarea din dimineața zilei de miercuri *te*-ai dus la gară să-ți întîmpini prietenii...

Am sărit ca ars:

— Cum *m-am* dus!

— Ai fost la gară, croncăni Chiorul. Ai să vez imediat!

— Miercuri eram deja prizonierul vostru!

— Te înșeli, rosti rece *umbra*. Miercuri ai fos la gară...

Pe neașteptate triunghiul stîng de pe „ladă" în cepu să pîlpîie intens. Jocul acesta dură cam u minut, apoi se precizară imagini. Erau cînd ma clare, cînd mai confuze, și aveau o cadență să tărească — aflai imediat din ce cauză. Începui s recunosc unele clădiri de pe strada Horia, în apro pierea gării. Apoi imaginea se fixă pentru o clip asupra siluetelor a doi inși, văzuți pe la spat l-am recunoscut pe Blond și, cu oroare, m-a recunoscut pe mine! *Umbra* Blondului, alături d *umbra* mea, înaintînd agale spre gară! Ca pentr a-mi risipi orice îndoială, am întors capul, adic *umbra* mea întoarse capul și vorbi. Destul de cla se auziră și cuvintele, însă nu din direcția „tele

vizorului", ci undeva din stînga, din întuneric. Oricît de bine îmi copiaseră *imaginea*, vocea însă nu era a mea. Iar această voce zise:

— Rex! Mergi la cinci metri în spatele nostru, și nu mai mișca atîta capul!

— Ce zici? făcu vesel Chiorul.

Mă stăpîneam din toate puterile.

— Nu-l văd în imagine pe Rex, am zis. Totul e o tristă mascaradă!

— Nu-l vezi pe Rex, fiindcă *prin ochii lui* s-a făcut transmisia, mă lămuri scurt, precis *umbra* Blondului.

— Bravo! Și un cîine înțelege cînd îi spui să meargă la o distanță de cinci metri!

— Rex nu e un cîine oarecare, răspunse *umbra*.

— Ce urmăriți, de fapt?

— *Puterea*, mormăi în stînga mea Chiorul.

— Cum? Care putere?

— Curînd vom putea prelua imaginile recepționate de orice om sau animal din lume, zise *umbra*. Și vom ști să luăm înfățișarea oricui. În felul acesta, vom fi peste tot, vom ști totul...

— Vom avea puterea, continua să mormăie Chiorul. Care e năzuința supremă a omului? PUTEREA!

— Tu, nenorocitule, ai nevoie de putere! În loc să te îngrijești de cumpărarea unui loc de veci!

— Cît ești de prost! Sînt puternic și tînăr! M-am *îmbrăcat* temporar în imaginea unui biet pensionar, care nici nu știe...

— Și tu ești o *umbră*?

— Liniște, Arnold, făcu *umbra* Blondului.

Heu! Heu! Pe Chior îl cheamă Arnold? Era puternic și tînăr?...

Triunghiul din dreapta pîlpîi îndelung, prezentă gara, apoi peronul... Acceleratul din București intra cu jumătate de oră întîrzie. Din vagonul d dormit coborî vechiul meu inamic Ion Bohanu, îm preună cu scriitorul flamand Serge Legusstaver bergh, a cărui mutră o vedeam acum pentru prima dată. Miercuri dimineață ar fi trebuit să mă afl pe peron, așa cum mă înțelesesem telefonic c Bohanu și să le fiu ghid prin Cluj. În locul me însă... Cu înfiorare asistai la „scena întîlnirii" Bohanu era îmbrăcat cu pedanterie, ca totdeaun (și desigur bine asortat la culori, cu toate că *in stalația* nu-mi permitea să discern amănunte c loristice). Flamandul era un tip lung, slab, cu fa de cal bîntuit de plictis și ochi mici. Bohanu m prezentă... adică, fără să bănuiască nimic, îi pre zentă lui Legusstaverbergh *umbra* mea. *Umbr* îi adresă străinului cîteva cuvinte de bun venit î cea mai curată și curgătoare franțuzească. Am ră mas pironit de ciudă și invidie. *Umbra* avea o pro nunție infinit mai aleasă decît a mea!

Apoi urmă un moment care-mi dădu speranț Bohanu zise:

— Ce e, bătrîne, ți se schimbă glasul?

— Am răgușit, răspunse *umbra*. Am băut be de la gheață...

Explicația era mai mult decît acceptabilă! P urmă *umbra* mea le prezentă celor doi *umbra* Blo dului. *Umbra* Blondului zise:

— Iar eu vi-l prezint pe cîinele meu, Rex, m înțelept decît anumiți oameni. Toți priviră spre l cul unde staționa Rex, care, din motivele expus nu era vizibil.

— Un doberman! zise scriitorul flamand. E frumos.

— Văd că vă pricepeți, făcu *umbra* Blondului, de data asta într-o franțuzească mult mai puțin agreabilă decît cea a Blondului *real* — dar la ce-mi folosea asta? Bohanu, chiar autor de proză fantastică fiind, nu avea cum să bănuiască rolul infam jucat de cîinele Rex — aflat acolo pe post de „cameră mobilă".

Urmară niște imagini fugare, fără importanță, în timp ce micul grup se deplasa, urmat de cîine, iar apoi îi văzui pe toți în fața gării, pregătindu-se să acosteze un taxi. Și aici se produse primul incident, absolut incredibil. Pe neașteptate *umbra* mea smulse de pe capul flamandului pălăria sa mare, cu boruri late, o mototoli în grabă și o izbi de perete.

„O, nu, am gemut. Așa ceva nu se poate!"

— Cum să nu se poată! sughiță Chiorul, chircindu-se de rîs. Dar cum încă! Scenă de cine-verité, nu alta!

Am văzut figura uluită a flamandului! El examină biata sa pălărie ca pe o epavă abandonată, își drese cu o mișcare nervoasă părul rebel, trusa de voiaj îi scăpă din mînă. Se întoarse către Bohanu, parcă cerîndu-i explicații. *Umbra* mea însă interveni pe loc:

— Să vedeți, *monsieur* Serge, acesta e un vechi obicei al pămîntului de a-i saluta pe oaspeții cei mai dragi. Nu e așa, *monsieur* Bohanu?

Palid, surprins de parcă un OZN i-ar fi aterizat în farfuria cu clătite, abia reușind să găsească cuvintele, Bohanu se pierdu într-o lungă și încîlcită

explicație cu privire la originea acestui „vesel" obicei... Încerca să dreagă ce mai putea fi dres. Legusstaverbergh nu avu ce face, trebui să accepte, însă figura sa rămase posomorită și gînditoare. În vreme ce Blondul, adică *umbra* sa, vîna un taximetru, vechiul meu inamic Bohanu mă prinse de braț. Vreau să zic că-l prinse de braț pe „celălalt".

— Ce dracu-ți veni?

— Ei, haide! răspunse *umbra* și se eliberă cu brutalitate din strînsoare. Și apoi: Nu mi-ai răspuns la articolul publicat!

— Ce articol? ripostă Bohanu, care părea să nu mai înțeleagă nimic.

— *Monsieur* Legusstaverbergh, se înfipse *umbra* mea în fața flamandului care depunea eforturi pentru a-și recupera pălăria deteriorată, vă iau drept arbitru!

— *Heu!* răspunse străinul, fixînd cu seriozitate *umbra*, însă fără cine știe cîtă simpatie. Să auzim!

— Am demonstrat într-un articol publicat recent că Bohanu e un invadator! I-am cerut să răspundă. Au trecut săptămîni, iar el continuă să tacă! Oare de ce?

— Credeți într-adevăr că e un invadator?

După ton ai fi zis că flamandul considera mai degrabă că eu aș fi fost un invadator, adică *umbra* mea.

— Prietenul dumitale are niște idei stranii, adăugă spre Bohanu.

— Încetează! îmi șopti pe românește acesta. Asta nu mai e umor, ci...

Apoi toată lumea se îmbarcă în taximetru, urmă un șir de imagini neclare, se auziră frînturi de discuție în ambele limbi; se pare că Bohanu încerca să

convingă *umbra* mea că de-acum înainte nu mai e necesar să apeleze la „vechi obiceiuri ale pămîntului...

Pe triunghiul din stînga îmi fu dat apoi să contemplu, cu furie crescîndă, următoarea scenă. Noii veniți, precum și cele două *umbre* se aflau în jurul unei mese masive, iar un chelnăr tocmai aranja platoul cu gustări, carafa cu vin roșu și pocalele. Am recunoscut imediat localul, era pivnița „Metropol", foarte aproape de redacție. Imaginea era bună și fixă, fiindcă probabil afurisitul de doberman se instalase la o distanță potrivită și ședea neclintit.

Umbra mea ridică pocalul plin.

În întinse peste masă, ciocni cu flamandul și rosti cît putea de răspicat:

— *Merde!* (Ceea ce, pe franțuzește, nu e tocmai o urare de bun venit...)

Brațul lui *monsieur* Serge rămase suspendat. Gura sa, care tocmai se pregătea să rostească „à la votre", „salut" sau „prozit", sau știu eu ce altă formulă de om politicos și bine crescut, rămase întredeschisă. Alături de *umbra* mea, *umbra* Blondului sorbea vinul cu seninătate, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Bohanu își ținea privirile pironite în farfuria goală din fața sa, iar mușchii obrazului îi tresăreau de nervi. Firește că nu putea să explice noua ieșire scandaloasă a celui care trebuia să fie ghid și gazdă prin prisma „vechilor obiceiuri"... Între timp scriitorul flamand lăsase jos pocalul din care nici nu gustase, izbutise să-și apropie fălcile, pentru ca, după o clipă de tăcere, să zică pe un ton de indignare reținută:

— Prietenul tău e tare ciudat, *cher* Ion... (I se adresa lui Bohanu). De fapt *ce scrie?*

Bohanu încercă să spună ceva, dar nu izbuti. În schimb *umbra* mea glăsui cu mare patos:

— De ce-l întrebi pe el, care nu e decît un invadator, ce scriu? Întreabă-mă pe mine. Şi, de ce nu bei? Nu-ţi place vinul nostru! Ia bea! Bea, nu mai face pe nebunul! Te-am ghicit încă de la coborîrea din tren cine-mi eşti! Crezi că-ţi merge *cu noi?* Bea, că te ia mama dracului!

Cuvintele fuseseră rostite clar, şi pe franţuzeşte. Scriitorul flamand Serge Legusstaverbergh se ridică. Părea că vrea să ţină un discurs de protest „à la O.N.U.", dar se mărgini să-şi şteargă fruntea, care-i transpirase dintr-o dată, şi aici *marea scenă a primirii oaspeţilor* se întrerupse. Nu ştiu ce am făcut mai departe. Adică nu ştiu ce i-a mai făcut *umbra* mea lui Bohanu şi *monsieur* Serge. Nu mă îndoiam însă că prietenia mea cu cel dintîi era serios, dacă nu definitiv compromisă...

— Urmează marea scenă de la editură! anunţă umbra Blondului, impasibil ca un crupier la Monte-Carlo după miez de noapte.

Avui ocazia să-l revăd în minutele ce urmară pe vechiul mei inamic T. care ocupa pe-atunci funcţii importante la instituţie. Stăteam în faţa biroului său, în fotoliu, perorînd cu vehemenţă... E vorba, evident, de *umbra* mea. Încetul cu încetul „sonorul" se clarifică şi mi-am dat seama de şotia enormă ce mi se juca: în termeni nespus de caustici ceream să mi se restituie imediat volumul „Vipera nepăsătoare de pe afetul tunului".

O, Mare Împărat al cimpanzeilor!... Să-mi retrag cartea la care lucrasem doi ani ca un ocnaş de pe galeră, acum cînd avea toate aprobările, cînd pictorul V. îmi făcuse o copertă colosală şi mai erau numai cîteva zile pînă să intre în tipografie! Criticul T. mă privea placid (de fapt privea *umbra,* fac mereu confuzii, dar e de înţeles) şi pe faţa lui se putea citi adînca convingere că mă aflu într-o stare evidentă de *delirium tremens,* sau pe aproape.

— Ce-ar fi să amînăm, zise el sec, discuţia, pe altădată?

— Nu mai avem ce discuta! se răsti *umbra.* Vreau manuscrisul! Am acest drept de a retrage manuscrisul.

— Acum după ce am investit în el sume, l-am pregătit grafic, i-am făcut copertă şi l-am planificat la cules? Mă îndoiesc!

— Nu-mi pasă! strigă *umbra.* Vreau cartea înapoi.

— Să mergem la şef, zise criticul.

Următoarea etapă a compromiterii mele se petrecu în biroul directorului. După ce criticul îi expuse pretenţia mea absurdă, directorul mă privi lung. Era obosit şi indispus.

— Am dat bătălii pentru cartea ta! zise.

— Ce-mi pasă! se răţoi *umbra* şi trimise un bobîrnac ceştii cu cafea care se răsturnă pe birou, pătînd nişte hîrtii. Apăru secretara şi înlătură cu ajutorul unui prosop dezastrul. Apoi, cu voce stăpînită directorul îi dădu unele dispoziţiuni şi un minut mai tîrziu, interval folosit din plin de mine pentru a trage cîteva înjurături de care s-ar fi făcut chiar şi echipajul unui vas de pirati, în tăcerea

consternată a celorlalți, unul dintre redactorii editurii aduse manuscrisul cerut. *Umbra* luă cartea mea, cartea ce avea toate aprobările, o scoase din mapă și din cîteva mișcări iuți rupse în fîșii cele trei sute de pagini și le împrăștie pe jos.

— Faptul e împlinit, zise directorul ridicîndu-se. N-o să avem onoarea de a mai colabora cu dumneavoastră.

— Te cred! Renunț la această plăcere! și *umbra* părăsi încăperea, trîntind ușa, urmată — am uitat să spun — de *umbra* Blondului, care, nu se știe din ce cauză, mă însoțise, și firește de cîinele Rex; de altfel *umbra* Blondului avea să mă însoțească peste tot, de pildă la redacție unde avu loc scena următoare. Mă voi mărgini să spun că sub ochii înghețați ai dactilografei am luat mașina de scris și am izbit-o de pămînt, iar apoi m-am mulțumit să sparg doar oglinda de lîngă ușă.

— Scena cu audiența, anunță crupierul... vreau să zic *umbra* Blondului. N-am reușit să descopăr la ce persoană de vază obținuse *umbra* mea audiență; cert e că la un moment dat am luat o călimară mare și am deșertat cerneala în părul secretarei... Nu am idee cum s-a încheiat incidentul. Nu știu ce a făcut mai departe *umbra* mea.

— Și asta nu e totul, se auzi o voce în spatele meu, în vreme ce triunghiurile „televizorului" păleau. Te-ai convins, continuă vocea blestemată că nu mai ai ce căuta în oraș. *Trebuie să rămîi alături de noi.*

M-am răsucit și, scăpînd de sub supravegherea Chiorului și a *umbrei* Blondului, m-am repezit orbește, cu capul înainte în direcția „vocii". M-am izbit de ceva tare și pentru cîtva timp nimic nu mai avu importanță.

Capitolul VII

O clipă de calm traversa livada Blondului, în acea după-amiază pe la ora cinci și ceva. Un bondar întîrziat (sau poate *umbra* sa...) zbîrnîi de la un copac la altul, iar soarele, generos de cîteva ore, îi polei în verde aripile și crusta. Orașul nălucea dincolo de plopi, ca bivuacul provizoriu al unei colonii în migrație. Norii veniră din sud, trecură prin vest, ocolind depresiunea, caz rar. Un reactor trase o linie pe diagonală și puse punct. Am sărit gardul cu un aer puțin plictisit. Blondul strivi țigara sub călcîiul cizmei sale de cauciuc și zise:

— La naiba, mă bucur că te văd! Credeam că ai dispărut definitiv; pe masă găsești vin de struguri și trabuce...

I-am spus ce aveam de spus și am deschis ușa cabanei.

Blondul intră cinci minute mai tîrziu, aruncă din picioare cizmele de cauciuc, se spălă, se piepteană în fața oglinzii, luă alte haine, mă privi lung, cu mare atenție, suflă fumul în stînga, aruncă niște obiecte în dreapta.

— Sînt gata! Trebuie să mergem chiar acum?

— Da, ne așteaptă, i-am răspuns, ridicîndu-mă.

Fostul agent secret trase peste cap vechiul jerseu ce-i ținea loc de haină de gală, își aruncă din mers pălăria pe cap... Am prins lîngă Studioul

de Radio un autobuz ce ne duse pînă în apropierea locului necesar. Mai aveam de mers pe jos cel mult patru minute, cînd Blondul propuse să facem un mic ocol, fără a motiva, însă n-am avut nimic de obiectat. Pătrunserăm într-un labirint de străduțe. Însera. Cîini mici și răi fulgerau printre picioarele noastre. Se înălțau dîre subțiri de fum argintiu, drept în sus, la cer. O tăbliță, la colț, părea să indice că stradela pe care apucasem se numește Cașin...

— Odinioară asta era Ulița Aurarilor Dinafară, zise Blondul.

— Da? mă mirai.

El mă privi iar.

— Da! Din punct de vedere al... Hm, suna parcă mai bine.

După ce mai cotirăm de vreo două ori, Blondul puse frîna în fața unei porți boltite, pe care o firmă galbenă anunța: „Hrwaszartanowicz, armurier". Blondul se comporta inexplicabil. Duse palmele la tîmplă, aplecă fruntea și medită cîteva clipe. Apoi îmi arătă firma:

— Ce zici?

— Hrw... încercai, fără a reuși să pronunț dintr-o suflare neobișnuitul nume.

— Bun! făcu Blondul, luînd parcă o decizie. Facem o scurtă vizită aici.

— Nu! i-am răspuns, înțepenindu-mă pe picioare. Sîntem așteptați!

— Să aștepte, dacă au nevoie de noi, și Blondul mă luă pe după umăr și mă vîrî aproape cu forța în gangul rece. Apoi ciocăni la o anumită ușă; ne deschise un bătrîn înalt cărunt, cu păr lung și alb

cu favoriți imenși, cu lavalieră și jiletcă. Înfățișarea sa de operetă era însă atenuată mult de expresia stăpînită, puțin dură, a chipului nobil. El strînse cu mare căldură mîna Blondului, apoi pe a mea. Blondul nu catadicsi să mă prezinte; constatarea mă alarmă; oare făcusem cunoștință altădată cu armurierul?

Urmară cuvinte convenționale, Hrwaszartanowicz încercă să ne ofere dulcețuri, dar Blondul ceru, ca pe o supremă favoare, permisiunea de a face o incursiune în sala „T", ceea ce bătrînul consimți, chiar cu un zîmbet de plăcere. Coborîrăm niște trepte. Încăperea în care ne introduse armurierul era la demisol, cu ferestre minuscule, zăbrelite, la înălțimea pavajului curții, și plină cu cele mai stranii scule din cîte văzusem în viața mea...

— Cum, se miră Blondul, ai uitat că domnul Hrwaszartanowicz posedă cea mai originală colecție de instrumente de tortură din Europa?

Am înțeles de ce-i zicea sala „T". T, de la tortură. Tăcut, mă apropiai de o instalație destul de mare din lemn lustruit și negru, cu sumbre întăriturî de fier.

— „Capra plăcerilor", explică amabil armurierul. V-am spus, vă amintiți desigur, i-a aparținut faimosului călău Grigore al Mănăsturului.

— Cum funcționează?

În acest moment Blondul, care examinase pînă atunci alte instrumente, se apropie.

— Am să vă explic, zîmbi cu distincție Hrw... Funcționează simplu și eficace, pe principiul imobilizării totale a „pacientului"...

— Așază-te pe „capră", îmi sugeră Blondul, peste

umărul bătrînului. În felul acesta vei înțelege mai bine.

— Desigur, trăncăni armurierul, mîngîind niște curele lucioase, veți înțelege mai bine cam ce simțea un bărbat al secolului, șaptesprezece, schingiuit în piața cetății. Urcați!

După o scurtă ezitare, perfect justificată, încălecai pe blestematul instrument. Zîmbind sardonic, ca de o glumă excelentă, Hrw ... se apucă să mînuiască niște menghine și hamuri. Blondul îl ajuta cu un sîrg exagerat. Mă întrebam dacă nu făcusem o greșeală. Într-o clipă mă pomenii imobilizat și cu respirația accelerată. Ambele mîini, cu degetele mult rășchirate, îmi fuseseră vîrîte într-un fel de mănuși de lemn și deasupra fiecărui deget, la nivelul unghiei începea să apese vîrful ascuțit al cîte unui șurub. Un fel de lamă tăioasă, curbată, se legăna în fața ochilor. Uriașe menghine striveau genunchii.

— Destul! Jocul ăsta nu e pe gustul meu!

— Evident, și armurierul se repezi să slăbească curelele, dar Blondul îl opri.

— Mai stai o clipă, amice, îmi zise. În ochii săi lucea, cred, flacăra nebuniei.

Armurierul îl privi mirat.

Blondul mînui niște pîrghii și mări strînsoarea. Am gemut.

— Pentru Dumnezeu! sări Hrw ..., nu-ți nenoroci prietenul.

— Nu e prietenul meu, făcu Blondul, și-și continuă diabolic treaba.

— Dar ai fost aici cu el de nenumărate ori! se zbătu armurierul, pe care Blondul îl ținea la distanță cu o labă, iar cu cealaltă continua lucrul.

— Ajutor! am zbierat.

Buzele lui Hrw ... tremurau. Cu toate că avea cea mai perfecționată colecție de instrumente de tortură, nu asistase desigur la o astfel de operațiune reală.

— Astupă ușile! porunci Blondul. Să nu se audă nici un scîncet în afară.

— Ești nebun! și armurierul voi s-o zbughească, dar Blondul îl ținu bine de guler.

— Vei face cum îți zic!

— Să te ajut să-ți chinuiești prietenul?

— Nu! Să mă ajuți să-mi salvez prietenul!

— Îl ajuți, omorîndu-l în chinuri? E și oaspetele meu ... Răspund de el ... A fost aici de multe ori ...

— *Nu el a fost,* bătrînule! N-ai observat că nici nu te-a recunoscut?

Hrw ... rămase uluit, cu obrazul verde. Cu o mișcare decisă Blondul apăsă unde trebuia și sîngele țîșni din degetele mele strivite ...

În felul acesta umbra *mea mărturisi în seara aceea totul ...*

Aici ar trebui să închei, fiindcă probabil n-ar mai fi mare lucru de adăugat. M-am trezit într-o clinică, lîngă mine se afla vechiul meu inamic Blondul, însă zile întregi, cîtă vreme treceam mereu de la luciditate la halucinație, îl fixam cu suspiciune, întrebîndu-mă dacă este el sau *umbra*. Cu mare greutate m-am convins. Prin cine știe ce canale unele amănunte ale aventurii prin care trecusem răzbătură afară. Diverși vechi inamici pătrunseră pînă

în salonul meu, cerînd lămuriri, pe care de altfel nu le-am putut da. Cîtva timp starea mea nu a fost deloc satisfăcătoare; pe lîngă slăbiciunea ce o resimțeam după săptămîna de nemîncare, savanții medici constatară că fusesem supus unui puternic excitant psihomotor, sau cam așa ceva... Aceste noțiuni sînt jonglerii curate.

Cu încetul Blondul încercă să mă țină la curent. Îmi descrise episodul din sala „T" a lui Hrw... și marea sa nesiguranță, teroarea ce-l frămîntau cînd se decisese să smulgă prin supliciu mărturisirea celui despre care totuși nu putea fi sută la sută *sigur* că nu sînt eu *cel real*...

Apoi, despre așa zisă Bandă a chiorilor... Se pare că ei continuaseră și desăvîrșiseră experiențele unui savant Șorban, minte strălucită și tenebroasă, care dispăruse enigmatic încă înainte de război.

— O, doamne, am gemut, aproape răpus de această noutate, dar Șorban este invenția mea! El n-a existat.

Blondul îmi aruncă o privire curioasă.

— Se pare că totuși a existat... abia murmură.

Apoi, la întrebarea: de ce pentru a-mi lua *imaginea* trebuiseră să mă supună unei atît de aspre detenții, în vreme ce *umbra* sa, a Blondului, apăruse spontan, fără acte spectaculoase, el răspunse simplu:

— Fiindcă lîngă mine se afla zi și noapte biata Hella... S-au servit de ochii ei!

— Sărmana mîță-unealtă, am zis. Dar dobermanul Rex? Cum de era atît de bine dresat?

Blondul îmi spuse că întregul caz era acum în atenția unor *specialiști*. Și, mai în glumă, mai în serios, făcu o mărturisire stranie: că Rex, de fapt, nu e cîine...

— Vrei să zici că e om, peste care ăia au tras o *imagine* de cîine?

Vechiul meu inamic nici nu răspunse.

Către iarnă, la prima zăpadă, m-am înzdrăvenit cu totul. Am trecut prin mari dificultăți. Bohanu, a cărui vizită prin Cluj, împreună cu scriitorul Serge Logusstaverberg, *umbra* mea reușise s-o compromită, înțelese și acceptă repede ce se întîmplase, alții însă au fost mai puțin dispuși să ia drept bună explicația cu dublura. Directorul de editură nu vrea să audă de publicarea cărții mele „Vipera nepăsătoare de pe afetul tunului" (ale cărei pagini, pregătite pentru cules și avînd toate semnăturile necesare le sfîrticasem în propriul său birou), iar s-o prezint altei edituri în situația dată nu este etic și elegant. Din fericire am copia. O păstrez. A trebuit de asemenea să suport reparația mașinii de scris pe care *umbra* o izbise de pămînt...

Mă gîndesc însă că, față de experiența extraordinară prin care trecusem, aceste prețuri nu sînt chiar exagerate...

Într-o zi de iarnă frumoasă l-am vizitat pe Blond. Cînd l-am întrebat ce mai face, îmi făcu o mărturisire cu totul neobișnuită:

— Bătrîne, zise el, și mă privi trist și ironic, de cînd nu mai am *umbră* mă cam plictisesc... Ce zici de asta?

Ce era să zic decît că, îndrăgit de aventură cum este, precis că în curînd iarăși o să i se întîmple ceva...

Profetice cuvinte! Se împlinește un an de la apa-

riția și dispariția *umbrei* ... sau a *umbrelor*. Între timp multe lucruri s-au clarificat... însă nu am de gînd să expun concluziile specialiștilor, ele formează obiectul unor studii amănunțite, și la nevoie pot fi consultate de cine dorește. Altceva vreau să spun. Destinul nu are de gînd să-l lase pe Blond pradă plictisului. El a descoperit la marginea domeniului său „urme" inexplicabile. Într-un frumos crepuscul, cînd încercam să-l iau peste picior în legătură cu interpretarea ce o dădea acelor urme, deasupra dealului Cetățuii se înălță un obiect rotund, roșietic.

— Ce devreme se ivește luna!

— Dar nu e luna, mă corectă vechiul meu inamic.

— Ah, e un balon meteo...

Blondul nu răspunse, ci fugi să aducă binoclul. Nu era un balon meteo.

Discul, fiindcă un disc era, plana încet și fără zgomot. Probabil tot orașul îl observa, însă cine știe! Pămîntenii pot fi atît de neatenți! Schimbîndu-și neîncetat coloritul — și acum știu că acesta era un sistem de semnalizare — discul venea încet către noi.

— Bătrîne, i-am zis vechiului meu inamic, adă pentru orice eventualitate pîine și sare... La care Blondul adăugă:

— Și două bîte mari, să le avem la-ndemînă, tot pentru orice eventualitate...

5 aprilie 1972

MIHAELA ȘI CUTREMURUL

Cu toamna, din golurile cerului se prăbușiră și cetele de ulii; se prinseră de ramuri cu gheare de oțel, ca niște lilieci, și de acolo, pe rînd, cu ochi de gheață pîndiră fereastra Mihaelei. Cînd ea îndreptă binoclul spre dealuri, păsările frămîntară cu aripile văzduhul pulverizat. Drumuri, cărări subțiri ca ața brăzdau ținutul, uneau o pădure de alta, pînă la al treilea și al patrulea orizont; la castelul Kerda, unde cabanierul era bețiv, se iviră lupii și se scuturară de cenușă. Tocmai din punctul acela apăru Răutăciosul C. Mihaela salută în gînd silueta lui enigmatică și-l așteptă, rezemată în coate, ridicînd la răstimpuri binoclul, ca și cum ar fi fost sigură că la ea o să vină. Dar Răutăciosul C. veni, într-adevăr, la ea și, oprindu-se în poartă, scuturâ umerii pe care apăsau curelele greului rucsac. Mihaela, cu tenul ei alb, invidie fața stoarsă de soare a individului.

— Nu stau mult! exclamă el, ca și cum ar fi vrut s-o liniștească asupra posibilității vreunei agresiuni din parte-i.

După ce-i aduse apă, săpun și prosop și după ce așteptă cuminte ca individul să se spele — pe îndelete, cu adîncă voluptate — Mihaela crezu că are dreptul să întrebe:

— Unde mergi, cu ce te ocupi?

— Sînt cutremurolog, răspunse Răutăciosul C.

Ea surîse, gîndind: „Încă un fel de şmecher, de ce nu se poate vorbi serios cu oamenii ăştia?“ Renunţă să mai discute şi-i grăbi plecarea vărsînd cu un gest scurt, iritat, apa peste raţe şi mutînd pe treapta cea mai de jos rucsacul, mirîndu-se totuşi că e atît de greu, ca umplut cu fiare. Dar Răutăciosul C., coborîndu-şi alene mînecile cămăşii, în picioare, gata de ducă:

— Tu, cu ce te ocupi?

Mihaela privi faţa individului; i se păru că citeşte în ochii lui o mare oboseală, se înduioşă, răspunse că îi învaţă pe copii limba franceză.

— Profesoară! sublinie Răutăciosul C., rămînînd încă aplecat, ia spune-mi, ce înseamnă „limier“?

— Limier? se miră Mihaela. Nu ştiu, pare să fie verb de conjugarea întîia, stai să aduc dicţionarul...

— Nu e nevoie, îţi spun eu ce înseamnă: cîine de vînătoare, copoi.

— Dacă ştii, de ce întrebi? Şi, după ce-şi aruncă părul pe spate: ca să mă pui la încercare? Răutăciosul C. renunţă să plece chiar în momentul acela şi se aşeză pe treapta de jos, lîngă rucsac:

— Crezi că ocupaţia ta e importantă?

— Pot să te servesc cu un rachiu tare, răspunse Mihaela.

— Nu beau niciodată, o opri Răutăciosul C.

— Ciudat! Un farsor nu se dă niciodată în lături de la un pahar.

Răutăciosul C. zise:

— Nu sînt un farsor.

Mihaela împinse binoclul în spate, i se părea caraghios că ţine în mînă un astfel de obiect.

— Mai înainte ai spus că eşti „cutremurolog“! îl certă ea. Individul o privi foarte grav:

— Sînt într-adevăr cutremurolog.

— Crezi că ocupaţia ta e importantă? reluă Mihaela, uşor exasperată, întrebarea lui.

— Salvez de la pieire localităţi, judeţe, uneori state întregi, făcu el încetişor şi neatent, ca şi cum puţin i-ar fi păsat dacă-l aude sau nu, iar Mihaela, pătrunsă de vocea aceea joasă, detaşată, avu o mare poftă să-l creadă, deşi ce era de crezut acolo? Îl privi lung şi femeieşte încercînd să dea o vîrstă acelui profil, şi în acelaşi timp îl tachină iar:

— Faci vrăji, întrebă, faci vrăji şi alungi cutremurele?

— Nu sînt vrăjitor. Privirea lui întunecată respinse ochii ei, ea căută în jos.

— Fac ştiinţă, adăugă Răutăciosul C.

— Există o ştiinţă a cutremurelor? Nu ştiam!

În mîinile lui apărură cîteva aparate, mici, negre, cu cadrane fosforescente, cu arătătoare permanent neliniştite.

— Sînt detectoare, explică Răutăciosul C., electronice, magnetice, fonice, cu ajutorul lor ştiu totdeauna ce se întîmplă *sub noi*.

— Sub noi, reluă Mihaela, încruntîndu-se, sub noi s-ar putea să fie infernul.

— Ai dreptate, adăugă el, sub noi *e adesea* infernul, cine să ştie asta mai bine decît mine?

— Discutăm stupid, ca doi copii, ca doi copii caraghioşi!

— E adevărat, aprobă Răutăciosul C., îți mai amintești ce înseamnă „limier"?

— Am uitat! tresări Mihaela. Și zise: Ascultă! doresc să te cred... dar nu pot așa...

— Ce înseamnă „așa"?

— Înseamnă că am nevoie de dovezi: ce orașe ai salvat cu aparatele tale?

— Aparatele nu înseamnă totul, replică Răutăciosul C. și pentru prima dată ochii lui stăruiră asupra genunchilor Mihaelei; ea simți și-i strînse roșind. Cel puțin la fel de important e să ai *nas*, intuiție...

— Intuiția nu înseamnă știință.

— Intuiția *înseamnă* știință, o contrazise individul.

— Foarte bine, ocolești întrebarea, spuse aproape tînguindu-se Mihaela, ce orașe ai salvat de la moarte?

— Nenumărate, făcu Răutăciosul C., pe ton neutru.

— Daaa? Și atunci de ce aud în fiecare zi, la radio, știri despre localități devastate de mișcări seismice, peste tot, în Africa, Asia, arhipelaguri?...

— Simplu, e doar o dovadă că există prea puțini cutremurologi pe pămînt, eu singur nu pot *acoperi* totul.

— Ești cel mai sinistru farsor din cîți am întîlnit, și am întîlnit destui! izbucni Mihaela în lacrimi. Numește-mi măcar *un singur* oraș pe care l-ai salvat cu aparatele tale idioate, cu intuiția ta, unul singur!

— De ce nu ți-aș spune, își păstră cumpătul individul. Primul oraș pe care l-am salvat a fost Vasluiul...

— Tu ai salvat orașul Vaslui? țipă subțire Mihaela. Pe acolo nici nu sînt cutremure.

— Nu sînt, fiindcă *le-am oprit*, explică, imperturbabil, Răutăciosul C. Privi în zare, lăsînd impresia că în același timp ascultă. Vorbi iar: Tot eu am scos de la ananghie Marsilia; drept răsplată *monsieur* Jobin, care era pe-atunci *maire*, a încercat să-mi ridice o statuie, firește am refuzat...

— Mincinosule, farsorule! sări Mihaela, ce s-a întîmplat cu Marsilia?

— Evident, apa e inamicul numărul unu, marea s-a infiltrat pe sub port, a pătruns adînc pe sub cartiere, săpînd galerii monstruoase, așa că, la un moment dat, întreg orașul se mai rezema doar pe cîțiva piloni de nisip, șubrezi, și tot terenul era cuprins de vibrații; de la trei mii de kilometri am simțit amenințarea acelor vibrații, deși mă aflam în concediu, la Chepura, pe Vînătoarea lui Buteanu... La propunerile mele apa a fost zăgăzuită, s-au ridicat niște porți de cupru uriașe, iar drept răsplată am acceptat să iau cu mine cheia acelor porți, o țin în rucsac. După aceea, îmi amintesc bine, am salvat Clujul... Cunoști Clujul?

— Acolo mi-am făcut studiile, farsor nenorocit, zise fata privindu-l cu ură. Să vedem ce mai inventezi?

— Există, spuse el, deasupra orașului un deal păcătos, Feleacu, și intestinele acestui deal — pe vremuri vulcan — au început, pricepi, să miște, pe neașteptate. O forță înceată, dar persistentă a schimbat, în golurile subterane, poziția unui imens bloc

de granit, ridicîndu-l pe o muche. Mai lipseau şaizeci, maximum şaptezeci de ore şi monstruosul bolovan, căutînd stabilitatea, s-ar fi răsturnat, provocînd cutremure dezastruoase.

Mihaela încercă să surîdă.

— Ce spui! Şi ce ai făcut?

— Am fixat în lanţuri stînca aceea, explică individul, lanţuri cu veriga mare cît un om adult...

Răşinaru, gazda Mihaelei, intră în ogradă cu căruţa.

— Dînsu' e cutremurolog, îl prezentă Mihaela pe individ.

— Adică, inginer? Răşinaru îşi frecă palmele, mulţumit. De ce nu poftiţi în casă? Timpu-i tocmai potrivit să ciocnim ceva.

— Nu beau niciodată, se scuză Răutăciosul C. Meseria mă obligă să am simţurile treze totdeauna.

— Mă mir, regretă Răşinaru, a mai fost pe-aici un inginer, da' acela bea zdravăn. Poate sînteţi bolnav?

— Nu, dar dacă gust alcool nu mai pot intercepta vibraţiile.

— A, înţeleg. Răşinaru dădu din cap cu importanţă şi plecă să închine singur.

— Eu într-acolo mă îndrept, încheie individul, arătînd coamele dealurilor în ceaţă, o direcţie foarte nehotărîtă, înspăimîntător de nehotărîtă, aşa că Mihaelei i se făcu frig. Simt nişte vibraţii, mai adăugă el, nu ştiu exact unde, nu ştiu exact dacă e vorba de un pericol, totuşi mă grăbesc! Îţi zic mersi pentru apă! Mihaela privi cana din care individul nu sorbise nici o picătură. Se mulţumise doar să se spele.

Acum e toamnă. Cu toamna, din golurile cerului se prăbuşesc cete de ulii, se agaţă de copaci cu ghearele, ca liliecii, de acolo te urmăresc cu ochi de gheaţă. La marginea pădurii lupii se scutură de zăpuşă, cu lenevie, cu un aer visător, nelupesc. Mihaela ridică binoclul. „Un maniac? O, zei am uitat ce înseamnă «limier», şi nu vreau să caut în dicţionar, vreau să-mi amintesc *singură*“ ... [„Consideri că ocupaţia ta e importantă?“]

Uneori mi-e urît...

E asta o dovadă că există prea puţini cutremurologi pe pămînt? Ceţurile coboară lîngă stîncile înalte, masive ale Cheilor Turnişorului, care noaptea, pe lună, parcă luminează; totul are un aspect foarte solid, chiar şi rîul, în matca lui, printre coline, pare foarte hotărît să-şi ţină cursul; susurul lui nu trădează intenţia de a se strecura sub munţi, pentru a provoca cine ştie ce necazuri acolo. Totul e temeinic clădit, şi totuşi... totuşi, un mic cutremur... Care să nu facă rău nimănui, nici măcar unei cîrţiţe... Care să trimită numai nişte vibraţii. Nu... Individul n-o să mai apară pe-aici; pentru viitoarele cinci secole nu se anunţă nici un cutremur... Mîna rece a vîntului de toamnă se lăsă pe umerii Mihaelei, în timp ce ulii dansau straniu pe crengile fără frunze.

RĂPIREA LUI MARLOW

Boeing-ul companiei Transafrica luă contact cu piscul Killby la zece dimineața, risipindu-și apoi rămășițele și morții pe un platou montan presărat cu pietre, albe ca niște cranii, și arboreți de un verde nefiresc de intens, la peste trei mii cinci sute metri altitudine.

Locul unde botul avionului a izbit stînca e marcat de o scobitură neînsemnată; alături, o zdreanță sîngerie, ca o floare speriată — e tot ce a mai rămas din creierul unuia dintre piloți. Se zice că, totuși, a existat un supraviețuitor. Se zice. La unsprezece fără cîteva minute muezinul de pe minaretul Stelei Daurite observă un *disc* argintiu care trecea în mare viteză, aproape razant cu orizontul. Muezinul îl salută cu un răcnet mare. La unsprezece și cîteva minute patru contrabandiști ce poposiseră în mica oază Aj-Ajall își întrerupseră jocul de cărți pentru a urmări, cu bărbătească nepăsare, evoluția, pe deasupra palmierilor înalți, a unui obiect ciudat: un fel de *disc;* la un moment dat strania apariție se înclină și din ea curse ceva, ai fi zis că e o farfurie prea plină. Apoi, colorîndu-se intens, se topi, iar bărbații, fără să comenteze evenimentul, reveniră la cărți.

La ora amiezii doi ochi încă vii de pe piscul

Killby observară *discul* mărindu-se vertiginos, coborînd către locul dezastrului.

Trecu un interval.

Prima echipă de salvare atinse platoul abia la trei după-amiaza. Cei patru își scotociră, strîmbîndu-se de scîrbă, sinistrele resturi și nu găsiră urmă de supraviețuitor. La mîna unei fete, totuși, ceasul Tellus continua să ticăie. O altă mînă, bărbătească, smulsă din umăr, prezenta de asemenea un ceas cu totul nedeteriorat, care însă se oprise. Cel mai tînăr din echipă culese o dantură de aur, o ascunse discret, apoi cu toții se apucară să prînzească. Erau arși de soare, mohorîți și înfometați. Aveau în raniță tot felul de provizii, pentru eventualii supraviețuitori. A doua echipă de salvare ajunse pe la ora patru și-i găsi aproape beți și foarte bine dispuși. Erau bine dispuși, printre altele, pentru că nu găsiseră supraviețuitori care să le dea bătaie de cap. Șeful echipei a doua se arătă mirat: radiotelegrafistul de pe Boeing, totuși, un băiat pe nume Marlow, scăpase ca prin minune viu și izbutise să expedieze S.O.S.-uri. Așa se și explică de altfel alarmarea echipelor de salvare de către stația centrală ... *Unde e Marlow?*

Șeful primei echipe zise:

— Ia nu mă mai plictisi, arab afurisit! Cum îți închipui că putea să rămînă ceva viu și întreg?! Un om, și un aparat de radio! ...

Al doilea șef zise, calm:

— Afurisit ești tu și neamul tău, iar apoi adăugă: mesajele au fost recepționate, deci au fost și transmise. De aici, nu din altă parte.

Primul şef înjură lung, dar fără fantezie, trase din sticlă o serie de înghiţituri şi zise:

— Naiba să vă ia, n-aveţi decît să-l căutaţi pe Marlow şi aparatul său împuţit.

Echipa a doua răscoli platoul şi rămăşiţele.

Soarele se pregătea să izbească orizonturile. *Discul* se ridicase pe neaşteptate, ca şi cum ar fi stat ascuns în vreo văgăună, prin apropiere, şi rămase neclintit, vreme de două minute, la sud de locul accidentului, la o distanţă de cel mult trei sute de metri. Un OZN, constată careva, nu foarte surprins. Priviră cu toţii. Obiectul începu să se îndepărteze, fără zgomot.

— Nu m-aş mira, zise şeful celei de-a doua echipe, ca ăia să-l fi luat pe Marlow.

— Du-te dracului, cu presupunerile tale, răspunse şeful celeilalte echipe.

— Doar vezi şi tu, obiectul, făcu, liniştit încă, şeful numărul doi.

Şeful numărul unu urlă:

— N-am văzut, nu văd nici un obiect. Uite, mă întorc cu spatele, şi nu văd... Nu există nici un obiect!

După ce apuse soarele şi se făcu foarte frig, pe platou ajunse cea de a treia echipă de salvare, prevăzută cu un aparat portativ de emisie-recepţie. Erau obosiţi şi lipsiţi de orice chef. Se mirară însă, vag, că Marlow nu e nicăieri. În cursul zilei reuşiseră să stabilească cu el legătura radio. Pe la ora două şi ceva radiotelegrafistul de pe Boeing-ul prăbuşit începuse dintr-o dată să vorbească anapoda, să delireze. Ar fi zis la un moment dat: „*ei* pretind că am şanse de a scăpa numai dacă merg cu *ei*...“ Apoi legătura fusese definitiv întreruptă. Probabil Marlow murise...

MIRAJE PE MĂRILE SUDULUI

— O, Leonidas!!! mă întîmpină, pe terasa cu palmieri şi coloane de porfir, Bătrînul Căpitan Inglesias. Îmi pare bine c-ai apărut!!! Avem a ne spune lucruri foarte interesante!!! Yvonne!!! Gheaţă şi *gagoya!!!*

Vorbirea lui e presărată din abundenţă cu semne de exclamare. N-am să pot suprima decît o mică parte din ele. Ce rost ar avea? El însuşi e un semn de exclamare. Nu ne-am văzut cam de cincisprezece ani, totuşi mă întîmpină de parcă am fi deşertat împreună ultimul pahar acum un ceas. La prima vedere pare un ins de un stil cam pompier, lăudăros, extravagant; şi, totuşi, puţine minţi pe pămînt ca a lui. Ştie tot ce se poate şti despre băuturi. De aceea nu foloseşte nici una dintre cele cunoscute şi consacrate, ci îşi prepară singur licorile, între care *gagoya*, un lichid albăstriu-verzui, ocupă locul prim.

Ştie totul despre uragane şi naufragii. Cunoaşte locul şi condiţiile în care s-a dus către abisuri pînă şi ultima pirogă, începînd din anul zero, vreau să zic din clipa cînd omul a descoperit navigaţia; ar putea vorbi la nesfîrşit despre *Thalamagos*, palatul plutitor al lui Ptolomeu Filopator, sau despre *liburnele* generalului roman Agrippa, mai mult şi mai cu bucurie decît despre banalul naufragiu al

Titanicului, subiect facil, la îndemîna oricui... Memoria sa colosală a înregistrat imagini oribile, sau picante, din toate dezastrele consemnate în cronici sau rămase sub mister, ştie în amănunt cum au pierit convoaiele Flotelor Hansei, sau navele de linie, cuirasatele, submarinele în cursul războaielor de pe toate meridianele.

Cu atît mai straniu e faptul că nu poate cîrîi măcar o vorbă despre dispariţia cuirasatului *Narce*, al cărui comandant a fost pînă în patruzeci şi cinci, an în care amintita navă s-a topit pur şi simplu în cursul unei patrulări de rutină, în vreme ce căpitanul se afla, reţinut de treburi, la ţărm.

Numai că mă înşelam. Trecuse multă vreme de la ultima noastră întîlnire, iar între timp Inglesias avusese revelaţii.

Urcarăm cu paşi în care pulsa fatalitatea cele douăzeci şi două de trepte ale Postului de Veghe. Aici spaţiul nu era strîmt, şi vîntul bătea, aducînd o răcoare destinată doar zburătoarelor de înălţime. Barometrul, pus la vedere şi sclipitor, arăta invariabil vreme bună. Luna, complet albă, împungea în plină zi luciul verde halucinant al golfului Passo-Bako. Perspective ameninţătoare nu se prea întrevedeau. Un catarg supăra orizontul către sud. Cîteva grade spre vest nălucea fumul unui pachebot. Bătrînul Căpitan Inglesias, după ce-şi topi în larg privirile, înlătură dintr-o mişcare vraful de hărţi, şi la un colţ al mesei rotunde* ieşi la iveală butonul albastru pe care apăsă de cinci ori. Ştiam ce înseamnă asta (dacă între timp nu o fi schimbat codul): „Trezeşte-te puturoaso!!! Cafea şi *gagoya*!!!"

* Masă rotundă cu colţ! Ciudat! (L.N.)

Creola Yvonne străbătu distanţa dintre *patio* şi Postul de Veghe repede ca o furnică, purtînd în vîrful degetelor imensa tavă de argint, urcă scările mişcîndu-şi ritmic fundul rotund ca o emisferă, mă salută în dulcea ei limbă pe care numai Inglesias o cunoaşte, aranjă paharele şi tot ce trebuia şi dispăru lăsînd parfumuri feminine în urmă-i şi o coloană străvezie fosforescentă în spaţiul dislocat mai înainte de tînăru-i corp. Inglesias, ridicînd paharul, zise:

— Cînd ziua-i pe sfîrşite, *gagoya* e tocmai băutura potrivită!

De-ar fi fost dimineaţă, ar fi pretins cu aceeaşi convingere că nu există băutură mai nimerită ca să începi o nouă zi decît *gagoya*.

Acum, n-am să mă apuc să descriu pe larg această licoare. Suficient să spun că e răcoroasă, amăruie şi că, dacă nu ai şti că e *gagoya*, ai zice la prima vedere că e cerneală. Acest ultim amănunt îşi are şi el rostul său. O să vedeţi care.

Venisem la Bătrînul Căpitan Inglesias în ospeţie pentru o perioadă nedeterminată. Mizantropiile aici mă alungă, pe micul său domeniu străjuit cu atîta ceremonie de Postul de Veghe. Inglesias nu întreabă de ce vii şi pentru cîtă vreme. Puţini oameni ajung pînă aici peste zi, doar cîte un pescar obosit sau marinari definitiv debarcaţi, vechi cunoştinţe de-ale Căpitanului, a căror conversaţie e odihnitoare ca un cîmp înverzit. Am lăsat fără nici un regret timpul să curgă şi nu aveam impresia că mă aflu în pierdere. Yvonne ne pregătea mîncăruri bune.

Căpitanul de obicei se trezește dis-de-dimineață și cu o țigară Papastratos neaprinsă între dinți, se cațără în Postul de Veghe să descopere — zice el — ce mai e nou. Mai speră să zărească, oare, într-o bună zi, profilul cenușiu al crucișătorului *Narce*? Știu că-l chinuie amintirea navei pierdute, a echipajului dispărut. Nu evită, cum ar face alții, să vorbească despre asta, totuși e un subiect pe care personal evit să-l abordez. Ca orice comandant care nu se afla la post, în vreme ce nava sa era supusă unor încercări, aresi el remușcări teribile. E convins că, dacă s-ar fi aflat la bord, *Narce* și astăzi ar fi brăzdat oceanul. Dimineața, cînd se dă jos din pat, Inglesias are grijă să răstoarne ceva, un vraf de cărți, un scaun, o ladă; asta de obicei mă trezește; mă ridic, mă iau încetișor după el. Rămînem în Postul de Veghe cam un ceas, două, tăcuți, pînă ce ne izbește foamea; atunci Căpitanul apasă pe butonul albastru, semnalizîndu-i creolei că dejunul trebuie să fie gata într-un sfert de oră. Mîncăm pe terasă, la umbră. În orice moment al vieții, Inglesias are oceanul, întreg golful Passo-Bako sub ochi.

A fost nevoie să treacă mai mult de o săptămînă ca să pricep că în viața Bătrînului Căpitan s-a petrecut, sau mai bine zis se petrece un lucru fundamental. În acest interval am ieșit zilnic în larg cu agilul său cuter, a cărui velă dublă el o manipulează tinerește. Oceanul ne legăna cu simplitate, nepăsător, ascunzînd în adîncimi taine. Se întîmpla să și pescuim, numai de dragul de a desfășura complicatele năvoade și scule cu care era prevăzută ambarcațiunea, fiindcă, astfel, toți pescarii cu al căror drum ne încrucișam prin dimineață aruncau

în semn de omagiu în cuterul Căpitanului mari dorade argintii, thoni, cafilene, pești-phitis, care în cele din urmă ajungeau sub mîinile pricepute ale Yvonnei.

Într-un amurg, pe cînd ne ameteam încetișor cu pahare răcoroase de *gagoya,* simții că Inglesias se pregătește să spună ceva deosebit. Și spuse:

— Știi!!! Am revăzut crucișătorul *Narce!!!* Nava mea!!! Plutea sub lună, cu tot echipajul la bord!!!

Am crezut că e o simplă boscorodeală de bețivan, însă a doua zi Căpitanul adăogă:

— N-am glumit!!! Ce ți-am spus e foarte adevărat!!! Și-mi aruncă un teanc de ziare vechi, de prin patruzeci și cinci, foi îngălbenite care, frunzărite în grabă, îmi amintiră de unul din cele mai stranii evenimente ale civilizației *noastre.* De altfel, puțini sînt, cred, cei care nu cunosc faptele, de aceea mă voi mărgini doar să le enumăr, în treacăt. Totul începe cu inexplicabilul dezastru al celor patru avioane de vînătoare tip Pell-Starr ale Flotei aeriene de coastă care, pe-o zi ideală, absurd de liniștită, patrulau în largul golfului Passo-Bako, cam la cincizeci mile de țărm. Turnurile de control înregistraseră obișnuitele mesaje scurte, liniștitoare, cînd, la ora amiezii comandorul Dewan, aflat în fruntea micii formațiuni, transmise cu glas aproape neomenesc:

— *Nu știu ce se întîmplă! Nu mai zăresc nimic! Nu mă pot orienta . . .*

Toate Turnurile de control de pe țărmul acela captară mesajul; două hidroavioane de salvare fură îndreptate în grabă către locul presupus al dezastrului. De notat că pe o întindere de sute de leghe

nu era semnalat nici un fenomen meteorologic cît de cît important. Un ceas mai tîrziu, unul dintre hidroavioane transmise acest mesaj halucinant:

— *Probabil* ne prăbuşim! Cîmp vizual zero! Am intrat într-o zonă fără... (Fără ce, oare?)

Imediat au fost alarmate toate navele aflate în preajmă: două submarine, dragorul *Clementine* şi crucişătorul *Narce* (al lui Inglesias).

Pe seară bilanţul era următorul: patru avioane Pell-Starr dispărute fără urmă, două hidroavioane la fel; de asemenea, în jurul orei patru, se pierduse legătura cu submarinul PL-01 şi cu *Narce*, crucişătorul care pornise în acţiunea de salvare sub comanda secundului Elvis (căpitanul Inglesias aflîndu-se la ţărm).

Legătura cu aceste două nave n-a mai fost restabilită vreodată; ele au dispărut la fel ca şi avioanele; forţe importante, aeriene, navale brăzdară oceanul în săptămînile ce urmară, dar rezultatul, sau, mai bine zis, lipsa de rezultat a cercetărilor abia mări confuzia. Nu fu pescuită o rămăşiţă cît de mică a presupuselor naufragii şi dezastre. Nici un cadavru nu fu cules din ocean. Oceanul înghiţise totul. Unii, însă, altfel au zis: *cerul a înghiţit totul*. Pur şi simplu a „supt" în sus navele şi avioanele... (S-a trîncănit mult despre antigravitaţie!)

Rememorînd aceste inexplicabile întîmplări, pe care de altfel nu le uitasem, i-am înapoiat lui Inglesias vechile ziare şi m-am stăpînit să pun întrebări.

În următoarele două sau trei zile singura sa frază notabilă a fost:

— Există, o, Leonidas, mari taine, pe care nici nu le bănuim!!! Chiar la un pas de noi!!!

Iar în noaptea ce veni, somnul îmi fugi fără motiv. Cadranul fosforescent al ceasornicului arăta unu. După ce mi-am adunat gîndurile, am înţeles ce mă trezise: nu mai auzeam sforăitul Bătrînului Căpitan Inglesias. Un gînd mă furnică, precum o mie de volţi: Inglesias nu mai sforăie, deci nu mai respiră, deci nu mai e viu...

Dormeam amîndoi într-o încăpere lungă, îngustă, prevăzută la fiece capăt cu cîte un baldachin-hamac; draperii semitransparente fereau aceste culcuşuri de privire indiscretă, ca şi de ţînţari. Prin tavanul de sticlă, în clipa aceea, luna trimitea un iatagan roşu. Dînd la o parte perdelele ce ascundeau baldachinul Căpitanului mă aşteptam să văd un cadavru. N-am descoperit însă nici măcar o maimuţă. Inglesias ieşise pe nesimţite; asta îmi dădu de gîndit. După o ezitare, am sărit în papuci şi m-am prelins elastic şi prevăzător. O privire aruncată pe fereastra deschisă a cămăruţei în care locuieşte Yvonne mă asigură că aceasta e *singură* în patul ei. O altă privire mă lămuri pe deplin: Inglesias se afla sus în Postul de Veghe. Ar fi fost de presupus că, de vreme ce nu mă trezise, dorea să rămînă singur; totuşi am călcat acest consemn tacit. Bătrînul Căpitan mă întîmpină cu următoarele cuvinte, cele mai de necrezut din cîte auzisem în viaţă:

— Acum un sfert de ceas mi-am revăzut nava!!!

Încercai s-o dau pe glumă:

— În vis?

— De ce!!! Ți se pare că dorm?!!! Nici vorbă de vis!!! În realitate!!! Dar, într-o anumită realitate!!!

— Ai văzut crucișătorul *Narce?*

— Da, a virat prin fața golfului, cu tot echipajul la bord!!!

Oare vechiul meu amic începuse să-și piardă mințile?

Urmară alte zile lenevoase în timpul cărora nu se întîmplă nimic (cu excepția micului amănunt că o telegramă îmi dădu de știre despre moartea subită a unchiului meu din Transvaal care-mi lăsa o moștenire fabuloasă, fapt ce abia mă neliniști).

Inglesias sforăia ca totdeauna în hamacul său. Ziua, conversația sa era cam dezlînată. Îmi vorbi foarte pe larg despre marea zăpăceală a Yvonnei, care e în stare să confunde chiar și o stridie cu un Colt. Mult mai tîrziu însă am înțeles că exista o anumită logică, bine ascunsă, în cuvintele lui. S-ar părea că el voia să mă pregătească pentru *eveniment.*

Îmi vorbi apoi, iarăși prea pe larg, așa mi se păru cel puțin, despre sepie și despre proprietățile cernelii de sepie, din care el avea o colecție întreagă. Aminti apoi, în treacăt, că într-o zi băuse, din vina Yvonnei, o înghițitură de cerneală de sepie, în loc de *gagoya.* Fata confundase sticlele, culoarea celor două lichide fiind mult asemănătoare.

— Ce gust avea? întrebai. Ce gust avea cerneala de sepie?

— Oh!!! Gustul nu are importanță!!!

Dar ce are importanță, îmi zisei în gînd. Aveam să aflu, dar cu mare încetineală. Dacă mi-aș fi dat osteneala să fiu atent cît de cît, poate aș fi observat că în cursul acestor lungi săptămîni, fără urmă de grabă, totuși metodic, Bătrînul Căpitan Inglesias făcea *pregătiri.* Astfel, într-o bună zi l-am găsit mormăind și învîrtindu-se împrejurul unui foc. Era ocupat să ardă un maldăr uriaș de scrisori și hîrtii.

Am încercat să fiu glumeț:

— Îți distrugi trecutul?

Mă privi cu maximă seriozitate:

— Ce este de rîs aici? Chiar asta și fac!!!

În altă zi, un automobil *Rambler* trase la scară și scuipă un gentlemen în robă neagră și învăluit într-un aer oficial. După ce insul plecă, abia pe înserate, Inglesias mă lămuri:

— Asta era notarul!!!

— Un prieten de-al tău?

— N-am prieteni printre notari!!! Mi-am făcut *doar* testamentul!!!

— Hei! am exclamat. Totuși nu pari pe cale de a răposa!

Inglesias își potrivi între buze o țigaretă Papastratos, o aprinse cu bricheta sa fabricată dintr-un cartuș, relicvă din cine știe ce conflagrație, mondială sau nemondială, și, privindu-mă în ochi, făcu observația că există tot felul de plecări... Și moartea este, în ultimă instanță, tot un fel de *plecare,* însă el nu se pregătea să moară. Totuși nu mă lămuri dacă are de gînd să călătorească, și încotro. Socotii nimerit să-l întreb dacă nu cumva prezența mea îl deranjează; el răspunse:

— Nu, de fel!!! Și adăugă: Dimpotrivă!!!

Pe seară trăncăni cu detașare despre evenimentul anului patruzeci și cinci, dispariția avioanelor și a celor două nave, printre care crucișătorul *Narce*

— de sub comanda sa — și adăugă, aparent fără nici o legătură, că și sepiile trăiesc în ocean. Sepii, a căror cerneală o gustase, din vina Yvonnei...

Noaptea aceea, ca și nopțile următoare Bătrînul Căpitan Inglesias nu se mai culcă. Bănuiam că și le petrece în Postul de Veghe, dar, de teamă să nu devin agasant, nu mai îndrăzneam să-l urmăresc, cu toate că neliniștea îmi creștea. Ziua, Inglesias avea un chip răvășit și mormăia într-una, de unul singur. Mi s-a părut că surprind cuvinte ca „hotărîre decisivă... ireversibilă"..., sau: „nu pot lăsa echipajul fără comandant"...

Mă întrebam dacă e cazul să cer avizul unui medic.

Într-o dimineață, Căpitanul îmi zise că timpul — oh!!! — e numai o aparență, o înșelătorie, o convenție și totodată *o realitate înfricoșătoare*. Îmi spuse că numai cu *o secundă în spatele nostru* își duce existența o lume cu totul diferită, oribilă și măreață în același timp. Aceste cuvinte mă impresionară, chiar dacă-mi spuneam că vin din gura unui om pe cale de a-și pierde echilibrul rațiunii.

Trebui să treacă aproape o lună (în care interval nu se petrecu iarăși nimic demn de semnalat) pentru ca Inglesias să-mi spună, pe neașteptate și direct, ca și cum ar fi continuat o conversație:

— Știi, am greșit; de fapt, da, am greșit. Trebuia să zic: o secundă *în fața* noastră.

După alte zile, în care duserăm trai obișnuit, Bătrînul Căpitan, care ajunsese o umbră, îmi comunică, pe același ton firesc, ceva cu totul straniu, aproape de neînțeles:

— Există în largul golfului Passo-Bako, hm, o

zonă!!! Nu e fixă!!! Are un fel de mișcare de giratie, însă pentru acel timp mișcarea de giratie e cu totul altceva decît pentru timpul nostru!!! *Prezentul* acelei zone e cu ceva mai mult de o secundă în fața prezentului nostru... Știu că n-ai să pricepi!!!

Am rîs, ca un neghiob.

— Cerneala de sepie... mormăia, confuz, Inglesias. Hm, hm! Probabil sepiile trecuseră prin vecinătatea *zonei*... Sau chiar le străbătuseră?! Iată o întrebare!!! Eu, în orice caz, continuă Căpitanul, am băut din cerneala acelor sepii. Din vina Yvonnei!!! Acum știu!!! Am descoperit mijlocul prin care...(???)

În seara aceea, în vreme ce Căpitanul se plimba singur pe faleză, i-am telefonat doctorului Crecho din Pandares.

El sosi a doua zi dimineața cu automobilul. Era un vechi amic de-al lui Inglesias. Mă găsi citind și recitind, năuc, cîteva rînduri aruncate în grabă pe o foaie de hîrtie.

— Unde-i Căpitanul? întrebă Crecho, aranjîndu-și pe nas ochelarii.

— Unde?! repetai ca un ecou, întinzîndu-i hîrtia pe care se lăfăia ortografia mare, abruptă și energică a Bătrînului Căpitan Inglesias.

— „O, Leonidas!!!" citi Crecho, dar, dintr-o dată tresărirăm. *Ceva* invizibil ne atinse pe amîndoi. Se auzi un oftat. Și totuși, nu era nimeni... Doar o perdea, la una din ferestre, filfîi, *fără motiv*.

Încremeniți, așteptarăm minute și minute...

— „O, Leonidas, reluă într-un tîrziu medicul. Trebuie, oh!!! Trebuie să mă întorc pe navă!!! Nu

pot lăsa echipajul atîta vreme fără comandant!!! Cînd vei citi aceste rînduri, voi fi *încă* alături de tine, făcînd ultimele pregătiri, însă nu mă vei vedea, fiindcă, dragă prietene, *zidul unei secunde* este tot atît de nepătruns ca şi zidul abstract şi cumplit al unei ere!!! Pentru totdeauna, adio!!!

Vechiul tău amic, Inglesias, căpitan!!!"

P.S.
Am găsit ceva mai tîrziu sticlele în care Căpitanul ţinea cerneala de sepie. Erau răsturnate şi goale... Pe creolă n-am mai văzut-o. O luase oare şi pe ea?

O IPOTEZĂ ABSURDĂ

În hepoclionul* galben, Nemuritorul Hekka de pe planeta Baurus îndreptă Aparatul de Gîndit către un sistem solar îndepărtat, alcătuit dintr-o stea cu dimensiuni reduse şi mai multe planete, dintre care una avea inel. Nemuritorul Hekka rîse: ha, ha!

Din întîmplare microfonul *Aparatului de transmisii pe distanţe medii* era deschis şi rîsul Nemuritorului se propagă în spaţiu. După cam un milion de ani (o jumătate de hepoclion), Nemuritorul Barr de pe planeta 700, vechi prieten al Nemuritorului Hekka (duceau corespondenţa de aproximativ o mie de hepoclioni), auzi rîsul amicului, şi, ştiindu-l mult ponderat, se miră:

— Ce ai, Hekka? Văd că te amuzi prea bine!

După un hepoclion şi ceva veni răspunsul lui Hekka:

— Am descoperit o nenorocită de planetă cu inel...

— O ştiu, comunică Barr. Nu prezintă interes... Îţi atrag însă atenţia asupra unei planete mai mici, a treia ca distanţă de la steaua centrală de pe acolo. E ceva *mişcare* la suprafaţa ei...

* Hepoclion, unitate de timp pe planeta Baurus.

— Îți mulțumesc pentru informație, Barr. Cum ai botezat-o?

— Am botezat-o Sekka. În cinstea ta!

Nemuritorul Hekka mulțumi și îndreptă *Aparatul de Gîndit* către neimportanta planetă Sekka; în următorul sfert de hepoclion descoperi un satelit al acesteia, bolovan mărunt și palid, deseori eclipsat, situație în care lua formă de seceră ... Îl botezi Barra, în cinstea prietenului de pe planeta 700. Făcură iar schimb util de observații:

— Nemuritorule, comunică cel dintîi, am văzut o porțiune din suprafața Sekkăi cufundîndu-se în neant... Și pe locul acela a năvălit substanța străină și fluidă ce acoperă cea mai mare parte a planetei ...

— Am înregistrat și eu fenomenul, veni răspunsul lui Barr, după vreo două milioane de ani. Ce părere ai despre *Picăturile Verticale* ce mișună cam peste tot pe Sekka?

— Un fenomen inexplicabil, deocamdată, răspunse Nemuritorul de pe Baurus. Ai băgat de seamă că aceste *Picături Verticale* se adună deseori pe niște *Picături Orizontale*, mult mai mari, cu care traversează substanța fluidă dintre continente?

— Oh, da, suspină Barr, cam obosit, după vreo două hepoclioane. Și adăugă: Tocmai urmăresc trei *Picături Verticale* ascunse într-o *Picătură Lungă*, ce străbate spațiul dintre planeta Sekka și satelitul Barra ...

— Tragi cumva concluzia că pe planeta aia amărîtă ar fi posibilă vreo formă de viață? întrebă Nemuritorul Hekka.

— O *ipoteză absurdă*, comunică, după un interval, Nemuritorul Barr. Pe Sekka nu există nici una dintre cele șaptesprezece condiții necesare vieții. Mai mult, substanța fluidă alcătuită din două părți de x și una de y e cu totul nocivă ...

— Dar *Picăturile Verticale?*

— Probabil un fenomen elementar de cristalizare ...

— Cred că ai dreptate, nu poate fi viață pe Sekka, oftă Nemuritorul de pe Baurus, parcă rușinîndu-se de supoziția sa. Mă gîndisem, adăugă după o ezitare de vreo jumătate de milion de ani, să trimit un semnal către Sekka, însă nu are sens.

— Nici sens ... nici rost, confirmă Barr. Ar fi ca cheltuiești *curburile** în neant. Îmi vine să rîd de ideea ta că acolo ar putea să existe viață, și încă viață inteligentă, în stare să capteze un *mesaj* ...

— Am glumit, parcă-și ceru scuze Hekka. Mai glumim și noi ... Ha, ha!

După un milion de ani Barr auzi acest „ha, ha", și rîse și el, din politețe, să-l audă amicul: Ha, ha ...

După un milion de ani Hekka recepționă acest „ha, ha".

Ha, ha, vibră vidul etern și nesfîrșit.

---

* Curbură, unitate de energie pe Baurus.

FOTOGRAFII, ŞTAMPE, CĂLĂTORII...

Mîine, la opt fix, o navă mă va smulge de pe bătrînul Pămînt, şi pentru despărţire am să vărs o lacrimă şi-am să dau pe gît un şnaps amar, interastral. Încercatul Epsilon, comandantul acelui defin cosmic pe care mă voi îmbarca, are să mormăie:

— THOMAS! Însoţindu-ne în călătorie, două primejdii te pasc!

— Care, deci, sînt acestea, sir? îl voi chestiona.

— Primejdia numărul unu şi primejdia numărul doi.

— Mulţumesc că m-ai prevenit! De care dintre ele să mă feresc mai mult?

— Primejdia a doua, THOMAS, e totdeauna mai neagră. Ea poate fi şi *ultima*, va explica, grav, comandantul.

Voiajul se va desfăşura bine, şi, rezemîndu-mi genunchii de scoarţa îndepărtatelor planete, în căutarea Marilor Civilizaţii, unele apuse, iar altele în mijire, o singură tristeţe doar mă va încerca şi anume că, revenind pe Terra, nu voi mai găsi pe niciunul dintre vechii şuetarzi în viaţă şi în stare de funcţionare, fiindcă, aşa cum bine se ştie, în vreme ce pe navă va trece doar un an, pe Pămînt va apune un secol. Oare cum mă voi încadra în civilizaţia anului două mii *şi?* Automobilele or să mai

albă volan, la bodegă bere proaspătă se va mai da? Altfel, în călătorie, peisajul are să fie strașnic! Sa-lutînd în treacăt stufoasele cozi ale cometelor ve-nine, o să-mi zic: „Iată, aici, în această superbă desfăşurare, lină şi neoprită rotire, şi în acele mult depărtate explozii solare, ce anunţă naşterea a noi şi noi universuri, se ascunde misterul eternităţii, piatra filozofală, elixirul *nemuririi!*"

Dar, într-o zi, are să pice şi clipa de care mă tem! Legănîndu-şi pipa comandantul Epsilon va clocăni discret, dar energic, la uşa cabinei mele; am să zic:

— Intră!

Iar el, purtînd la rever Marea Jaretieră a Cuceritorilor Astrali, are să anunţe:

— THOMAS, e timpul, biletul îţi expiră, debarci înapoi pe Pămînt, sîntem la numai o sută de milioane kilometri, peste un minut aterizăm, la revedere, dragă prietene, mi-a părut bine că te-am avut printre pasageri...

Toate acestea se vor întîmpla cu iuţeala fulgerului şi mă voi pomeni brusc într-un oraş cam necunoscut, seara, în vreme ce dîra argintie a navei se va fi şters de pe cer. Îmbrăcămintea mea ciudată va atrage priviri curioase, dar şi îmbrăcămintea pămîntenilor are să-mi pară catastrofal de avangardistă sau, dimpotrivă, demodată; şi brusc, un vardist, în uniformă abracadabrantă, are să se înfiinţeze:

— Documentele dumneavoastră! Vocea o să-i fie ironică, accentul moale, arhaic. Îmi va lua buletinul, va încrunta din sprîncene. Va mîrîi: Hm, hm,

dumneata încă nici nu te-ai născut. Prin urmare nu exişti.

— Cum nu m-am născut, cum nu exist, ce vorbe-s astea?

— Uite, aş zice că eşti beat şi te-aş aresta, ca să te mai răcoreşti nitel în camera de trezire, dar cum poate să fie beat cineva care nu există şi cum să arestez pe cineva care nici nu s-a născut?

— Mă tem că cel beat e altul, voi răspunde, făcînd vagă aluzie. De ce tot repeţi că nu m-am născut?

— Pe actul acesta (deh, deh, ciudat act!), scrie „data eliberării: 1971" ...

— Şi care e greşeala? Acum sîntem în anul două mii şi cît?

— Două mii? Ferească sfîntu! Abia a început anul 1871... Prin urmare, recunoşti că nu exişti, că nici nu te-ai născut? se va încăpăţîna sticletele.

— Ba da, ba da, ba da, exist, însă eu am călătorit cu o navă cosmică şi ...

— Nava cosmică încă n-a fost inventată, băiete. Haide, nu vreau să te mai văd, circulă, circulă, în măsura-n care poa' să circule *cineva care nu există*.

Şi abia atunci, disperat, voi înţelege: e a doua primejdie de care-mi pomenise comandantul Epsilon. Poţi luneca şi *înapoi!*

— O, Asmodeu! voi zice. Ajută-mă să ies şi din capcana aceasta!

RAPORT FINAL

(Interceptat şi descifrat dintr-o eroare de observatorul Iakutta-Montaine; se dă publicităţii pentru prima dată.)

Iată deci, cu umilinţă, puţină atenţie cer; se împlinesc exact optzeci şi opt de *rotaţii* de cînd patrulez neîncetat, în zăpăceală (?) împrejurul planetei V≈, a treia ca distanţă faţă de steaua centrală, singura care, după pronosticurile Bătrînilor, prezenta o urmă de interes pentru noi, din acest univers uitat de Kollo. (?)

Sînt obosită! Cer permisiunea de a pleca de aici. *Mi-e dor de voi!* Fiindcă speranţele Bătrînilor nu s-au adeverit. După o atît de lungă şi atentă supraveghere, pot afirma că în lipsa elementului q—w, (?) viaţa nu putea lua naştere pe această îndepărtată stîncă, a cărei suprafaţă în proporţie de 4/5 e acoperită cu un compus inutil şi duşmănos al elementelor H şi O.

E adevărat că la exteriorul planetei materia nu e amorfă şi nemişcată, ci într-o permanentă nelinişte, şi ia formele cele mai curioase, cîteodată chiar hazlii... Această agitaţie generală dă speranţe pentru viitor. Poate, cîndva, evoluţia, ca şi princi-

piul obligatoriu numărul trei, vor da rezultate aici, pe V≈.

Cum spuneam și în rapoartele anterioare, la suprafața planetei, organizîndu-se după legi absurde și necontrolabile, materia ia înfățișări curioase și caraghioase, care amintesc de microorganismele din lumea noastră, numai că aici, în lipsa lui q—w, nu poate fi vorba de viață, ci de vibrații și transcumulări (?) electro-magnetice. De altfel aici electromagnetismul e suveran, și dacă nu aș fi priceput din prima clipă despre ce este vorba, mai mult din intuiție, poate că în primul meu raport aș fi comunicat că planeta V≈ e locuită de o singură ființă monstruoasă, care o învăluie în întregime. Deseori undele electrice, ca niște tentacule nesfîrșite *întru totul vizibile*, mi-au deviat trecerea primprejurul acestui corp ceresc, pînă am învățat cum să le evit. La început însă credeam că e vorba de brațele ramificate ale aceleiași ființe de coșmar.

Dintre formele cele mai hazlii ce țopăie neîncetat pe V≈, cam peste tot unde e teren tare și chiar pe aschiile ce străbat în derivă și haotic părțile moi ale planetei, acoperite cu compusul lui H și O, m-am opri asupra unor Bețișoare ce au, fiecare, cîte patru terminații subțiri și una rotundă, prevăzută cu tot felul de orificii.

Aceste Bețișoare, mereu prinse în vîrtej electromagnetic, se comportă ciudat, uneori se adună în număr extrem de mare, alteori se distrug între ele și cu această ocazie au loc *oscilații sonore* extrem de puternice. Evoluția acestor Bețișoare e scurtă și de obicei se termină cu un convoi ce are grijă să ascundă sub suprafața solului Bețișorul a cărui evoluție s-a încheiat. Planeta e înțesată cu astfel de resturi. Am observat și alte fenomene: supunîndu-se unor legi obscure, Bețișoarele se adună și clădesc *kroanki* inutile, în care dispar. Ar mai fi și altele de adăugat, însă nu le consider suficient de importante pentru a atrage atenția Bătrînilor. Întrucît nimic din cele observate pe V≈ nu atestă existența vieții în accepția noastră a cuvîntului, revin cu cererea mea de a părăsi acest sistem. Uitasem să transmit un amănunt nu important, ci curios: aproape ori de cîte ori treceam prin preajma Bețișoarelor, acestea aveau cam aceeași reacție sonoră, care s-ar putea transcrie prin: *„Ce vînt cald!"*

•

Palid, Jean Pluke, urmărea fața colegului său, bronzată, plină de zbîrcituri, cu falca lungă, ascuțită, deplasată cînd spre dreapta, cînd spre stînga, într-o veșnică strîmbătură de dispreț.

— Dă-mi un trabuc, zise Americanul.

Pluke îl servi. Împrejurul muntelui înserarea se lupta cu ziua. Americanul întrebă:

— Ce înseamnă *kroanki?*

— Probabil ordinatorul n-a găsit cuvîntul, explică Pluke. Bănuiesc că se traduce prin edificii, case...

— Posibil... Americanul trimise fumul drept în sus, strîmbîndu-se.

— Ce părere ai? întrebă Jean, a cărui emoție, în preajma trabucului celuilalt, părea deplasată.

— Ai făcut o treabă strașnică!

— Din eroare, bîigui Jean. Dar ce părere ai de *situaţie?*

— Idioţii! mîrîi Americanul, continuînd să privească în sus, către constelaţiile invizibile. Au trimis *o femeie!* Au trimis pe capul nostru o femeie! ... Ca şi cum o femeie poate să înţeleagă ceva! Şi, maimuţărindu-se, cită din Raport: *„Sînt obosită! Cer permisiunea de a pleca de aici. Mi-e dor de voi!"* ... În loc să caşte ochii, să facă un efort cît de mic pentru a pricepe ceva pe ea o zgîlţîia temperamentul, *îi era dor!*

— Mi-e teamă că judeci cam unilateral, încercă timid Jean.

Americanul strivi trabucul fumat numai pe sfert şi se mulţumi să se strîmbe. Înserarea înainta. Dar, pe neaşteptate, pădurea foşni ... Un vîrtej de frunze căzute se iscă. Şi, în înserarea aceea rece, o caldă adiere mîngîie, aproape plesni obrajii celor doi. Vînt cald la această altitudine, seara?!

— Hei! tresări Pluke. „Vînt cald!" ... Dacă este *ea?*

Avură impresia că un vîrtej fosforescent se naşte deasupra observatorului, ridicîndu-se ca pîlnia unui *tornado,* cîştigînd iute în înălţime. De-acum era departe.

— Staaaaai! urlă Americanul, cu palmele la gură. Staaaai! Opreşte-te, tîrfă blestemată!!!

Jean Pluke surîse trist. Se întoarseră amîndoi la observator, tăcuţi. La miezul nopţii încă mai discutau împrejurul paharelor cu *scotch* ... Pe neaşteptate, marele computer, pus în legătură cu toate ordinatoarele de pe continent, începu să bîzîie. Lămpi se aprindeau şi se stingeau, ca nişte ochi

diabolici. Aparatul făcea un imens efort de descifrare. Puţin mai tîrziu Pluke îşi puse ochelarii, luă banda, o citi:

Mesaj final în clipa cînd părăsesc V≈. Mulţumesc că mi-aţi aprobat plecarea. Mă îndrept către voi. În clipa despărţirii de V≈ am zărit două Beţişoare, asemănătoare întru totul celor descrise în rapoarte. De data asta reacţia lor sonoră n-a fost „Ce vînt cald", ci alta mult mai vehementă: „Staaaaai tîrfă blestemată!" Îmi vine un gînd absurd pentru care cer scuze Bătrînilor, dacă tulbur marea lor înţelepciune: poate oare să existe limbaj în afara vieţii?

Către dimineaţă, aproape beat, Americanul care, în ciuda limbajului violent, avea o minte mult pătrunzătoare, turnîndu-şi un nou pahar mormăi:

— Marea porcărie e că ... Hm! dacă vom ajunge cîndva în lumea lor afurisită, nici noi n-o să-i observăm şi vom trimite acasă un mesaj ultra-idiot: aici nu este posibilă viaţa fiindcă lipsesc carbonul, aminoacizii, sau mai ştiu eu ce rahat ... Şi aşa o să ne frecăm umerii *unii* de *ceilalţi* şi nu ne vom cunoaşte în vecii vecilor, fiindcă sîntem la fel de reduşi mintal, şi ei şi noi, cînd judecăm viaţa numai prin prisma carbonului sau a lui q—w ...

Jean Pluke deschise fereastra. Un vînt zgîlţîi cercevelele.

— Vînt rece, continua să mormăie, beat mort, Americanul. Nici urmă de *vînt cald.* S-a cărat dracului, fără să priceapă nimic, cretina, redusa, vagaboanda, tîrfa stupidă ...

CELE DOUĂ OBSESII ALE OMULUI-ŞOPÎRLĂ

O clipă înainte de miezul nopţii, Jean Passinel, trişorul chior (dar invincibil), îşi implîntă în oglinda camerei de culcare profilul malefic de şarpe verzui şi scrutîndu-se din creştet în tălpi cu singuru-i ochi teafăr (cînd cel stîng, cînd cel drept, în funcţie de partenerii de joc), îşi pregăti cu gesturi grăitoare o nouă pipă.

Lumina se stinse pe neaşteptate. Asta îi aminti că asasinatele ultimelor luni, toate răsunătoare, toate rămase sub semnul întrebării, aveau un ce comun: *apariţia,* sau *dispariţia* luminii. Rămas în mijlocul întunericului, trişorul se îndreptă orbeşte spre ieşire. Fără motiv, în spatele lui (sau la fereastră?) gemu o mobilă.

Jos, în holul de la parter, palid de încordarea şi plăcerea pe care numai desăvîrşirea le dă, Omul-Şopîrlă asculta cu toate urechile; stătea, puţin aplecat, chiar lîngă tabloul instalaţiei electrice, iar vreo trei paşi mai încolo se profila bustul de bronz al lui Columb, instalat pe raftul de sus al unei mici biblioteci. Restul încăperii mişuna de umbre, dar nu era nimeni acolo. Omul-Şopîrlă se amuza săltînd încetişor în palmă siguranţa camerei de culcare, pe care o smulsese de pe tablou.

În acest timp Jean Passinel ajunsese în salonul puternic luminat de un candelabru cu braţe de caracatiţă. Jos, Omul-Şopîrlă pîndea. Calculînd mişcările şi secundele, el smulse de pe tablou siguranţa electrică a salonului, cufundîndu-l iarăşi în beznă pe Jean Passinell şi dirijîndu-i paşii spre o dîră oblică de lumină ce răzbătea din odaia subretelor, pustie acum, la capătul culoarului. Cînd ajunse în dreptul uşii, lumina muri şi acolo. Cu groaza morţii în suflet trişorul se agăţă de balustrada scării de serviciu; genunchii i se tăiau; coborî cît putu de iute. În sala de biliard lumina se stinse exact în clipa cînd Jean Passinel deschidea uşa. Dori din toată inima să se afle undeva în afara clădirii! Rămase înghesuit într-un ungher, ciulind urechea. Nu mişca nimic şi totuşi, pe undeva, o mînă diabolică se juca în continuare cu lumina: pe neaşteptate se aprinse veioza deasupra măsuţei pe care trişorul juca şah — fără să trişeze — cu distinsul său amic H. W., dar cînd făcu doi paşi într-acolo, ca atras de o vrajă, bezna se înstăpîni iar. Urechile trişorului înregistrară un sunet subţire, întrerupt. Înţelese, era propria lui spaimă şi-i fu ruşine. Şi mai înţelese: era pierdut! Din această capcană ...

Avea asupra lui, prin buzunarele în care, la joc, aşii se înmulţeau ca prin farmec, un revolver de damă, minuscul, dar eficient (amintire de la biata Claudia), un pumnal ca lama şi vechiul său „Colorado", ale cărui gloanţe galbene, calde nu-şi greşeau ţinta decît atunci cînd dorea el. Un întreg arsenal, iar pe deasupra îndemînarea şi repeziciunea de cartofor profesionist, şi totuşi dîrdîia.

Înaintă, sughiţînd de spaimă, spre scara princi-

pală; drumul trecea obligatoriu prin hol unde Omul-Şopîrlă, trăind din plin senzaţiile victimei sale, se amuza copios.

Jean Passinel încremeni: se făcu lumină şi el văzu. Văzu...

— Apropie-te, Jean, îl îndemnă Omul-Şopîrlă.

În clipa aceea de pe ochiul stîng al trişorului Jean Passinel căzu banderola neagră care-i dădea înfăţişare de pirat şi fu rîndul Omului-Şopîrlă să înlemnească de nedumerire.

Un aer de melancolie lumină chipul falsului Jean Passinel.

— Nu eşti Jean! îşi veni în fire Omul-Şopîrlă, şi ochii lui înguşti se dilatară de curiozitate. Cine eşti?

Celălalt, cu obrazul acoperit de paloare nostalgică, zîmbi.

— Stai! Nu-mi spune cine eşti! exclamă Omul-Şopîrlă. Lasă-mă să ghicesc... Da! Acum ştiu. Eşti umbra care de patru ani îmi calcă pe urme: Philip the Morlay!

— În sfîrşit, faţă-n faţă, conchise delicat Morlay.

— Să procedăm ca între gentlemeni, propuse Omul-Şopîrlă. Ce carte ai?

Philip the Morlay zise:

— *Doar* un brelan.

— Mă predau, ridică braţele, suspect de repede, Omul-Şopîrlă.

— Lasă-le jos, îngădui Morlay. Nu poţi face nimic. Eşti al meu.

— Într-un fel sau altul, trebuia s-o încheie, se resemnă Omul-Şopîrlă. Cum m-ai descoperit?

— Amice, făcu Morlay, atent la fiecare gest al celuilalt, ca orice artist, şi tu, îmbătrînind, ai încercat să atingi perfecţiunea. Ştii ce te-a salvat mereu pînă acum?

— Vrei să spui că norocul? se irită Omul-Şopîrlă.

— Nu! *Micile tale erori, totdeauna altele.* Iar perfecţiunea, sărmanule, te-a înfundat. Ţi-au purtat ghinion, sărmanule, cele două obsesii, cea a jocului cu lumina şi cea a cercului. N-ai observat că erau două *obsesii rivale, care se trădau reciproc,* iar amîndouă l-au trădat pe stăpînul lor, asemenea unor amante care se răzvrătesc cînd află, fiecare, de prezenţa celeilalte?!

— Filozofii! bufni, superior, Omul-Şopîrlă.

— Da! acceptă Morlay.

Omul-Şopîrlă îl examină cu mare atenţie.

— Fă cu mine ce vrei. Dar mai întîi, oferă-mi un măr.

— Un măr?

— De acolo? Şi degetul subţire al Omului-Şopîrlă indică fructiera de pe raftul din mijloc al bibliotecii.

— Ciudat! bombăni Morlay. Cînd am venit, fructiera nu era acolo.

— Te temi! Doar nu voi fi adus-o eu!

Uşa de la intrare zăngăni şi-şi făcu apariţia, foarte bine dispus, cu banderolă neagră pe ochiul drept, Jean Passinel cel veritabil.

— Domnilor! Ce se petrece aici? Cine sînteţi?

— Păstrează-ţi cumpătul, îl povăţui Philip the Morlay.

— Cumpătul meu e în regulă, se răsti Passinel, foarte amuzat că nişte hoţi veniseră să-l jefuiască pe el, un trişor, şi, înaintînd repede, apucă un măr

de pe fructieră, declanşînd mecanismul. Bustul de bronz al lui Columb căzu peste el şi-i sparse ţeasta.

— Acesta a fost, deci, trucul cu mărul? constată scurt, Morlay.

— Omul-Şopîrlă nu putea să-şi încheie cariera cu un eşec! pronunţă rar, cu mîndrie, Omul-Şopîrlă. Şi acum, ce faci? Unde mă duci? Nicăieri n-o să mă poţi ţine închis, oriunde m-ai pune, eu tot plec, eu sînt Omul-Şopîrlă, ai uitat?

— Nu. De aceea te voi trimite într-un *loc* de unde evadarea e aproape imposibilă.

Philip the Morlay îşi pregăti cu mare grijă bătrînul său „Colorado".

UN WESTERN APROAPE CLASIC

Şeriful J.P. (Johnny Plăcintălividă), întărit cu o bună doză de whisky proaspăt, descoperi în zăpadă urmele unui periculos răufăcător care tocmai comisese un senzaţional *train holdup**.

Cu vechea-i tenacitate J.P. o zbughi de-a lungul pistei proaspete şi se opri doar în punctul *a*, cît să-şi aprindă pipa, şi în punctul *b*, unde, muindu-şi degetul în gură, luă viteza vîntului; cînd ajunse în punctul *x*, constată, călăuzindu-se după urme, că piciorul stîng al banditului o luase spre nord, iar cel drept în direcţie contrară, preferînd sudul.

J.P. avu o clipă de stupefacţie, îl cuprinseră toate furnicăturile (pînă şi centironul îl mînca), apoi alese soluţia cea mai simplă: se diviză şi el. Partea sa stîngă porni spre nord, partea dreaptă spre sud. 1/2 din Coltul credincios, inclusiv plăseaua de argint stîngă şi jumătatea din ţeavă (în speţă stînga) urmă direcţia nordului împreună cu jumătatea stîngă a şerifului, cealaltă 1/2 de Colt însoţi spre sud jumătatea dreaptă a omului legii. Arestările avură loc curînd, concomitent.

1/2 de şerif, către 1/2 de răufăcător:

* *Train holdup* e atunci cînd iei un brici şi razi un tren, începînd cu mustăţile locomotivei.

„Cer scuze pentru deranjul ce vi-l fac, arestîndu-vă".

1/2 de răufăcător, către 1/2 de şerif:

„Şi eu îmi cer scuze că v-am făcut să năduşiţi".

La care:

„Cer scuze că sînt nevoit să vă dezarmez de jumătatea de revolver şi jumătatea de carabină pe care le aveţi asupra dumneavoastră şi că, de asemenea, trebuie să vă umflu jumătatea de cravată şi jumătatea de curea".

„Cu plăcere, şi-mi cer scuze şi eu că nu mi-am jalonat drumul cu steguleţe, ca să mă găsiţi mai uşor".

Jumătatea de şerif:

„Cer scuze că sînt nevoit să vă rog să mă urmaţi".

La care:

„Fericit de a fi arestat de o asemenea 1/2 de şerif!"

1/2 de J.P.:

„Jumătatea mea, idem încîntată de a fi arestat o asemenea jumătate de bandit!"

Ajungînd în punctul x jumătăţile se reuniră. Dar, din greşeală, invers. Adică 1/2 de J.P. cu 1/2 de bandit. Cealaltă 1/2 de J.P. cu cealaltă 1/2 de bandit. Ce fu mai departe... nu se ştie...

ROMAN DETECTIV (CLASIC) ÎN DOUĂ VOLUME

La pagina 181 autorului i se făcu pentru prima dată milă de asasin: era drăguţ, tinerel, fotogenic şi avea o iubită pe care o alinta cu „Lăcrămioara", iar ea îi spunea „Pisoiule" şi n-avea habar că e ucigaş fioros şi reputat, urmărit de cîteva poliţii.

Îşi zise (autorul) înduioşat: „Să-i ofer o şansă!" şi agăţă de fereastră scara împletită din cearşafuri smulse brutal de pe paturile neprihănite ale internatului şcolii de maici, lipi iute pe centura asasinului un bileţel: „Fă-te invizibil, suflete!" şi, furişîndu-se, aruncă în geam o bucăţică de femur ce o avea la îndemînă.

Fluierînd mahmur vechiul şlagăr „Sucursala din Nord", asasinul evadă pe loc, dar la pagina 212 intră, tîmpitul, în noi încurcături. Cîţiva agenţi celebri şi federali îl asediau furioşi în preajma unui castel bîntuit de fantome (proaspete), şi era o vînzoleală, în noaptea neagră, că nu se mai descurca nimeni care-i agent şi care-i fantomă, care-i asasin şi care-i autor.

Telefonul sună peste zi:

— Maestre, mîrîi editura, termenul expiră, cînd dai cartea?

— Of, crimele mele, gemu autorul, mi-e milă!

— De cine, maestre?

— De bietul Pisoi...

— E cherchelit, își zise pe sub mustață editura și rase un whisky (proaspăt).

În acest timp asasinul, calm ca o stîncă de gheață, fluiera „Sucursala din Nord". În acest timp fantomele se travesteau în detectivi. Pisoiul se travestea în autor. Castelul se travestea în șocolată.

„Lăcrămioara" pîndea.

La pagina 248 autorul, cu fălcile încleștate și privirea neagră, se decise să-i ofere asasinului o ultimă șansă. Fredonînd aceeași melodie, plantă niște urme (proaspete) către nord-vest, agenții năvăliră buluc peste urme, și în acest interval Pisoiul își pierdu urmele în sud-est. În drum spre oraș gîtui, în treacăt, un tinichigiu care mai avea numai doi ani pînă să iasă la pensie, incendie o plantație, jefui banca Sucursalei din Nord, dormi repede, se întîlni cu iubita, trimise un avertisment, scris cu cerneluri *simpatice,* autorului, că dacă nu se astîmpără îl rade și pe el.

Autorul transpiră, înțelegînd că finalul nu se mai poate evita.

Telefonul sună la pagina 261:

— Maestre, romanul!

— Azi mă decid, promise autorul.

La douăşpe noaptea, fix, cocoțat pe creneluri zise:

— A sosit clipa: *eu sau Pisoiul!*

Și-și zbură creierii.

A fost o crimă perfectă. *Aproape* 37 de detectivi sapă și acum primprejur, dar adevărul nu-l cunoaște nimeni.

Absolut toate urmele vizibile duc către Sucursala din Nord. Dar sînt șterse.

RISCURILE MESERIEI

(Dificultățile unei arestări; Al. Capone sprintează pe inelul lui Saturn; Micul Prinț a rezolvat altfel problema comunicațiilor interstelare; marțienii prezbiți nu cumpără ocheane cu preț redus; o situație intolerabilă; teorema lui Pitagora descoperită de altcineva . . .)

Fir direct între Pămînt și Lună nu există, dar nici măcar între Pămînt și Proxima Centauri, steaua cea mai apropiată care, noaptea, se leagănă între hornuri și antene, deasupra acoperișurilor; dacă Al. Capone evadează pe Saturn, șeriful J.P. (Johnny Plăcintălividă) nu poate cere telefonic autorităților de acolo extrădarea sa, ci e nevoit să se deranjeze personal, și asta exact în dimineața cînd iapa lui favorită e gata să nască — totdeauna așa se potrivesc lucrurile! Iar drumul e lung, incomod, pe parcurs *saloonurile* sînt prost amenajate, berea caldă, iar în final îl așteaptă neîndoios o goană și o urmărire ca în filme, pe nesigurul și lunecosul inel al planetei!

Dar, meseria e meserie, dacă ești *marshal,* trebuie să le faci pe toate; observ însă că divaghez, nu des-

pre J.P. e vorba, ci despre slaba dezvoltare a sistemului de comunicații dintre noi și vecinii noștri din Univers... Greu de stabilit dacă e vina pămîntenilor sau a „celorlalți"!

„Ai noștri" au făcut, totuși, încercări, s-au străduit să atragă atenția, să creeze un „climat de simpatie reciprocă"; astfel, un foarte onorabil cetățean al Cartaginei a dat foc unei clăi de fîn, voind în felul acesta să expedieze un mesaj stelelor înconjurătoare și lăsînd cu limbă... înflăcărată fiilor și nepoților poruncă de a aștepta răspunsul.

Urmașii lui, nobili și îndărătnici maniaci, au pîndit noapte de noapte sclipirile galaxiei — o fac și acum — dar, de atunci au explodat stele, simple și duble, s-au prăbușit în hău constelații, s-au înregistrat catastrofe cosmice misterioase, însă nici un locuitor al planetelor vecine, sau mai îndepărtate, n-a răspuns cu simpatie la gestul cartaginezului...

Văzînd aceasta, pămîntenii, totdeauna perseverenți și în rău și în bine, au schimbat tactica, renunțînd la sentimentalism — poate ăia din Jupiter n-au inimă — preferînd calea constructivă a sugestiei științifice.

Pe un vast șes, între două liniștite fluvii, într-o noapte senină ca gîndul păcătosului după spovedanie, cîteva regimente de savanți îmbătrîniți, nu în rele, ci în formule, aprinseră mii de focuri ce închipuiau o înălțătoare demonstrație a teoremei lui Pitagora, cea mai simplă din toate, de-i zice și Puntea Măgarilor... Aliniate pînă în zare, focurile desenau, pîlpîind, pe șesul neted, uriașul triunghi numit *abece*, iar alături, litere mari cît un oraș mai mic arătau că *abe* la pătrat plus *ace* la pătrat fac *bece* la pătrat, cum știe oricine. Miopi să fi fost, marțienii, chiar și profani, înarmați chiar și cu binocluri cumpărate la preț redus, iar cei prezbiți și fără ocheane, ar fi trebuit să înțeleagă despre ce este vorba...

Totuși, de nicăieri, după chinuitoare clipe de așteptare, cînd savanții băură cafea tare și amară cu nemiluita, nici un răspuns.

Iată o situație care dă de gîndit!

La drept vorbind o situație insuportabilă: *să nu poți comunica!*

Poate că undeva s-a strecurat o neînsemnată greșeală, de calcul, de apreciere sau de echilibru...

Poate că pe Marte sau aiurea *nu Pitagora a descoperit Teorema lui Pitagora.*

Sau poate, poate că pe Uranus, Alfa sau Capricorn Puntea Măgarilor se trece *invers*... Și atunci?...

MARMURA ŞI NISIPUL

Barmanul tocmai îşi ştergea braţele roşii cu un prosop alb, cînd în local intră Marmura. Se săltă pe scaunul înalt de la tejghea. Privi împrejur şi observă că două locuri mai încolo şedea Nisipul. Între ei se căsca un spaţiu gol, ameninţător. Tăcură cu duşmănie, şi toată lumea amuţi impresionată, aşteptînd ceva. În cele din urmă, Marmura nu mai rezistă şi zise:

— Ce bei?

— Un Martini sec, răspunse Nisipul.

— De două ori Martini *uscat*, comandă Marmura, şi barmanul se execută. Marmura bău şi porni atacul:

— Nu arăţi cine ştie cît de bine, eşti tare bătrîn!

— Iar tu te-ai gălbejit de tot, nu rămase dator Nisipul.

Marmura zise:

— Cetăţile Babilonului erau din marmură!

— Dar a venit nisipul şi le-a acoperit, aşa în treacăt! rosti din colţul gurii Nisipul.

Dialogul continuă cu pauze:

— Pe un bloc de marmură şedea Horaţiu, meditînd: *Maiores pennas nido* . . .

— Da, dar Vergiliu se plimba pe o întinsă plajă de nisip cînd a exclamat: *Tu Marcellus eris!*, ripostă Nisipul.

Marmura se încruntă:

— Trepte de marmură urca Esop, zicînd: *Hic Rhodos, hic salta!*

— Plaut, cînd a spus: *Tunica propior pallio*, era înconjurat de nisip . . .

— Venus a fost totdeauna cioplită din marmură! behăi Marmura.

— Aşa e, dar cioplitorii aveau picioarele pe nisip! şughiţă Nisipul.

Marmura dădu paharul pe gît şi lansă atacul suprem:

— Eu sînt eternă!

Nisipul îşi suflă de pe braţe cîteva fire de praf şi replică dîrz:

— Eu sînt *şi mai etern!*

Marmura mai ceru de băut, căutînd riposta nimicitoare. Scormoni încolo şi încoace, tot căutînd.

O caută şi acum.

ULTIMA AVENTURĂ ŞI VISUL ETERN

O respiraţie a fluxului a adus oceanul cel tainic şi nemărginit la picioarele mele, atît de aproape, încît îi auzeam şoaptele care mă chemau, irezistibil. Ochi frumoşi ca ai Nausicăi, dar de nepătruns (ca ai morţii), mă fixau la răstimpuri şi mă întrebau dacă acolo, în învolburarea neliniştită a undelor verzi e cineva care mă iubeşte.

Prevăzusem totul. Harta, înţesată cu semne enigmatice, pentru dezlegarea cărora cheltuisem cei mai virilii ani ai vieţii, nu mînţea. La numai patru kilometri, într-o prăpastie a oceanului putrezeşte de aproape trei sute de ani epava lui *Thor*, şi gîndul acesta mă înfioară. Vîslesc încet prin amurgul pur, puriu şi absurd, urmărit mereu de ochii adîncurilor, singur în hohotitoarea pustietate a arhipelagului. Şirul de insuliţe descreşte spre orizont, clătinat de valurile mereu mai întunecate, sub cerul ironic, ca într-un tablou de naufragiu universal.

Iată locul: sub mine e strania văgăună în care a lunecat, cu prova zdrobită, *Thor* pedepsit de uragan acum trei veacuri... O, timp! Şi plonjez în clipa următoare, grăbit, ca şi cum m-aş teme să nu apuce altcineva rîvnitele bogăţii din fund de mare, plonjez decis, dirijîndu-mi trupul zvelt şi bronzat, atît de rîvnit de sirenele morţii, printre undele ce-şi deschid

în faţa mea, una cîte una, porţile tremurătoare. Apa mai păstrează la suprafaţă luminiscenţa zilei; aprind puternica lanternă subacvatică şi înaintez cu precauţiune pe urmele fascicolului desfăşurat spumos şi alb, ca o coadă de cometă.

Peşti de tot felul nu se sperie, rămîn nemişcaţi, poate chiar în acelaşi loc unde s-au întrupat în prima zi, şi, iată, iată, iată! Mormanul sinistru, lemn putred şi rugină, epava visurilor şi a insomniilor mele, fix în punctul calculat, lăcaş al comorilor şi monştrilor... Amiralul Baker, înecat împreună cu *Thor*, oare nu-şi păzeşte cu străşnicie comoara?! Printre sfărîmăturile descompuse ale calei, pe lada plumbuită, neagră descopăr în relief numele amiralului. Vai! Niciodată n-am să pot sparge pereţii metalici! Niciodată n-am să pot ridica la suprafaţă tezaurul, mult prea greu pentru un singur om! Nu vreau să-l împart însă cu nimeni. Oxigenul e pe terminate, cu încetul mă voi sufoca, ochii aceia mă privesc din ce în ce mai mari, mai reci, dar nu mă pot dezlipi de tezaur!... Beţia înceată, neasemuită a adîncurilor, a sufocării. Sînt bogat! Cum să las comoara? Cui? Haide! Dă din mîini, băiete, peste o clipă va fi prea tîrziu... Îngenunchez şi sărut unghiile amiralului, cînd, dintre coralii zdrenţuiţi pe care se odihneşte comoara, apare un braţ alb, vag transparent, şi, Doamne!, pîrghia aceasta elastică şi rece, mă fixează, mă leagă de lada tezaurului ca de propriul meu sicriu.

Zadarnic mă zbat. Ochii mei împăienjeniţi văd şiind din epavă cercuri verzi, năluci decapitate; acum e prea tîrziu să doresc ceva, acum e prea tîrziu: *acum e bine*.

Acum e bine.

Nu mai am variante, posibilități, și n-are sens să fac vreun efort; tubul cu oxigen e gol, iar eu sînt țintuit pe vecie de comoara incomparabilă a amiralului, sînt cel mai bogat, ha, ha! Poți să te apropii doamnă cu ochi misterioși și negri, cu atîta aur în spatele meu te voi primi senin, acum e bine, acum sînt liniștit, bogat și liniștit, martor ultim al nemișcării definitive.

Acum e bine, iar harta — vechea hartă! — am lăsat-o pe țărm și aștept să vină *următorul* căutător al comorii; îi voi face o primire simandicoasă și o să-i povestec pe îndelete tot ce am vă...

GLONTELE DE AUR, DREPT ÎN TÎMPLĂ, SUS

MOTTO I

Cel mai pătrunzător detectiv
Al celei mai iștețe poliții
N-a putut să dezlege
Enigma acestui final.

MOTTO II

Un pește mare de aur înoată prin subterană. Cine poate pretinde că el nu există, doar fiindcă nu l-a văzut?

Capitolul 1

Primul ajunge sus Marcel Carp cu figura lui subțire de profet păgîn și neînțeles. Îl urmează Sebastian. Două minute mai tîrziu sosesc și eu. Discret, deși fără îndoială curios ca o nevăstuică sau poate intimidat de prezența ăluia dus, Marcel Carp a avut timp să se instaleze dincolo de șirul de bolovani negri, într-o scobitură care-l ascunde. Ține pesemne să arate că nu vrea să ne stînjenească. Singurul care se străduiește să înjghebe ceva e Sebastian. Se rostogolește neauzit ca un ghemotoc de pîslă dintr-o parte în alta a platoului.

Plictisit, ridic privirea. Pe sub arcadele de piatră, încremenite ca după un ultim spasm, vibrează înspăimîntătoare goluri rotunde și albastre, cutreierate de misterioase luminițe iluzorii. Ecoul repercutează orice șoaptă. Iar la picioarele mele acest cadavru.

— Desigur, aveți deja concluzii, domnule Adrian Mocanu?

E vocea lui Marcel Carp. Pînă la urmă a îndrăznit să se apropie. Pare să fie din aceeași generație cu victima; de vreo cincizeci de ani. Dar, păstrîndu-se zvelt, nu-și trădează vîrsta, în vreme ce mortul, cu tîmpla zdrobită, chipul desfigurat (de spaimă, poate), arată mai bătrîn.

Și iarăși privesc, urmărind conturul straniu, contorsionat al turnurilor de stîncă, albe, cenușii, conștient că nu mă pot concentra, că sfîrșitul acestui sărman Grigore Bledea nu mă impresionează, ca și cum ar fi fost în ordinea firească a lucrurilor ca drumul lui să se termine în acest loc însingurat, vizitat rareori de excursioniști indiferenți, pe acest orizont dur, unde un asasin nu tocmai precaut i-a dat întîlnire ieri: „VINO LA PĂSTRĂV SEARA LA NOUĂ. VINO SINGUR. VINO NEAPĂRAT".

Peticul de hîrtie se află acum în buzunarul meu. Împreună cu alte mărunțișuri găsite asupra mortului.

— Bietul Grigore! Nervii îl cam lăsaseră în ultimul timp.

Marcel Carp are ochii mici și pieptănătura cu cărare. Mă privește cu emoție; vrea neapărat să fie activ, să se facă folositor. Prezența unui detectiv îl stimulează, caută să ghicească ce anume m-ar interesa. Placiditatea mea îl dezamăgește, sau îl miră. Dar își zice: calmul meseriei. Sîngele rece. Etcetera... Etcetera...

Un amănunt pare să scoată brusc cazul din banalitate. Medicul a extras din craniul lui Grigore Bledea un proiectil neobișnuit: un glonte de aur.

Capitolul 2

Sebastian aranjează alene pe masă fotografiile. Cam inutile! Sebastian e rotofei, scund, și are patruzeci și cinci de ani. Totdeauna a fost *doar* un secundant. Umorul lui e cu totul de nepătruns, ca și scrierea cuneiformă.

— Afară așteaptă ăla, zice, întors cu spatele.

„Ăla" nu e altcineva decît Marcel Carp, omul care ne-a condus pe munte, printre vechile guri de mină părăsite, spre locul denumit Cetatea Mera, unde niște ciobani se împiedicaseră de cadavrul lui Grigore Bledea.

— Îți place uvertura la „Carmen", domnule Carp? E acolo un laitmotiv: al morții...

Mă privește lung.

— Vă bateți joc...

— Cîtuși de puțin. Fluierai adineaori aria Toreadorului...

Se apropie de masa cu fotografiile, în centrul căreia, pe o tavă ruginită, strălucește stins, dar cu atît mai enigmatic, glontele de aur. Mișcările lui, timide, reținute sînt cele ale unui om copleșit de importanța momentului. Schițează gestul de a atinge „obiectul", dar în clipa următoare mă privește. Îi spun că e voie, poate chiar să-l ia și în palmă, să-l cîntărească.

— Bine, dar urmele?

— Nu e nici un fel de urmă de glonte...

— Dar vor rămîne amprentele mele...

— Ți-e teamă să nu te pun sub acuzare?

Își permite un rîs potolit. Îl opresc cu o întrebare:

— Pictorul Dav Laurențiu trăiește în localitate?

Marcel Carp se miră:

— Dar ce, ați auzit de el? E atît de cunoscut? Desigur... Dav Laurențiu e unul din bunii mei amici... Tînăr, n-are nici cincizeci. *Știți, cîndva pictam și eu...*

Privește absent pe fereastră. Silueta lui îngustă se întinde lung pe perete. S-ar părea că regretă mărturisirea făcută, ca și cum și-ar fi recunoscut o slăbiciune.

— Și, îl întreb, te-ai lăsat?

— N-am avut niciodată talentul lui Dav... Nici încăpățînarea sa.

Îl întreb dacă pictorul îl cunoștea pe cel ucis.

Se întoarce cu fața în profil. Oftează.

— Da. Da... În tinerețe Dav și Grigore se aveau ca frații.

— Iar mai tîrziu?

— Mai tîrziu? Cînd ai să începi să îmbătrînești, domnule Adrian Mocanu, ai să vezi că și cu prietenia e altă poveste. Poate să existe prietenie adevărată între oameni vîrstnici? Odată cu tinerețea moare și prietenia...

Capitolul 3

Coboară înserarea peste această mică localitate crîncen agățată de relieful contorsionat și fumego Aur nu se mai scoate de pe aici. Dar amintirea stă ruie. Ciudatul proiectil, ce i-a spart țeasta nenoroc tului acela de Grigore Bledea, vine din timpuri în depărtate... Glontele de aur, drept în tîmplă, sus Nici nu are formă de glonte, mai curînd e o bil

imperfect rotunjită, și a pătruns nu prea adînc în creierul lui Bledea, ci numai exact cît să-l ucidă. Ce vechi păcate, ispite, lăcomii legate de metalul blestemat, vei fi avut de ispășit, sărmanule Bledea?

Experții vor stabili: proiectilul, expediat din țeava unui pușcoci vechi, a vîjiit prin văzduh pe o traiectorie scurtă... O vendetă din „anii auriferi"? Pare incredibil, ridicol. Fața scofîlcită a celui ucis, o față urîtă de om vîrstnic, dar care parcă n-a fost frumos și tînăr niciodată, o față fără coordonate, anonimă, șterșă, năpădită de peri suri îmi răsare o clipă și piere... Probabil unul din acei oameni fără farmec (sărmanul!), tern, prozaic, nereușind să devină interesant nici măcar prin faptul că a fost asasinat. Și totuși e vorba de o crimă! Trebuie să... Trebuie... Dar să lăsăm vorbele mari. Viața e mai limpede fără vorbe mari. E seară și eternul meu Sebastian se tîrăște pe stradă, puțin obosit.

— Sebastiene, ce zici despre?... Dar despre?... Dar?...

Și uite, conversînd cam în felul acesta, ajungem la casa lui Grigore Bledea. Priveghi. Mortul a fost dres la tîmplă și îmbrăcat. Dintre toate femeile de aici *singura care nu bocește e văduva.*

Stau de vorbă cu ea. Nu are multe de spus.

— Era nervos... (Dar asta nu e o noutate.)

Nu pare să fie impresionată. Pe obrazul încă nefilit, lacrimile n-au lăsat dîre vizibile. Machiajul ei este ireproșabil, discret; e o femeie de vreo patruzeci de ani, bine conservată, dacă-mi permiteți.

— O mascaradă, îmi zice. Pe soțul meu *n-avea* cine să-l ucidă... Era un *inofensiv.*

În spatele meu Sebastian tușește, ca și cum ciu-

datele cuvinte ale văduvei ar fi avut un anum efect asupra gîtlejului său.

— Moartea nu e o mascaradă, doamnă... spun dar îmi controlez imediat expresia, cuvintele pre solemne în fața imperceptibilului surîs ironic. Rămîn în pragul ușii; camera aceasta mă sperie, nu di cauza cadavrului, dar florile, lacrimile, suspinel lumina tremurată, creează toate la un loc un amal gam neclar. Ai vrea să dispari.

— N-avea cine să-l ucidă? Dar de sinucidere, cre eu, nici nu poate fi vorba.

— Lăsați totul baltă!... Grigore era în pragu nebuniei... Înțelegeți? Îmi întoarce spatele.

Aș putea spune că mă așteptam: femeia din colțu camerei, singura care nu e în doliu, singura cu adevărat tînără (deși am aflat mai tîrziu că Maura Bone trecuse de treizeci și cinci de ani), se ridică, înain tează spre noi. Zvelta ei umbră plutește prin drep tul celui care a fost Grigore Bledea, și în aces timp aud în spatele meu vocea lui Marcel Carp, om niprezent:

— Extraordinară femeie!

A venit și el la priveghiul vechiului camarad. Ma curînd aș zice că a venit împins de curiozitate, s vadă ce mai fac. Și, oare, *ce* fac?

— E adevărat, glontele a fost de aur? mă întreab necunoscuta.

— Da, un glonte de aur, drept în tîmplă, sus.

Are un rîs. Probabil la adresa glontelui de aur

— Nu doamnă; domnișoară. Numele meu e Maur Bonel. Văduva spune că Grigore Bledea a începu să-și piardă cumpătul mai ales din ziua sosirii mel în localitate. Nu vi se pare ciudat?

— Ah! Și ați sosit de mult?

— E o întrebare de politețe? Sau face parte din anchetă?

— De politețe, domnișoară Bonel. Știu că ați venit aici într-o vineri, acum o săptămînă, cu autobuzul de trei și patruzeci.

— Vă credeți un fel de superdetectiv?

— Sînt.

— Atunci ar trebui să cunoașteți dinainte și amănuntul, neînsemnat de altfel, că în curînd va mai fi un cadavru. Se va comite un al doilea asasinat.

— Bănuiesc că ați urmat cursurile de umor ale profesorului Danceu?

— Fără frecvență, domnule Adrian Mocanu, fără frecvență! Nu vrei să mă iei în serios?

Văduva Bledea face un ocol, se apropie.

— Ați fost informat?

— Ce anume?

— În ziua cînd soțul meu s-a întîlnit pe stradă cu dumneaei (gest ferm cu bărbia spre Maura Bonel) s-a speriat și a rupt-o la fugă.

— E adevărat, confirmă Marcel Carp, am fost de față. Domnișoara Bonel se ivise în susul străzii; ducea o valiză neagră...

— Ca o prevestire... mormăie Sebastian.

— Și ce a făcut răposatul? S-a ascuns în casă?

Văduva răspunde, ezitînd:

— Nu... S-a refugiat la un amic, a rămas acolo pînă seara.

— Iar cînd s-a întors se liniștise?

— Nu... Da... Nu știu. N-am discutat cu el...

— Ce anume vă impresionează, domnule Adrian Mocanu?

— Ai un nume frumos, Maura, răspund. Bonel, din orașul S., ți-a fost rudă?

— Un fel de unchi. În familia noastră se spune că a fost un mare ticălos. Ai auzit de el?

— Întrucitva... A murit în urmă cu destui ani... prin patruzeci și șase... asasinat.

— Se spune că a fost ucis de amanta sa.

— Ar fi vrut el! A murit mult mai prozaic: *doar* de mîna unui bărbat.

Închei cu o discuție între patru ochi cu văduva lui Grigore Bledea:

— Soțul dumneavoastră era pescar?

— Doamne ferește!

— De ce „Doamne ferește!"? Considerați că a fi pescar e ceva rău, ceva compromițător?

— Vă spun că prin casa noastră n-au *umblat* niciodată undițe.

— Fie, deși nu văd nimic rău în asta... Dar despre „Păstrăv" soțul dumneavoastră v-a vorbit?

— Dar v-am explicat: *nu pescuia*...

Capitolul 4

Cine l-a ucis pe Grigore Bledea, și de ce? Habar n-am! Ce plictiseală! Ce plictiseală, în ciuda glontelui de aur și chiar în ciuda frumoasei Maura Bonel! Iată un bărbat de moartea căruia nevastă-sa nu se sinchisește. Nu se sinchisește nimeni, vechii prieteni l-au părăsit. Și nici chiar anchetatorul (adică eu) nu se omoară. N-ar trebui s-o mărturisesc, dar acesta e adevărul. Am ciudata intuiție că Grigore Bledea și-a

meritat soarta. Și-a meritat, adică glontele... Dar de ce un glonte de aur? Ce risipă... Și dacă Grigore Bledea, acest palid ins pe care nimeni nu-l mai iubea, a primit ceea ce merită (și chiar cu prisosință, dacă socotim greutatea în aur a glontelui!), ce rost mai are să... Dar adevărul e că după cazul Ioanei Scavin (nici Satana în persoană n-ar fi putut încurca mai bine lucrurile!), îmi pică pe mînă doar cadavre dintr-astea slabe, precum al bietului Grigore Bledea. Iarăși sînt cinic. Dar și Sebastian e plictisit, s-ar duce la culcare. Sus fruntea, Sebastiane, ancheta continuă! Dar, pentru Dumnezeu, fără vorbe mari și entuziasme de trei parale. Permiteți-i unui anchetator să fie cam plictisit în seara aceasta. Am mereu în față mutra acră a lui Grigore Bledea, sărmanul mort asasinat. Și mort, și asasinat... Să cheltuiești aur pentru unul ca el... Drace, sînt un cretic!

Capitolul 5

Ce ați spune dacă vi s-ar cere pe neașteptate să indicați cea mai prozaică meserie? Aș răspunde fără ezitare: cea de croitor. Chiar cu riscul de a-mi atrage anatema artiștilor foarfecii și mașinii de cusut (lezați în amorul lor propriu...). Dar aceasta e părerea mea, și nu mi-o schimb: sînt suficient de încăpățînat. Fapt e că bărbatul din colțul odăii, care nici măcar n-a binevoit să ne onoreze cu o privire în momentul cînd am intrat (ci s-a mulțumit să mormăie: „Așteptați puțin"), e croitor, și încă unul din cei asaltați de clientelă; altfel și-ar permite și el o

pauză, nu şi-ar continua munca la ora aceasta înaintată a serii. E un om mai curînd scund, clădit temeinic, cu pîntec proeminent şi ceafă de halterofil. Deocamdată nu-i zăresc faţa. Un om cu înfăţişare prozaică, care practică o meserie prozaică, fapt care nu mă împiedică să-l deranjez cu următoarea întrebare:

— Aţi scris versuri în tinereţe, domnule Francisc Marina?

Abia acum se ridică şi-mi vine în întîmpinare.

— Cu ce vă servesc? Sînt foarte ocupat; dacă e vorba de un rînd de haine, nu pot promite nimic pînă la sfîrşitul lui septembrie.

— Grigore Bledea era clientul dumitale?

— Despre morţi, numai bine... Aha, se încruntă, faceţi ancheta... Grigore era prietenul meu, îi lucram pe-o ţuică, adică pe gratis, prin urmare nu-mi era client. Aţi aflat cine l-a omorît?

— Să zicem că dumneata...

— Să zicem, face nepăsător, mohorît. Ce cîştigăm cu asta?

— Acum o săptămînă, în după-amiaza zilei de şaptesprezece, pe cîte se spune, răposatul s-a refugiat în casa dumitale: îl speriase ceva. Poţi să ne spui ce anume?

— Luaţi loc. De ce vă interesează dacă am scris versuri în tinereţe?

— Despre poezie ai stat de vorbă cu Bledea, acum o săptămînă?

— Nu, că nu-l interesa. Nu ştiu ce se întîmplase cu Grigore, dar cred că era pe jumătate nebun... De mai multe ori l-am sfătuit să-şi caute un doctor, dar el... Aţi examinat posibilitatea sinuciderii?

— Fireşte! Nimic nu este exclus, mai ales că duşmani nu avea.

Francisc Marina se ridică pentru a-şi turna un pahar cu apă. Apoi, cu un gest la fel de neaşteptat, îmi arată o fotografie veche. Patru tineri, ţinîndu-se pe după umeri (îngrozitor! toţi se fotografiază la fel), zîmbesc obiectivului. Acelaşi zîmbet fad, prostesc. Parcă n-ar şti că doar puţin timp va trece şi vor îmbătrîni, şi vor începe să moară, pe rînd. Unul din ei a şi murit. Fiindcă cel din dreapta fotografiei e Grigore Bledea, la douăzeci şi ceva de ani.

— Lîngă Grigore sînt eu, explică ceva mai binevoitor croitorul. În stînga mea e Lazăr Serdean...

— În viaţă?

— Da. Grădinar. Dacă ai ploşniţe, îl chemi şi-ţi stropeşte cu verde de Paris. E *tatăl* ploşniţelor.

— Iar următorul e Dav Laurenţiu, pictorul?

— Exact. De unde ştiţi?

— Am admirat cîndva o pînză semnată de el.

— Aşa? Expune la expoziţii?

— Da: tabloul văzut de mine se intitulează „Păstrăvul“...

Francisc Marina mă studiază.

— Foarte adevărat... Are un tablou cu acest nume.

— O piesă ciudată... Dar cum se face că v-aţi fotografiat toţi patru, împreună? Eraţi prieteni?

Croitorul confirmă. Mă scarpin la ceafă, aşteptînd să mai spună ceva, însă Marina se mulţumeşte să dea la o parte cu piciorul o mare pisică leneşă, care acum s-a trezit şi s-a apropiat de stăpînul ei, arcuindu-se.

— Cîndva am fost şi noi tineri, îl aud. Dacă aţi văzut pînza aceea a lui Dav, „Păstrăvul", poate aţi înţeles... Dar mai curînd aş zice că nu. Nimeni n-a înţeles şi nu ştiu de fapt ce este cu „Păstrăvul"... În tinereţe fiecare are o nebunie, numai că...

— Tema nebuniei mă stimulează totdeauna!

— Pe cîte am înţeles, pe dumneavoastră care anchetaţi cazul morţii lui Grigore vă interesează ce am discutat noi vinerea trecută, mai ales că de atunci nu l-am mai văzut... în viaţă. Strîngeţi probe, căutaţi urme, dovezi... Ce fel de probe puteţi găsi la mine? Grigore era smintit, asta e tot ce pot să vă spun.

— Se temea de ceva anume?

— Şi de umbra lui. I se părea că se unelteşte împotriva sa. Prostii!

— Se spune că s-a refugiat la dumneata după ce s-a întîlnit pe stradă cu o anumită persoană...

— Habar nu am... Mi-a spus doar că simte dureri în coşul pieptului. Se temea să nu facă un infiltrat la bătrîneţe, şi slab cum era, nici n-ar fi fost de mirare. Am încercat să-l liniştesc. Cred că i-am spus că ciuma şi holera se feresc una de cealaltă, sau cam aşa ceva.

Mă pregăteam să-l părăsesc pe croitor cînd în odaia ce-i servea drept atelier se ivi nevastă-sa. Un croitor fără nevastă — lucru de neconceput. Femeia zise:

— Francisc, le-ai povestit?

— Lasă că au treburi şi necazuri destule, făcu Marina, uitîndu-se urît către femeie.

— Despre ce este vorba?

— Fleacuri, bufni croitorul. N-au dumnealor vreme să se ocupe de găinării!

— Ba de ce? insistă femeia. Dacă tot e stăpînirea în casă la noi, măcar să profităm, că răposatul Bledea, şi aşa nu mai are ce cîştiga.

— Nu ne mai plictisi, *scumpi!* Cînd bărbaţii stau de vorbă, femeile să-şi vadă de scărpinat.

— Despre asta discutăm, de dimineaţă, exclamă perechea lui „scumpi", desfăcîndu-şi braţele, semn că vrea să mă ia de arbitru. Dumnealui zice că de ce să reclamăm, dar eu am altă părere. Dacă-i dai nas hoţului, vine şi a doua oară.

— V-au călcat hoţii?

— Da' de unde! intervine croitorul. Soţiei i s-a năzărit că peste noapte cineva ar fi umblat prin magazie. În realitate am uitat eu s-o încui...

— Şi lacătul? strigă femeia. Lacătul spart?

— Lipseşte ceva din magazie?

— Da' de unde! protestează croitorul.

— Totul a fost răscolit, precizează femeia. Avem acolo adunate foarte multe lucruri. La prima vedere nu poţi şti dacă a fost furat ceva sau nu. Doar cînd ai nevoie de un lucru anume constaţi deodată că nu mai e...

— În magazie îs numai vechituri, oftă croitorul. Cine să se lăcomească la lăzi putrede, la fotolii desfundate?

— Hoţul căuta ceva anume! se încăpăţînă femeia.

Francisc Marina, stacojiu de furie:

— Căuta pe dracu. Haide, lasă-ne în pace!

Capitolul 6

În aceeași seară am fost oaspetele (nepoftit) al pictorului Dav Laurențiu. În drum spre casa acestuia mă ajunge din urmă eternul Marcel Carp. Se interesează dacă-mi poate fi de folos, ba curiozitatea lui merge mai departe și mă întreabă, văzîndu-mă singur, dacă l-am postat pe Sebastian undeva în preajma casei croitorului, pentru a-l ține sub ochi.

— De ce să-l țin sub ochi pe Francisc Marina? Rîde, stînjenit.

— Credeam... Credeam că el e primul pe lista suspecților. L-ați întrebat ce a făcut aseară?

— De ce tocmai aseară?

— Grigore Bledea a fost ucis ieri-seară, nu? Domnule Mocanu, după cîte am aflat eu, seara trecută Francisc nu se afla *nicăieri*. Nimeni nu l-a văzut...

— Dumneata efectuezi o anchetă personală?

— Mărturisesc că încerc...

— Interesant! Ce te îndeamnă?

— Spiritul de dreptate, zice Carp, arcuindu-și sprîncenele.

— Ești un specimen curios! Mă întreb dacă prietenul Sebastian, sau altcineva, n-ar avea mai mult de cîștigat, supraveghindu-te pe dumneata, nu pe sărmanul și prozaicul croitor... Ia spune-mi, *Herr* Marcel, prin urmare, dacă nu e vorba de ceea ce ai denumit, ca un fanfaron ce ești, *spirit de dreptate*, de ce te agiți atît?

— Eram prietenul bun al lui Grigore...

— Ai mai spus-o. Dar în acest caz, de ce răposatul, speriindu-se la vederea domnișoarei Maura Bonel (ce idee, să te sperii de o fată frumoasă), nu s-a refugiat la dumneata, ci la Marina?

— Pe ei doi îi leagă vechi secrete.

— Ne aflăm în plin mister! Dar dumneata nu ești în același timp și amicul lui Francisc Marina? Parcă ziceai...

— E adevărat: sînt prieten cu Francisc Marina, cu Dav...

— Cu Lazăr Serdean, desigur?

— Da! Și am fost amicul lui Grigore Bledea...

— Și cu toate acestea cînd ei se fotografiau, ei patru, se lipseau, (nu se știe din ce cauză) de prezența dumitale!

— Cum adică? Despre ce fel de fotografii e vorba?

— Fotografii din tinerețe, am suspinat. Erai prietenul lor, și totuși te cam țineau la distanță... Ciudat, nu?

Marcel Carp tace.

Capitolul 7

— Ce vi se pare ciudat? mă întreabă pictorul Dav Laurențiu, oaspetele căruia sînt cîteva clipe mai tîrziu. Apoi se întrerupe și rîde: Aveți dreptate, totul e ciudat, tot ce se leagă de „Păstrăv"... Deși n-a fost chiar un secret, lumea a cam aflat pînă la urmă, iar cei mai bătrîni își amintesc și acum: înainte de război, noi patru, adică Grigore (îl pun pe el în frunte, fiindcă a murit), Francisc, pe care deja îl cunoașteți, Lazăr Serdean și cu mine ne-am pus în cap să descoperim „Păstrăvul"... Eram ridicol de tineri! Împrejurarea ne înflăcăra. Ce este

„Păstrăvul"? Mi-ați spus că ați „admirat" (am reținut cuvîntul, fiindcă mi-a făcut mare plăcere) pînza mea intitulată astfel. Mă întreb: ați înțeles? Ținuturile aurifere își au poveștile lor. Prin munții noștri aurul a fost descoperit înainte de nașterea lui Cristos, ceea ce pare înspăimîntător... Pe urmă filoanele au obosit, s-au epuizat, au rămas poveștile, amintirile. „Păstrăvul", domnule dragă, e un pește de aur care înoată prin rocă... Înaintînd astfel, se desprinde din piatră și traversează ca un bulgăre de foc galeria, pentru a se înfunda în peretele opus... O imagine plină de farmec! Atîția oameni spun că au văzut „Păstrăvul", ba chiar descriu în amănunt mișcările cozii sale blestemate... Am descoperit povestea aceasta chiar și în vechi documente. Domnule Mocanu, am îmbătrînit, dar problema „Păstrăvului" mă preocupă și acum... Dar cu totul altfel decît în tinerețe. Atunci voiam să-l ating, să *pun* mîna pe el, să-l *prind!* Pe cînd acum, aș fi fericit doar să-l *mai zăresc* măcar o dată...

— Ați spus „mai"? Deci, atunci, l-ați *văzut?*

— Da! Pare neverosimil?

— Și ceilalți trei?

— Și ei. Numai că... Hm! Mai tîrziu, straniu amănunt, nu ne-am înțeles niciodată asupra locului și timpului cînd „Păstrăvul" ne-a traversat, pe neașteptate, calea. Fiecare pretindea că evenimentul s-a petrecut în puncte diferite și la ore ce nu coincideau.

— Dumneavoastră *vorbiți serios?*

— Știu de ce ați venit la mine: pentru a cerceta împrejurările în care a murit Grigore. Iar eu vă

plictisesc cu povești... Totuși afirm: am văzut „Păstrăvul", l-am văzut așa cum l-am pictat. Și acum întrebați-mă, voi răspunde în măsura în care am să pot.

— Am venit împins de curiozitatea de a vă cunoaște. Rareori se întîmplă ca un artist să se stabilească definitiv într-o localitate atît de neînsemnată: există prejudecata că, pentru a face carieră, trebuie să alegi un centru important, eventual Capitala.

— Ce înseamnă, după părerea dumneavoastră „a face carieră"? De pildă, în meseria mea, să ajungi secretar sau președinte al Artiștilor Plastici? Așa ceva nu mă pasionează. Să ocup un important post administrativ? Nu... Aici sînt doar un profesor de desen, *materie secundară*... Pe majoritatea elevilor nu-i interesează plastica, și, la drept vorbind, nici plastica nu se interesează de ei, fiindcă nu au talent. Dar totdeauna există doi sau trei care așteaptă cu plăcere întîlnirile cu mine. Aceștia sînt elevii *mei.* Și în afară de asta, ai observat, domnule Mocanu, ce albastru extraordinar prinde cîteodată cerul pe deasupra acestor munți?

— Din păcate nu sînt un rafinat al culorii...

— Atunci cum de ați remarcat tabloul meu? De ce v-a plăcut „Păstrăvul"?

— Poate intuitiv... Simțeam efortul acelei aschii iluzorii, de aur, de a-și face loc prin stîncă.

— Iluzorii? Hm! Cred că un om cu meseria dumneavoastră trebuie să opereze cu date exacte. Din nenorocire, eu nu vă pot furniza nici un fel de coordonată în legătură cu sfîrșitul lui Grigore. Numai povești...

— Se spune că era un om nervos, bolnav, inofensiv...

— E adevărat; în ultimii ani ne întîlneam camrar.

— Nu văd ce interes ar fi avut cineva să-l înlăture. Aveţi vreo bănuială în această privinţă?

Pictorul se întoarce spre lumină. Are nişte ochi de copil.

— Nu, nu ştiu cine l-a omorît pe Grigore, dar sînt sigur că cineva a încercat să ne strivească pe toţi patru, în treizeci şi opt, cînd ne-am asociat pentru a căuta „Păstrăvul"...

— Dar asta schimbă complet situaţia! De ce nu mi-aţi spus de la început?

— Nu-mi închipuiam că vă poate interesa o întîmplare atît de veche. De altfel nu există dovezi... Am pătruns într-una din vechile galerii, adînc... Deodată în spatele nostru a bubuit! Drumul înapoi era închis, se prăbuşise bolta şi am trăit douăsprezece zile de infern, pînă să ne putem elibera. Cînd am ieşit, nu mai eram decît nişte umbre...

— O explozie? O prăbuşire?

— Întrebarea ne-am pus-o şi noi.

— Aţi anunţat autorităţile?

— Nu! Expediţia trebuia să rămînă o taină. Ce aveam de căutat într-o galerie părăsită?

— În ce loc s-a întîmplat accidentul?

— Sub Cetatea Mera, la zece kilometri de aici.

— Acolo unde a fost găsit Grigore Bledea cu glontele de aur în craniu?

— Acolo, da, zeci de galerii se înfundă în pămînt...

— „Păstrăvul" vi se arătase înainte, sau după accident?

— După părerea mea, am văzut peştele de aur cu trei zile înainte de a fi prinşi în capcană, într-o veche subterană la miazănoapte de Cetatea Mera. Dar nu-s sigur.

— Cunoştea cineva planurile voastre?

— Nu. Am făcut legămînt să păstrăm secretul. Cînd eşti tînăr, faci jurăminte cu uşurinţă... Eu în orice caz n-am vorbit nimănui despre intenţia de a căuta „Păstrăvul". Mi-am respectat cuvîntul. Simţeam, cît de cît, şi ridicolul situaţiei. Ceilalţi au pretins de asemenea că nu şi-au dat jos lacătul de la gură.

— Dar Marcel Carp făcea parte din grupul vostru?

— Da... Desigur...

— Şi totuşi nu l-aţi luat în expediţie.

— Aveam şi alţi prieteni, dar întîmplarea a făcut ca „Păstrăvul" să ne pasioneze doar pe noi patru.

— O altă întrebare, dar solicit cu această ocazie întreaga dumneavoastră sinceritate: pe cine aţi bănuit, după ce aţi scăpat?

— Era necesar să bănuim pe cineva anume? Pictorul suspină. Da, am bănuit, dar nu un om, ci un nume. Am găsit printre sfărîmăturile de rocă, la locul exploziei un petic de hîrtie, rămăşiţa unui plic pe care parcă nălucea *un nume*, dar l-am uitat de mult...

— Un plic, şi un nume?... Întîmplarea v-a speriat?

— Da!

— Şi aţi abandonat cercetările?

— Acesta e adevărul, din păcate. Cui să-i surîdă ideea de a muri sub pămînt? Ne-a cuprins frica, am

simțit prezența unui dușman invizibil, care ne călc pe urme. E trist să recunoști un act de lașitate, da m-ați invitat să fiu sincer.

— Și inamicul acesta invizibil și-a mai făcut sim ția prezența și cu vreo altă ocazie?

Pe fața blîndă a pictorului apare surîsul. Aș pu tea spune, dacă nu mi-ar fi groază de banalități, c e un surîs enigmatic.

— Răspunsul meu e afirmativ, domnule Mocanu Și-a mai făcut simțită prezența.

— Într-adevăr? Cînd?

— Dar nu înțelegi? *Ieri!*

— *Ieri?*

— Oare nu ieri a fost ucis Grigore? Nu era e unul din cei patru? Și iată-l mort.

— Aveți vreun temei să presupuneți că aceeaș mînă, care în urmă cu douăzeci și... douăzeci ș șapte de ani a încercat să vă înmormînteze de vi a acționat acum împotriva lui Bledea?

— Nu am un astfel de temei, fiindcă... felul în care observ eu viața nu-mi poate furniza elemente concrete, probe, mărturii, amintiri precise, adică tocmai ceea ce vă interesează. Vizita dumneavoastră la mine e, în esență, un eșec: n-ați aflat nimic și-mi pare rău...

— Domnule Laurențiu, dumneavoastră bănuiți pe cineva!

— Oh! Domnul meu, eu nu-mi pot permite luxul de a bănui pe nimeni. Nu face parte din conduita mea.

Pictorul mă conduce; cobor treptele, și, cînd să-mi iau rămas bun, îl aud șoptindu-mi cu vocea lui baritonală, plăcută, în ciuda asprimii:

— Ar mai fi totuși ceva, domnule Adrian Mocanu. Probabil un fleac, dar numai dumneavoastră, care posedați fără îndoială o anumită experiență, puteți să apreciați valoarea acestei informații, ultima, cred, ce v-o pot da. Bineînțeles, o copilărie... Totuși... Dar, mai întîi o întrebare. E chiar adevărat că Grigore a fost ucis cu un glonte de aur?

— Purul adevăr.

Pictorul mai ezită cîteva clipe.

— V-am vorbit de legămîntul în legătură cu păstrarea tainei asupra expediției noastre.

— Da...

— Un anumit pasaj din acest ridicol legămînt pe care, ca niște caraghioși ce eram, l-am scris cu roșu pe o tăbliță de lemn, îngropată apoi nu mai știu unde cu un întreg ceremonial sinistru (cît eram de tineri!), un anumit pasaj se referă la pedeapsa ce o va căpăta acela dintre noi care nu-și va ține gura, nu va păstra secretul. Palavragiul *urma să fie ucis cu gloanțe de aur*. Așa prevedea legămîntul nostru!

— Ar însemna, zic, încercînd să-i văd ochii, că asasinul lui Grigore Bledea trebuie să fie neapărat unul din ceilalți trei, care încă mai sînt în viață, și care cunosc legămîntul.

— La prima vedere, da, acceptă pictorul.

— Și la o privire mai atentă?

— Nu am habar. Dar sînt conștient de faptul că atît subsemnatul, cît și Francisc Marina sau Lazăr Serdean ar trebui să fim pe lista suspecților. Iată un eveniment ce mai tulbură din blestemata monotonie a vieții.

Și, urîndu-mi noapte bună, pictorul Dav Laurențiu închise poarta în urma mea.

Capitolul 8

Probabil ar trebui acum să mă apuc să dezgrop tăbliţa aceea neghioabă cu legămîntul celor patru căutători ai peştelui de aur, iar apoi să mă spînzur cu tăbliţa în dinţi, sau să-mi trag şi eu un glonte de aur în tîmplă şi după aceea să vedem cine va descurca toată povestea!

Pictorul e un om plin de candoare, altfel n-ar pretinde că a văzut peştele de aur! Prezenţa „Păstrăvului", reală sau fantezistă, n-ar trebui să mă încurce. Ar fi fost bine totuşi, de dragul ordinii, să mă interesez unde au îngropat teribila tăbliţă cu legămîntul. Iar apoi să-l pun pe enigmaticul meu Sebastian să sape în locul acela la miezul nopţii, nici mai devreme, nici mai tîrziu, cu tot ceremonialul sumbru necesar unui asemenea act. Nu, n-am chef să caut nici un fel de tăbliţă. N-am chef să umblu la ora aceasta pe urmele asasinului lui Grigore Bledea. Nu am poftă nici măcar să-l văd pe Lazăr Serdean, *tatăl* ploşniţelor.

Îl găsesc pregătindu-se de culcare. Îmi aruncă în faţă că preferă să stăm de vorbă altădată, a avut o zi grea, pică de somn. Îi răspund că nu pot amîna cu nici un preţ discuţia. Şi-a tras peste cap o cămaşă de noapte şi mă priveşte posomorît ca un somon scos din apă, cu fălcile nerase atîrnînd. În cele din urmă pare să accepte:

— Bine. Cîte camere aveţi?

— Două. Dar dacă mă pun bine cu anumiţi şefi o să am trei, răspund, calm.

— Ştiţi care e preţul? întreabă Serdean. E fix. Garantez cinci ani. Nu rămîne picior de ploşniţă.

Sebastian cască şi se uită în tavan. *Tatăl* ploşniţelor cască şi el.

— Scrieţi adresa aici şi vin mîine seară sau poimîine dimineaţa. Ridicaţi covoarele, trageţi mobila de lîngă pereţi, încheie Serdean, grăbit să se culce. Deşi afară e cald, toate ferestrele camerei sînt ferecate. Omul nostru e un urs singuratic şi nu se sinchiseşte cînd află că n-am venit pentru ploşniţe.

— Dumneata eşti unul din cei patru căutători ai „Păstrăvului".

Se clatină, răspunde acru:

— Cine ne-a pus să-l căutăm?! Era să găsim pe dracu!

— Grigore Bledea a murit chiar cînd...

— Daţi-l dracului de nebun! Ce dacă a murit? Ce mă pisaţi pe mine? Credeţi că aş fi cheltuit eu aur pentru tigva lui păcătoasă? Şi, mă rog, de ce nu faceţi ancheta pe lumină, poate iese adevărul la iveală mai uşor? Numai că cine mai are nevoie de adevăr? Cui îi pasă de moartea lui Grigore? Nici măcar nevestei sale, ba zic că e bucuroasă.

Mi-am aprins o ţigară, fără să cer permisiunea gazdei; am ales un scaun ce părea teafăr. L-am auzit în spatele meu pe Sebastian suspinînd.

Privesc în jur şi nu văd nicăieri nici măcar un căţel. *Tatăl* ploşniţelor, holtei bătrîn, poate văduv, ar da o sută de lei să ne vadă plecaţi. Un somn bun îl va scuti de plictisul singurătăţii şi de teama de moarte.

— Dar cu pictorul, îl întreb, cu Dav Laurenţiu, nici cu el nu te ai bine?

Serdean vede că nu scapă uşor. E furios. Are o izbucnire veninoasă împotriva pictorului care, după

spusele sale, a căzut de mult în mintea copiilor. Dar nu numai el. O anumită pictură a sa, o aiureală, se spune că e apreciată de tot felul de inși care și ei au căzut în mintea copiilor. Jumătate din omenire a căzut în mintea copiilor.

— Vorbești despre tabloul intitulat „Păstrăvul"?

— Ați ghicit.

— Dar dumneata n-ai văzut „Păstrăvul"?

— *Ce să văd?*

— În timpul expediției voastre peștele de aur v-a traversat drumul, așa povestește Dav Laurențiu. Francisc Marina, la fel.

(Exageram. Francisc Marina, croitorul, nu-mi vorbise despre peștele de aur.)

— Mint cu toții! Eu n-am văzut nimic! Și doar aveam ochi ca și ai lor. Nu există pește de aur care să înoate sub pămînt. Povești tîmpite...

— Aș spune la fel, totuși pictorul pretinde că ați văzut cu toții „Păstrăvul".

— Cine-i dă voie lui Dav să vorbească în numele meu?

— Dumneata ești un spirit lucid...

— Poftim?

— Nu te mai întîlnești nici cu Francisc Marina?

— Muieraticul ăla?

— Pare om pașnic...

— Ar fi vremea să se liniștească.

— Nu mai ai nici un prieten?

— Asta mă privește!

— Evident.

— De ce? Nu face pe blîndul cu mine, domnule! Ce înseamnă aia prieten? Cîrpaciul de Francisc se uită la mine de la înălțime, iar cînd ne întîlnim așteaptă să salt eu primul șapca de pe ceafă. Stă la căldurică și pune petice pe fundul nădragilor, ba îi întoarce și pe dos, și întoarce pe dos și surtucurile pe care au vomitat toți bețivanii. Crede că face o treabă nobilă, pe cînd eu... cu ploșnițele. *Eu nu fac o treabă nobilă.* Ani de zile Francisc nici nu se uită la mine, și ieri, deodată, îl văd gudurîndu-se, fiindcă are un interes. Asta înseamnă prieten!...

— Te-a vizitat ieri croitorul?

— Da! Vreți să știți de ce? Pentru ca să spun oricui va întreba, dar mai ales nevesti-si (pentru ea e toată povestea), că și-a petrecut la mine întreaga seară. De fapt se ducea la o femeie.

— Întreaga seară, pînă la ce oră?

— Pînă la ce oră se va cere.

Pregătindu-mă să plec, îl întreb pe Serdean de ce și-a divulgat fostul amic și-mi răspunde că puțin îi pasă dacă nevasta acestuia îi va sparge capul, ba chiar speră să se întîmple exact așa.

Capitolul 9

Mergînd înapoi spre casa vestitului croitor, gînduri îmi trec prin cap. Eh, asasinii de odinioară! Cu cîtă măiestrie știau să-și pregătească alibiurile!

Deasupra munților cerul scînteiază. Aceste stele pure, glaciale merită să vadă un criminal mai iscusit decît Marina, și un anchetator mai pătruns de importanța misiunii sale decît mine. Nu e nici un merit să pui laba pe un mastodont lipsit de imaginație care, pregătindu-se să radă un om, se tră-

dează încă înainte de a făptui crima, încredințîndu-se cuiva care îl detestă și-l va trăda cu prima ocazie. Dar cum se împacă obtuzitatea lui Marina cu glontele de aur? Ah, legămîntul... Și-a adus aminte de legămînt. De ce?

Pe neașteptate (e clipa surprizelor!), silueta Maurei Bonel. S-ar părea că avem același drum.

— Bună seara!

— Bună seara...

— Dumneata erai?

— Da, eu.

— Și încotro?

— Mă plimb — sau poate pun la cale ceva...

— Sper Maura, sper că pui la cale ceva grandios, pe aici totul e meschin și cam miroase a bălegar...

Printre noi se strecoară o umbră, lungindu-se brusc. Cineva la capătul străzii a aprins un chibrit. Localitatea e întortocheată și răspîndită, ca un bivuac temporar, pe dealuri colțuroase și ascunsă în adînciturl zgîriate cîndva de ape ce nu mai există. Au intrat în pămînt și continuă să plîngă acolo. Orășelul aurifer a rămas la suprafață (adîncindu-și însă neîncetat domeniile), gata parcă să fie măturat de primul ciclon, încăpățînîndu-se totuși, agățîndu-se cu ghearele de stîncă și scrîșnind. Aici orășelul se întrerupe pe neașteptate, ca să reînceapă dincolo. Probabil un vechi cimitir. La capătul străzii cineva a stins chibritul. Maura Bonel e frumoasă chiar și noaptea, sau mai ales noaptea. O frumoasă femeie care merge să ucidă. Să fim serioși... Crucile s-au spulberat de mult, piatra le-a scuipat rădăcinile, în memoria cui a rămas amintirea procesiunilor cînd erau înmormîntate zece, douăzeci de

coșciuge goale? Erau îngropați morții rămași sub pămînt. Acolo unde circulă bulgărele de foc. Peștele de aur. „Păstrăvul."

Francisc Marina s-a culcat pe semne și sforăie. Îl vom trezi. În noaptea asta cometele se arată binevoitoare. De ce mă părăsești, frumoasă Maura? Cioc, cioc, cioc!

— Regret, sînt tot eu! (Croitor de fracuri pentru vampiri ce ești!... Ai vrea tu! Ai vrea...) Dacă te-am smuls din somnul cel mai dulce, vinovat este numai „Păstrăvul", importantule domn Marina! Peștele vostru de aur... Știi că a existat, veacurile trecute, o breaslă a croitorilor? Semnul lor nu era o foarfecă mare, sau un ac și o ață, cum s-ar potrivi mai bine, ci o halebardă și un miel spintecat... Croitori-halebardieri, cine a mai văzut una ca asta? În altă ordine de idei, pictorul Dav Laurențiu pretinde că „Păstrăvul" v-a tăiat calea într-o miercuri... E adevărat?

Somnoros, scîrbit Marina se mulțumește să spună că de atunci a trecut prea multă vreme. Ceva o fi văzut și el, dar ce anume, și cînd, (mai ales cînd!), și unde, (mai ales unde!)...

— Soția dumitale doarme? Nu ne aude? Vreau să-ți pun o întrebare confidențială. Prin oraș se vorbește că ai avea, iartă-mi cuvîntul, dar sînt prea plictisit ca să mai fac ocolișuri, că ai avea o amantă. (Nu văd de ce ai protesta împotriva acestui termen ce are la urma-urmei o rezonanță destul de plăcută.)

— Nu discut despre asta.

— N-am de gînd să te moralizez, și eu sînt un păcătos, dar trebuie să cunosc numele acestei femei.

— Nu.

— În acest caz, dragul meu înghițitor de șerpi (și de foarfeci!), situația dumitale devine neclară.

— Nu s-ar putea să fiu lăsat în pace?

— Prietenul dumitale Marcel Carp pretinde că ieri seară ai fost ca și dispărut. Nu te aflai *nicăieri*. Nimeni nu putea să te găsească. Cum poate să fie cineva... *nicăieri?*

— De ce se bagă și viermele acela?

— Un alt prieten al dumitale, Lazăr Serdean, afirmă că seara trecută ți-ai închinat-o amorului... Cred că din invidie.

— Dar el ce vrea? Ploșnițarul!...

— În sfîrșit, eu, care nu-ți sînt mai puțin amic, țin să-ți reamintesc că tot ieri seară Grigore Bledea s-a ales cu un glonte în cap. E drept, cu un glonte de aur, dar asta nu schimbă cu nimic situația sa de cadavru... Încep să mă gîndesc tot mai insistent la felul în care ți-ai fi putut petrece ziua, și mai ales seara de ieri.

Zicînd asta mă ridic.

— De ce nu mă arestați dacă vă vin atîtea idei?

— Oh, pentru asemenea treburi neplăcute avem timp din belșug!

Cînd să pun mîna pe clanța ușii, m-am întors să mai adaug:

— Nu-mi place deloc!

— Ce nu vă mai place, domnule?

— Efracțiunea săvîrșită asupra prețioasei dumitale magazii. Ce ascundeai acolo? Harta iadului? Și de ce te-ai mîniat cînd nevasta dumitale a deschis vorba despre asta?

— Îmi place ca nevestele să tacă. Altceva nu le cer.

— Somn ușor, domnule Francisc Marina.

Capitolul 10

Era unsprezece noaptea cînd i-am urat somn ușor, iar către ora douăsprezece croitorul a murit asasinat. Cîrciuma cea mai importantă din orășel se numește, ca printr-o fatalitate, tot „Păstrăvul". La etaj sînt camere, acolo locuiam.

Am ajuns la casa croitorului cam în același timp cu medicul. Firește! se adunase lume. Cel care împărțea ordine era Marcel Carp, omniprezent în toate locurile unde se întîmpla ceva. Un plutonier-major a adus-o de braț pe Maura Bonel. Fusese văzută puține clipe după ce răsunase împușcătura fugind din direcția casei lui Marina, nu pe stradă, ci prin livezi. În poșeta ei milițianul zelos descoperise un pumnal. Asta mărise considerabil cantitatea de bănuieli împotriva ei, paradoxal, fiindcă Francisc Marina fusese expediat pe lumea cealaltă cu o armă *de foc*, iar nu cu o armă *albă*.

Pe croitor l-au cărat în casă (era tare greu!) și doctorul n-a putut decît să constate că a murit de-a binelea și într-adevăr. Ochiul drept îi atîrna, mișcat întrucîtva din orbită. Glontele izbise în tîmplă (ca și în cazul lui Grigore Bledea), executase un fel de curbă elegantă prin creieru-i îmbîcsit de dogme și ricoșase în orbită.

Cu un anumit instrument chirurgical medicul sondă spărtura din tîmplă, iar apoi pătrunse în rana ce abia mijea deasupra ochiului.

— Bietul! N-o să mai coasă haine nimănui! La această remarcă, abia acum, nevasta arțăgoasă a croitorului începu a hohoti.

M-am întors. În spatele meu se afla Marcel Carp cu fața ahtiată de curiozitate. El vorbise, el era autorul înțeleptei cugetări. Cu un bobîrnac i-am azvîrlit de pe umărul drept al jachetei *un păianjen de culoare nehotărîtă*, din aceia care trăiesc prin locuri întunecate și i-am zîmbit, deși nu era momentul. El îmi completă gestul scuturîndu-și de praf umărul, și-mi răspunse la zîmbet, cu o anumită complicitate, ca între oameni *tari*, care nu-și pierd cumpătul cu una cu două.

Medicul în acest timp execută o mișcare fină, lentă, cotul său descrise două semicercuri, în timp ce degetele abia tresăreau, apoi depuse cu o față clar satisfăcută rezultatul sondajului său pe o tăviță. Lucirea galbenă, stinsă tăie respirația. Un nou glonte de aur.

O altă femeie ce se afla în încăpere, am impresia că o cumnată a lui Francisc Marina, scoase țipete (cumnatele mișună în ocazii din astea!), bătu aerul cu mîinile (încercare de a vîsli spre cine știe ce țărm necunoscut) și plonjă într-un leșin. M-am uitat la ea. O femeie tînără, cu obrajii rumeni, voinică. N-ai fi zis că e una dintre cele care-și pierd cumpătul cu ușurință.

— Fug să aduc apă! strigă Marcel Carp, mereu activ, și o zbughi.

— Se zice că-i îbovnicul ei, mă lămuri plutonierul, cu ochii la dosul lui Carp. O cheamă Sîngereanu Elvira.

— Ei, asta e cu totul altceva, am zis, ieșind. Afară, lîngă scara cu patru trepte, trăgea din țigară Sebastian împreună cu încă doi oameni. Aduseră felinare, scotociră prin curte. Francisc Marina fusese găsit chiar acolo, prăbușit lîngă trepte, de nevastă-sa, pe care o trezise împușcătura. Înaintînd vreo zece pași, lîngă poarta ce da în stradă, cu tot întunericul, mi s-a părut că deslușesc ceva; m-am aplecat și am cules de jos un carnețel cu coperțile, cîndva maron, roase, îndoite. M-am înapoiat la scară unde era lumină.

— Spui că n-ai găsit nimic? Și asta?

Enigmaticul Sebastian holbă ochii.

Carnețelul era plin de socoteli și de diferite nume. Am citit cu voce tare:

— Bîrlea P. 17 ian. două camere, 150 lei; Gross D. 22 ian. una cameră, șaptezeci și cinci; prof. Nacu, 5 febr. trei camere, două sute lei...

— Poftim?

În fața mea se înfipsese un bărbat mustăcios, zdravăn, cu ochi mici, sclipitori. Era unul din cei ce se adunaseră la locul crimei și nu apucase să plece.

— Doriți ceva? l-am întrebat.

— Eu sînt profesorul Nacu. Ați pronunțat numele meu.

— E notat în carnețel. Priviți.

Mustăciosul, mestecînd într-una (presupun că mesteca o labă de broască), își vîrî antenele sure în carnețel, avu o clipă de surpriză, apoi își aminti:

— E a lui Lazăr Serdean! Aici își notează conturile. A fost și la mine pentru deparazitare, știți...

— Știu, e *tatăl* ploșnițelor... Stupid!

— Ați pronunțat cuvîntul „stupid"?

— Doar în gînd, profesore, doar în gînd!

Asasinii nu-și pierd la locul crimei carnețelele, piaptănul, cartea de vizită sau papucii. Așa ceva se întîmplă prea rar. Acest gînd nu m-a împiedecat însă s-o pornesc imediat spre locuința lui Serdean. Înainte de asta însă i-am recomandat plutonierului s-o lase în pace pe Maura Bonel. Ea m-a privit drept în ochi, dar n-a rostit măcar „mulțumesc". În acel moment mi-am dat seama că seamănă cu Monica Vitti. Ceea ce nu e puțin lucru.

— Pot să vin și eu? strigă în urma mea Marcel Carp.

— La naiba, nu!

Casa, sau mai bine zis maghernița ploșnițarului se află pe colină. Pînă acolo sînt șapte minute de mers repede. Cînd îmi isprăvisem vizita la el, în aceeași seară, cu puține ore înainte, mă condusese pînă la poartă, zăvorînd-o apoi cu grijă. Stranie precauțiune, mai ales că gardul e abia pînă la buric și pe alocuri dărîmat. Acum poarta am găsit-o întredeschisă. Dracu să-l ia de carnețel. Dracu să le ia de ploșnițe. Dracu s-o ia de poartă întredeschisă.

Nici ușa nu era încuiată. Am aprins lumina. Lazăr Serdean, mătăhălos, în cămașa lui de noapte, zăcea prăbușit peste masă, inert, dar încă sîngerînd din tîmplă, cu dreapta întinsă înainte, cu fața schimonosită de ură (sau de durere, de spaima morții?). Mai strîngea între degete un creion. Murind, încercase să comunice ceva omenirii indiferente, fiindcă

pe marginea ziarului mai apucase să scrie „*Iep*"... dar nu-l ținuseră puterile (și le cheltuise în efortul de a ajunge la masă, de a căuta creionul...) și după litera „p", urmează un fel de linie (mîna cu creionul căzuse fără vlagă), linia agoniei, linia sfîrșitului... M-am aplecat, ridicînd de pe covorul prăfuit, de lîngă ușă, un tub cu pastă verde. Ce stupid! mi-am zis iarăși.

Capitolul 11

L-am lăsat pe Serdean în tovărășia (tardivă) a mediculuí (eram deja sigur că din țeasta *tatălui* ploșnițelor va fi extras un nou glonte de aur) și am fugit cît am putut de repede spre locuința pictorului. L-am trezit. Era viu. I-am comunicat că toți ceilalți trei camarazi ai săi de odinioară, din memorabila expediție, sînt morți. Mi-a aruncat o privire blajină, plină de înțelegere.

— Situația mea devine delicată, nu?

Soția lui lipsea de acasă. M-a întrebat dacă, dată fiind situația sa delicată, poate îndrăzni să-mi ofere un coniac. Am fost de părere că poate îndrăzni.

— Acum e pe cale de a se încheia un cerc curios, am zis, gustînd băutura.

— E vorba de niște urme... palpabile?

— Palpabile, însă grosolane. Mă întreb dacă, asasinîndu-l pe croitor, ai fi fost în stare să arunci în fața casei acestuia un obiect de-al lui Serdean, pentru a dirija spre el bănuielile? E un gest tare naiv. Mă întreb de asemenea dacă, expediindu-l în iad pe ploșnițar (e și acolo treabă destulă!), ți-ai fi per-

mis luxul de a pierde în camera victimei acest tub cu pastă verde, care nu poate aparține decît unui plastician?... Ai face toate acestea, evident, în cazul în care ai fi un rafinat al crimei. Ești un rafinat al crimei, domnule Dav?

Pictorul părea puțin mîhnit, dar nu răspunse nimic.

— Un as al omorului, lăsînd anume indicii grosolane, puerile, îndreptate chiar împotriva propriei persoane, poate să spere să obțină tocmai rezultatul contrariu. Ar mai fi ipoteza că asasinul își bate joc. Îți bați joc, pictore? Îți mărturisesc că prezența acestei fete, Maura Bonel, mă încurcă. Întîlnind-o, Bledea s-a speriat, și-a ieșit din fire, s-a refugiat la Francisc Marina. Apoi a murit... A fost ucis și Marina. Din fostul grup al celor patru căutători ai „Păstrăvului", numai ei doi rămăseseră legați, prieteni. Dar dacă nu-i lega prietenia? Dar ce? Ce îi leagă de obicei pe oameni? Prietenia, dragostea. Citeodată, da, citeodată, o taină comună. Ce prietenie putea fi între un croitor ursuz, preocupat doar de afacerile sale, și un bătrîn nevropat?

— Despre morți numai bine, zise pictorul.

— Asta ce vrea să însemne?

— Că am să-i vorbesc de rău... Poate o să vă facă impresia că încerc să mă disculp. A trecut ceva timp de atunci; în cincizeci și doi, n-am uitat anul, Francisc și Grigore au venit la mine. Mi-au declarat că-l descoperiseră pe omul care încercase să ne închidă sub pămînt, cînd cu „Păstrăvul"...

— Au dezgropat o afacere atît de veche?

— Ei n-o îngropaseră niciodată, domnule!

— Cine era criminalul?

— Nu știu. Îi descoperiseră numele într-un ziar. Același nume ca pe nenorocitul acela de plic din subterană și pe care eu îl uitasem de mult. Ei nu-l uitaseră! Mi-au propus să mergem la Zărinești, la patruzeci de kilometri de aici, și să-i „smulgem limba și ficații" înainte de a-l ucide. Francisc Marina, nu l-ați cunoscut prea bine, era om aprig. Dar nu mi-au spus cine e. Trebuia întîi să fiu de acord, dar eu n-am acceptat.

— De ce?

— N-am o explicație.

— Nu cumva din cauză că erai convins că vinovatul nu locuiește la Zărinești, *ci aici*, la depărtare de un pas, în vecini poate?

— Complicată întrebare! Să zicem că am declinat propunerea lor din comoditate. Sau de frică. Nu e verosimil? Nu am experiența răzbunărilor.

— Ei doi ce au făcut?

— Mai întîi au schimbat o privire, apoi au zis că în acest caz e mai bine să lăsăm totul baltă.

— Dar de ce nu intra în schema lor și Lazăr Serdean?

— Nu aveau încredere în ploșnițar. Prea era la „periferie"...

— În dumneata aveau încredere?

— Nu foarte multă în orice caz.

— Și ce-ți închipui că au făcut? Au mers ei doi și l-au lichidat pe „infam" fără ajutorul dumitale?

— Pot să-mi închipui orice, dar de știut nu știu nimic.

— Dar cu prilejul primei noastre discuții, nu mi-ai vorbit despre asta, pictore!

— Omul nu e un automat, domnule Mocanu. Eu, cu atît mai puțin, dacă pot să mă exprim așa. Nu v-am vorbit despre incidentul din cincizeci și doi, fiindcă n-am considerat necesar. Ar fi aruncat poate o anumită umbră de culpabilitate asupra lui Marina, care mai trăia. Acum moartea sa îl disculpă, nu e așa? Dumneavoastră ați adus vorba despre o anumită legătură ce părea să existe între Grigore și Francisc Marina și abia acum, cînd amîndoi sînt morți, am considerat că pot vorbi (fără mustrări de conștiință) despre ceea ce s-a întîmplat în cincizeci și doi...

— Ai pronunțat o frază ciudată cu privire la Francisc Marina, domnule Laurențiu: *„moartea sa îl disculpă"*...

— E o neghiobie? Din moment ce a împărtășit soarta lui Grigore, murind în același fel, nu poate fi bănuit că l-ar fi ucis pe acesta. Aceeași logică însă îl scoate de sub incertitudini și pe Serdean mort și el. Și mai rămîn eu. Ultimul din cei patru căutători ai „Păstrăvului".

— De ce *ultimul*? N-au mai existat oameni preocupați de ideea peștelui de aur, băiețandri romantici cum ați fost voi atunci, sau chiar oameni maturi?

— De ce nu? Sigur că vor fi existat.

— Asta e foarte important! Ați cunoscut vreunul din ei?

— Nu în mod expres. Sau nu-mi mai amintesc. „Păstrăvul" e un fel de vis al tinereții, iar eu sînt om bătrîn... Și-mi pare rău că sînt bătrîn. Dacă aș avea douăzeci de ani aș lua-o iarăși din loc căutînd cine știe ce, poate un alt pește de aur...

Noaptea înainta pe nesimțite. Speram că în următoarele ceasuri voi afla întregul adevăr. M-am despărțit de Dav, cu următoarele cuvinte: „Nu e așa, pictore, că dumneata știi cine a aruncat în aer gura galeriei în treizeci și opt?", și am plecat repede, fără să mai aștept răspunsul, care cred că nici n-ar fi venit.

După o scurtă conversație cu eternul meu Sebastian (pe care l-am rugat să parcurgă în fugă, pe drumul cel mai scurt, distanța dintre casa lui Francisc Marina și hardughia posomorîtă a ploșnițarului, dus și întors, și să cronometreze cu exactitate timpul), mi-am petrecut următorul sfert de oră la hotel studiind carnețelul ce aparținuse lui Serdean, găsit, după cum vă amintiți, lîngă poarta croitorului, după moartea acestuia.

În ciuda aparențelor (dar, la urma urmelor, de ce „în ciuda"?), *tatăl* ploșnițelor fusese un om destul de ordonat, grijuliu cu finanțele sale. Nota numele clienților (din orășel și din comunele înconjurătoare unde se vede că era bine cunoscut), data la care executase deparazitarea precum și suma primită. Neavînd cine să-l controleze, fiind holtei, făcea asta ca să se poată controla singur, sau pentru ca să se distreze. Asta era distracția lui!

Am citit atent fiecare foaie, descoperind în cele din urmă ceea ce mă interesa. Și mă interesa să aflu dacă adnotările sînt „la zi" sau dacă se întrerup la un moment dat. Faptul prezenta o importanță deosebită. Ei bine, carnețelul nu era „la zi", ultima deparazitare fiind notată cu data de 18 Mai, în dreptul clientului și a sumei, ori ne aflam în plină vară și fără îndoială că între timp multe in-

secte răutăcioase mai pieriseră sub urgia dezlănțuită de *tatăl* ploșnițelor.

Cum spun, ultima dată era cea de 18 Mai a anului curent, iar după aceea urmau file goale. Asasinul comisese o greșeală. Am mers totuși mai departe. Am dat fuga pînă la bojdeuca lui Lazăr Serdean în fața căreia patrula acum un „organ local". Între timp neantul devastase mult fața ploșnițarului... Într-unul din buzunarele hainei sale am găsit ceea ce căutam: un carnețel asemănător primului, dar ceva mai nou, în care continua evidența contabilă. În vechiul carnețel ultima deparazitare purta data de 18 Mai, iar în cel nou, prima era trecută în dreptul zilei de 19 Mai. Serdean constatînd dispariția, da, *dispariția* primului carnețel, nu întîrziase să-și procure altul. În felul său era un om ordonat! Îți zic merci, sărmanule ploșnițar!

Al doilea carnețel nu mai avea însă nici o importanță pentru mine, fusese suficient doar să constat *existența* lui.

Între timp Sebastian îmi comunicase rezultatul maratonului său. Mă satisfăcea pe deplin. Cu aceasta, practic, cercetările îmi păreau încheiate. I-am comunicat lui Sebastian că a doua zi vom putea pleca acasă și el păru fericit. Izbutisem să fericesc totuși pe cineva în noaptea asta și de aceea am fost și eu fericit.

Mai aveam de îndeplinit formalități. Mai precis, de făcut două sau trei vizite. De trezit cîțiva oameni din somn, cu orice risc, chiar cel al afuriseniei veșnice. Maura Bonel însă nu dormea. Avea și ea cameră la hotel, iar fereastra ei era luminată. M-am uitat la ceas. Ora două noaptea, două și ceva. Portarul micului hotel moțăia, nu se culcase, nu-și permisese luxul, se întîmplaseră multe în noaptea aceea, spera să se mai întîmple. Și ținea să fie pe fază. La intrarea mea a tresărit și m-a întrebat dacă-mi poate fi cu ceva de folos. I-am spus că-l voi declara binefăcătorul omenirii dacă va găsi niște cafea tare.

— Se face, cum să nu! O aduc în camera dumneavoastră?

— În camera domnișoarei Bonel.

Zîmbi, plin de înțelegere, și l-am lăsat cu acest zîmbet, și am urcat scara.

— Această întrevedere era inevitabilă, nu? m-a întîmpinat Maura. Te așteptam.

— Bună seara, Monica Vitti. Bună dimineața.

— Unui polițist în exercițiul funcțiunii nu poți să-i spui „Du-te la dracu!", nu-i așa?

Omul cu cafeaua se înființă neașteptat de repede. Parcă ar fi avut-o gata pregătită. Cît timp a aranjat ceșcuțele pe masă am tăcut. Am tăcut cîteva minute și după ieșirea sa discretă.

— Maura, ai fost căsătorită și ai divorțat?

— Nu m-am măritat niciodată, domnule Mocanu. Cîndva am avut un fel de logodnic, dar a murit. Era tare neajutorat și cam schizofrenic.

— Maura, ce cauți în acest orășel?

— În concediu trebuie să pleci *undeva* de acasă, nu? Sau măcar să te ascunzi. Altfel lumea începe să vorbească, să emită diferite meschinării, și e atît de neplăcut; te consideră fată bătrînă, neluată în seamă... Din cînd în cînd trebuie să pleci, măcar pentru a le creea iluzia că faci o aventură, altfel începi să mori de bună voie...

— Logodnicul tău a fost ucis?

— Era funcționar, dar se ținea de prostii. Întrucîtva îl înțelegeam.

— Îl pasionau poveștile stranii... Așa e? Ți-a povestit despre peștele de aur?

— „Păstrăvul"? O, da! A publicat în ziar niște absurde comentarii privitor la legenda „Păstrăvului".

— Le-a iscălit?

— Dar cum? Se înțelege.

— A fost ucis în cincizeci și doi? Asasinii — necunoscuți...

— Văd că știi.

— Ce căutai noaptea în apropierea casei croitorului?

— Mă plimbam pe sub deal... Îmi închipuiam că fac o aventură, dar eram singură...

— Dacă aș fi știut, poate făceam o aventură împreună.

— Împușcătura m-a speriat și am fugit... M-a văzut Marcel Carp...

— Aveai la tine un pumnal...

— O amintire tîmpită... Cu pumnalul acela i-a fost tăiată beregata lui Cristian.

— Logodnicul tău?

— Da...

— Cristian și mai cum?

— Cristian Nidan. Rimează. Caraghios, nu?

— Ești tristă. N-ai bănuit niciodată cine l-a ucis pe Cristian, și de ce?

— Poate pentru ca să-i fure bijuteriile coroanei. Cristian era un nefericit, și uciderea lui n-a mișcat prea mult inima nimănui. Nici măcar a mea.

— Dar i-ai rămas credincioasă.

— Credincioasă lui? Nu! Te miri de ce nu m-am măritat? Toți bărbații sînt cam la fel cu fostul meu logodnic, asta mă dezgustă. Umblă mereu după potcoave de cai morți, iartă-mi vulgaritatea. Pot fi și mai vulgară, pot să înjur suculent și variat. Aș fi fost profund nefericită în orice fel de căsnicie.

— Nu te-a bătut gîndul să-l răzbuni?

— Și dumneata ești un fel de Cristian Nidan. Cum adică *să-l răzbun?* La ce ar fi folosit?

Am părăsit-o pe Maura Bonel profund convins că-l iubise mult pe „căutătorul de potcoave de cai morți".

Elvira Singereanu în schimb dormea crunt. Am ciocănit în ferestre. Se făcuse trei dimineața. Întîi au apărut capetele unor bătrîni, părinții ei. I-am liniștit, le-am spus că nu arde, nu e război, nu începe sfîrșitul lumii. (Pe bătrîni îi cam preocupă aceste nimicuri.) I-am rugat s-o trezească. În sfîrșit m-am pomenit în fața văduvei muiate de somn, cu fața rotundă ca o lună. Puteam să discut cu ea și a doua zi, sau chiar peste un an, dar asemenea treburi e mai bine să nu le amîni. Trebuie să profiți de fiorul sacru al inspirației.

— Ești bolnavă, Elvira?

— Nu, domnule.

— Ai inima slabă, îți vin uneori amețeli, te supără junghiurile, ți se face întuneric în fața ochilor? Suferi de nervi?

— Ba, domnule, mi-s sănătoasă. Ce mă întoarceți într-o parte și-n alta ca pe-o vită, vreți să mă luați de nevastă?

— Te-aş lua, dar nu-mi plac muierile care leşină la tot pasul.

— Eu nici nu leşin. Nu leşin de fel.

— Ce tot spui? Dar mai 'nainte, în casa lui Francisc?

O văd cum îşi duce mîna la gură, absolut surprinsă. Uitase! E momentul să strîng uşa. Zic:

— Dar eu ştiu că n-ai leşinat de-adevăratelea. N-ai praxă, nu eşti actriţă, te-ai prefăcut fără pricepere. Ia spune-mi, *cine te-a rugat să leşini?*

— Ba nu spui, nici moartă.

— Dar te-a rugat cineva, e drept?

Dă din cap încet, afirmativ. Mîna, iarăşi la gură. Faţa rotundă, îmbujorată de somn. Zdravănă femeie. Dar slabă actriţă. Bun.

— Nu trebuie să-mi spui cine te-a rugat, că eu oricum ştiu.

— Domnule, stai, nu pleca încă... E foarte rău că... am...?

— Că ai leşinat? Depinde cum o iei.

— Domnule! Stai puţin...

Nu stau. De ce să stau, îmi zic.

Parcă peştele de aur, în neîncetata-i rotire subpămînteană, se opreşte vreodată?

Capitolul 12

Ultimul nefericit pe care-l voi trezi iarăşi din somn e pictorul Dav Laurenţiu. Dar el, după ultima mea vizită, nu s-a mai culcat. Ora trei şi jumătate dimineaţa. Îl întreb dacă are duşmani.

— Nu. De ce?

(Există un gînd care mă nelinişteşte: cu ocazia primei mele întîlniri cu Maura Bonel, cînd fusese ucis *doar* Grigore Bledea, ea îmi aruncase în faţă pe un ton provocator afirmaţia că în curînd se va ivi şi un al doilea cadavru. Şi, într-adevăr, s-a ivit ...al doilea... ba chiar şi al treilea. Presimţire?)

— De ce să am duşmani? N-am răpit nevasta nimănui, n-am concurat pentru nici un fel de premii, n-am rîvnit la funcţii.

— Nu mă gîndesc la această categorie de duşmani. Duşmanii „cu motiv" sînt întrucîtva banali şi destul de comozi. Cei „fără motiv" par a fi dificili, de cele mai multe ori nu-i ştii, nu ai habar de existenţa lor, pînă cînd e prea tîrziu. Există inamiciţii crunte ce te urmăresc de-a lungul unei vieţi, oameni cărora nu le-ai făcut nimic şi care te urăsc totuşi... pe tăcute, în taină... Iar dacă se iveşte prilejul...

— N-am ştire nici de aşa ceva.

— Fiindcă eşti un cavaler, pictore. Şi cu toate acestea ştiu un ins a cărui ură te-ar potopi... Îl cunoşti, dar nu vrei să-i pronunţi numele. Te-aş ruga să fii atent la o altă întrebare. Dar înainte de a ţi-o adresa, vreau să te previn că această ultimă acţiune ce o întreprind, deci discuţia noastră, are un caracter formal şi răspunde mai mult curiozităţii mele. La această oră ştiu aproape totul despre întîmplările petrecute aici şi despre cele trei gloanţe de aur. Iată întrebarea. E vorba de anii tinereţii... Exista pe vremea aceea un om, un tînăr, un băiat ce se făcuse cunoscut prin faptul că era laş, drept care a fost supranumit „Iepurele". Numele lui l-am

scris pe această foaie de hîrtie pe care o înfățișez acum în fața ochilor dumitale. Nu trebuie să spui nici da, nici ba, fiindcă după felul cum ai să taci voi deduce dacă greșesc... Privește!... Prin urmare, nu greșesc. Mulțumesc, pictore!...

Capitolul 13 și ultimul

Se făcuse cinci dimineața și se luminase cînd l-am rugat pe plutonierul zelos să-l poftească pe Marcel Carp.

— Să-l aduc sub stare de arest?

— Adu-l cu toate onorurile! Însă repede, indiferent dacă doarme, face dragoste sau e beat criță. Dar adresează-i-te cu dumneavoastră, politețea nu e nicicînd inutilă.

Mă plimb prin fața hotelului. Sînt trist. Bag de seamă că de la un geam mă urmărește cineva: Maura. Nu-i spun nimic, după un interval ea coboară. Mergem unul lîngă celălalt, nu vorbim, simt vaga tentație să-i spun că ucigașii lui Cristian Nidan și-au primit la rîndul lor pedeapsa, dar crudul, oribilul prozaism al cuvintelor, în dimineața aceea, mă oprește. Îi spun cu totul altceva.

— Sperи ca prietenii dumitale din Zărinești să-și imagineze că ai plecat într-o aventură sentimentală?

— Așa le-am dat de înțeles, pentru ca să mă bîrfească și să mă invidieze cît mai mult! O iubire mare și enigmatică... Deodată rîde.

Puțin mai tîrziu se ivește plutonierul, cu fața lui

lată, naivă și contrariată. Mă anunță, puțin alarmat, că Marcel Carp nu e acasă. Nu e *nicăieri*. Să-l pună sub urmărire?

— Nu. De ce? Apare el...

Întrebarea cu privire la pusul sub urmărire a formulat-o cu maximă seriozitate, ca și cum ar fi avut la dispoziție cel puțin cinci escadroane de poliție călăreață și-un batalion de poterași flămînzi.

— Prin urmare ai terminat? mă întreabă Maura.

— De unde știi?

— Ești supărat. Ai, în același timp, aerul acela de mulțumire sumbră, caracteristic anumitor bărbați... Ai găsit vinovatul?

— L-am găsit.

— Și cine e?

— Dumneata, Maura.

— Așa?

— Apariția dumitale în acest orășel a declanșat dezastrul: un lanț de asasinate.

— N-am nici un fel de pricepere detectivă și nu înțeleg nimic.

— Nu e atît de complicat: Francisc Marina și Grigore Bledea erau complici; ei doi ți-au ucis logodnicul.

— Această descoperire nu mă mai mișcă... *Vine prea tîrziu.*

— În schimb venirea dumitale aici i-a impresionat foarte mult pe cei doi, mai ales pe Grigore, care avea nervii slabi și se putea trăda în orice moment, tîrîndu-l cu sine în prăpastie și pe Marina. Drept care croitorul și-a lichidat complicele. Morții nu vorbesc. Înțelegi?

— Nu, dar n-are importanță. Însă mai sînt și alte

lucruri pe care nu le înțeleg, deși te rog să mă crezi: curiozitatea mea e extrem de limitată. Nu pricep, totuși, ce puteau să aibă, acest Grigore Bledea și acest Francisc Marina, împotriva inofensivului meu Cristian?

— E o poveste lungă. S-o lăsăm pe altădată.

— Bine. Nu insist. Deși... Acest Marina l-a ucis pe Bledea... cu un glonte de aur!... Dar pe Marina cine l-a omorît? Și pe celălalt...?

— Uită-te pe stradă, departe, drept în față... Vezi ceva?

— Nu...

— Imediat trebuie să apară... de după casa vopsită în galben. Acum vezi?

— Vine un om. Nu se grăbește...

— Nu are motive să se grăbească... Îl recunoști?

— Acum da. E bărbatul acela slab și mereu curios... Marcel Carp.

— El știe foarte multe despre toate cîte s-au întîmplat aici.

— E un asasin?

— Ți-ar face plăcere să știi că e? Te-ar interesa să stai față-n față cu un criminal?

— Nuuu... Nu cred.

— Atunci lasă-ne numai pe noi doi. Avem de vorbit.

Astfel mă apropiam eu în dimineața aceea de Marcel Carp. Iar el se apropia de mine.

Nu părea să fie serviabil ca de obicei. M-a privit cu destulă indiferență. Prima întrebare pe care i-am pus-o a fost următoarea:

— Îl urăști pe pictor?

Mi-a aruncat o privire scurtă, ascuțită; n-a răspuns.

— Îl urăști îngrozitor pe Dav Laurențiu?

Din nou nici un răspuns.

— Vreau să zic, fără motive evidente, palpabile... Am continuat: De față cu un detectiv n-ar fi trebuit să pronunți asemenea cuvinte: *„Știți, cîndva pictam și eu“*... Te chinuia visul că dacă vor muri trei dintre foștii căutători ai „Păstrăvului“ (uciși cu gloanțe de aur, conform jurămîntului), vina va cădea pe al patrulea, pe supraviețuitor...

— Absurd...

— O răzbunare tardivă a celui ce fusese poreclit cîndva, din cauză că era laș, „Iepurele“.

— Oho! Cine-și mai amintește de asta?

— Am să-ți spun... Am ocupat un loc pe o bancă lipită de gard, mi-am aprins o țigaretă și constatînd că am în dreapta un plop subțire ca o lumînare, și nefoșnitor, fiindcă nu bătea vînt, am început un basm, cam lung. Sigur nu sînt că Marcel Carp l-a urmărit mereu, cu atenție egală. El, oricum, era pierdut. Mi-l spuneam mai multe mie pentru a „face ordine“. Și iată cam ce-mi spuneam, și iată unele dintre replicele cam desperecheate ale lui M.C.:

— Lazăr Serdean (pe care l-ai împușcat cu flinta furată din magazia lui Marina) te-a recunoscut, dar în clipa morții i-a fost mai ușor să-și amintească vechea dumitale poreclă din copilărie decît numele... Murind, se zice că privim îndărăt... După ce i-ai trimis glontele de aur, ai fugit, fără să te gîndești că va mai avea putere să se ridice și să scrie pe o margine de ziar „Iep“...

— Simple presupuneri...

— Ai pus-o pe Elvira Sîngereanu să leşine, iar Elvira a leşinat atît de fals, încît mi-a atras atenţia.

— Caraghios! Ce serviciu îmi aducea leşinul Elvirei?

— Îţi oferea prilejul de a părăsi încăperea sub pretextul că aduci un pahar cu apă. Paharul acela nu l-ai mai adus...

— Fiindcă Elvirei i se făcuse bine între timp.

— Nu. Nici nu ţi-a trecut prin cap să mergi după apă. Mizai pe faptul că toată lumea e prea tulburată pentru ca să mai observe ceva. E adevărat că te-ai repezit spre fîntîna din spatele casei, dar nimeni din cei ce se aflau afară n-a auzit scîrţîitul cumpenei, fiindcă în loc să te opreşti la fîntînă ai ocolit casa, iar apoi, din stradă, ai aruncat peste poartă carneţelul lui Serdean şi ţi-ai continuat goana către casa acestuia. Totul a durat mai puţin de douăsprezece minute (fuga, încărcarea armei, asasinatul şi întoarcerea), iar cînd ai revenit, *tatăl* ploşniţelor nu mai era în viaţă. Nimeni n-a observat scurta absenţă. Distanţa dintre casa croitorului şi cea a lui Serdean se parcurge, fugind, dus şi-ntors, în cîteva minute, cam în şase, şapte.

— Şi arma?

— Flinta cea veche? Ai pregătit-o din timp, ai ascuns-o în apropierea casei ploşniţarului, sau poate chiar sub streaşină.

— Aha, deci nu ştiţi exact unde?

— O greşală dezolantă a fost „pierderea" carneţelului în care Lazăr Şerdean îşi nota „programul". Poate ţi-aş fi acordat, domnule Marcel, notă de trecere şi titlul de asasin dibaci, dar gafa cu carneţelul m-a scos pur şi simplu din sărite, mai ales că

am impresia că ai făcut-o din dorinţa de a fi *prea subtil!* Un om atît de nepriceput în ale făptuirii de rele ca dumneata ar trebui mai bine să se facă distribuitor de lapte. Ai vrut să fii mai hîtru decît coana vulpe, dar, în ochii mei cel puţin, ai reuşit doar să te faci de ocară! Nu te-ai gîndit că ograda şi împrejurimile casei croitorului fuseseră cercetate cu atenţie, deci sărea în ochi că mototolitul carneţel a fost „pierdut" *ceva mai tîrziu* (şi n-ar fi fost de loc greu să se stabilească şi momentul ivirii sale, adică imediat după ce ai ieşit să aduci paharul cu apă)!? În al doilea rînd, acest gen de momeală m-a făcut să plîng de mila fanteziei asasinului (chit că era o falsă momeală ce mă dirija spre un nou cadavru, pentru ca abia după aceea, pe o direcţie schimbată, să mi se propună vinovăţia singurului supravieţuitor: pictorul). Dar greşeala principală, legată de carneţel, e alta. Pentru numele lui Dumnezeu, n-ai avut curiozitatea să-l răsfoieşti? Ultimul nume, pe lunga listă de clienţi ai lui Serdean, e numele dumitale, domnule Marcel Carp. În ziua de 18 Mai, Serdean ţi-a deparazitat locuinţa, şi în aceeaşi zi i-a dispărut carneţelul. Coincidenţă? Nu! Dumneata i l-ai sustras fiindcă te pregăteai de multă vreme să le joci un renghi foştilor căutători ai „Păstrăvului" (aşa cum ai încercat s-o faci în anul 38, dar la asta voi reveni). I l-ai sustras din haina pe care şi-a scos-o şi a atîrnat-o cine ştie unde, cît timp ţi-a stropit pereţii cu *verde de Paris*.

Marcel Carp, întunecat, se mulţumi să mormăie.

— Mai departe! Derutantă cu adevărat a fost (în ciuda faptului că s-a tras cu aceeaşi armă) existenţa a doi asasini. Cînd Maura Bonel a sosit, din pură

întîmplare în acest orășel, trei oameni au intrat în tranșă: Marina și cu Bledea, care-l asasinaseră pe logodnicul ei și care au recunoscut-o, precum și dumneata, care purtai vina morală a morții lui Cristian Nidan.

— Asta ce mai e?

— Veți afla. Bledea, neurastenizat cum era, și-a închipuit (normal pentru un obsedat) că Maura îl urmărește. Așa a interpretat el apariția Maurei și i-a propus complicelui să termine cu acest coșmar, să se predea de bună voie; Marina, mai robust, nici nu se gîndea la una ca asta. În plus, judecata lui mediocră îi spunea că Nidan își meritase soarta. Terorizat însă de Bledea, temîndu-se că acesta îl va trăda, se hotărăște să-l expedieze într-o lume mai liniștită și-i dă acel naiv rendez-vous „La Păstrăv", sub Cetatea Mera. Și-a adus aminte de legămîntul căutătorilor, de pușca cea veche și de gloanțele de aur pregătite anume pentru cel ce va trăda. Arma, muniția rămăseseră îngropate în șandramaua dărăpănată și toată lumea uitase. Atît a putut crea și potrivi imaginația croitorului, care n-a bănuit deloc că agitația stîrnită de apariția Maurei a fost remarcată de încă o pereche de ochi ageri: ai lui Marcel Carp care se furișa peste tot! Marcel Carp a asistat chiar și la scena morții lui Grigore, ascuns într-o scobitură, în aceeași scobitură spre care s-a repezit a doua zi cînd a făcut pe călăuza, pasă-mi-te pentru a face pe discretul, pentru a nu stînjeni cercetările. În realitate lui Marcel Carp — adică dumitale — îi venise gîndul neplăcut că ar fi putut lăsa acolo cine știe ce urmă. A fost prima greșeală. Ai arătat că prea ești la curent cu topografia locului. Mi-ai

indicat punctul unde ar fi putut să se ascundă asasinul, sau un eventual observator neutru. S-a dovedit că ucigașul trăsese din altă direcție. Rămînea ipoteza observatorului.

— Ce putem face cu ipotezele, decît să...

— Așteaptă! Acțiunea pusă la cale și înfăptuită de Francisc Marina ți-a creat avantajul de *a comite o crimă mai puțin*, dar ți-a complicat situația. Simțeai că e necesar un *lanț de crime*, și, mai ales, ca toate să fie făptuite cu aceleași mijloace ca și prima. Toți, cu excepția lui Dav Laurențiu, trebuiau să piară cu cîte un glonte de aur în creier. Aveai nevoie de flinta cea veche. Și-n felul acesta se produce, încă în noaptea morții lui Bledea, spargerea inexplicabilă la magazia lui Francisc, ce avea s-o necăjească atît pe nevasta croitorului. Știai că neîndemînaticul croitor va comite gafe peste gafe și că anchetatorul îl va mirosi curînd, de aceea moartea lui nu putea să întîrzie. Și nici n-a întîrziat. (Vezi bine că nici n-am mai amintit de păianjenul de pe umărul dumitale!) Am spus bine pînă aici?

Marcel Carp se strîmbă. Am continuat:

— Bun! Sînt de asemenea adînc convins că dumneata ai încercat să le vii de hac celor patru, atunci, de mult, în ziua cînd au pornit în căutarea „Păstrăvului".

— Fiți convins de tot ce doriți...

— Da, ai pus dinamita... Iar cînd cei patru au reușit totuși să iasă, au găsit ceva... Ca măsură de precauțiune ai lăsat un indiciu naiv. Să zicem un plic mototolit cu un nume pe el: Cristian Nidan. (Dav Laurențiu și-a amintit...) Crezi că victimele au putut să mai uite vreodată acest nume? Dum-

neata îl cunoscuseşi pe Cristian la Zărineşti; i-a povestit despre „Păstrăv" trezindu-i interesul. Pasiunea pentru această legendă tenebroasă a rămas sădită în mintea limfaticului Cristian, care, mai tîrziu, în cincizeci şi doi, publică în ziar pe o pagină culturală, printre nişte poezii, o notiţă prizărită pe această temă, şi o iscăleşte mîndru cu numele său. Asta i-a adus moartea!

Marcel Carp îşi încetini paşii (soarele venea tot mai sus, iar cerul căpătase acea culoare de un albastru nealterat, ca în viziunile pictorului Dav Laurenţiu). Marcel Carp mergea tot mai încet. În cele din urmă se opri.

— Sînteţi convins că eu aş fi „Iepurele", domnule Adrian Mocanu?

Nu mă uitam la el. O tristeţe necunoscută mă apăsa.

— Dacă sînteţi convins că eu sînt „Iepurele", de sigur vă e milă de mine, nu-i aşa?

(Mă întrebam: de unde intuiţia Maurei Bonel cînd m-a anunţat că o să apară şi al doilea cadavru? Mă întrebam: mă minţise oare Dav Laurenţiu afirmînd că „Păstrăvul" îi traversase drumul, de mult, în tinereţe? Sau spusese adevărul? Şi dacă e aşa cum pretinde el, lucrurile se complică. Nu-mi vine să cred că „Păstrăvul" există aievea, însă uneori mă cuprind îndoielile. Şi nu pot alunga următorul gînd: „PĂSTRĂVUL" EXISTĂ! CE ESTE „PĂSTRĂVUL?"

(Şi dacă există, înseamnă că şi acum peştele de aur îşi continuă eternu-i circuit subpămîntean, speriindu-i pe unii, sau fecundînd imaginaţia altora Fiindcă e în folosul bietului pămîntean să ştie sau să-şi închipuie că există „Păstrăvi", chiar dacă uneori strania lor apariţie generează umbre . . .)

(Mi-am luat pălăria şi am plecat.)

Aruncînd pe umăr vraful de documente privitor la prima debarcare în golful Byskanya, Taruk trecu printre două oglinzi, iute ca fulgerul, tînăr și zvelt. Urcă dintr-o suflare șase etaje și depuse povara în biroul numărul trei; după un sumar schimb de cuvinte cu funcționarii de aici, goni pe scări pînă la parter cu o hîrtie importantă legată de turneul pe continent al unui iluzionist japonez. Timp nu avu să discute cu prietenul său de aici (acesta încercă, fără izbîndă, să-i comunice un lucru important) fiindcă primi un plic pentru etajul nouă. Plicul conținea detalii cu privire la funeraliile baritonului W., și Taruk, pătruns de importanța misiunii, se avîntă ca un vîrtej pe trepte...

Pe la etajul șapte avu, totuși, o ezitare, exact în locul unde monumentala scară trece printre două oglinzi... Mai limpede vorbind, nu este vorba de o ezitare în înțelesul strict al cuvîntului; Taruk constată cu uimire că nu-și mai amintește *cînd a început*... Își permise un foarte scurt răgaz, cît să se privească în oglindă: e încă foarte tînăr, fără îndoială, dar puțin obosit. Un vag început de oboseală, atît. În capul scării de la etajul opt îl așteaptă o fată, numele ei este... O, dar parcă te poți descurca printre numele atît de complicate ale acestor

fete pe care părinții le botează parcă special ca să-i deruteze pe băieți! În orice caz numărul ei de înmatriculare, purtat la piept, e 074PP3. Prin urmare, domnișoara 074PP3 transmite că prietenul de la parter al lui Taruk îl roagă să telefoneze de la orice etaj.

— Bine, bine, zice Taruk, vrea desigur să-mi dea de știre că a pus, în sfîrșit, mîna pe niște bilete la spectacolul ce se dă la Alhambra. Parcă am timp de așa ceva! adaugă Taruk, melancolic.

— Doar n-ai să renunți la el! exclamă foarte mirată simpatica 074PP3.

— Dar de unde știi că țin neapărat să-l văd? se miră și Taruk, făcînd în același timp eforturi disperate să-și amintească numele fetei.

— Mi-ai vorbit de atîtea ori despre asta!

— Eu? Vorbești serios? Cînd?

— Taruk, *dragul meu*, ți-ai pierdut memoria? Ești obosit?

— Iartă-mă, trebuie să fug, se scuză Taruk și o zbughește spre etajul nouă.

— Treci și pe la mine cînd poți, mai strigă în urma lui frumușica 074PP3. Am de trimis niște hîrtii la patru.

Taruk depune plicul cu funeraliile la nouă, apoi urcă scările trei etaje, ia un vraf de documente cu privire la circulația metalelor prețioase și ajunge la șapte... Mușchii lui antrenați funcționează ireproșabil, se încordează și se destind la intervale exacte, respirația și bătăile inimii țin măsura efortului, expediind dozele necesare de oxigen, mintea lui pare să fie încă limpede, cu toate acestea între etajele patru și cinci, pe scări, se împiedică pe neașteptate

(așa ceva nu i s-a mai întîmplat) și cade; în vreme ce hîrtiile se risipesc pe treptele de marmură, simte dorința imensă de a nu se ridica, de a rămîne prăbușit, dorință amestecată cu neliniște, fiindcă odată, pe cînd avea mai mult timp, văzuse un meci de box, un ins în frac negru (parcă!) îl număra pe atletul căzut, unu, doi, trei...

La trei, Taruk se ridică, adună hîrtiile și aleargă pe scări spre etajul șapte (e deja în întîrziere!), unde îl găsește în sfîrșit un plic, o scrisoare *pentru el*, care-l caută de multă vreme de-a lungul etajelor. E nerăbdător s-o citească, a recunoscut scrisul, dar trebuie să amîne această plăcere pînă ce va duce un teanc de acte extrem de importante la unsprezece. Acolo, din greșeală, lasă și plicul său împreună cu hîrtiile, dar își dă seama de eroarea comisă abia jos, la doi. Nu-i nimic, se va repezi la unsprezece cînd va prinde un moment de răgaz. I se transmite, în schimb, că prietenul de la cinci vrea neapărat să-i vorbească. Da, lucrurile nu stau bine cu Taruk. Stă și se gîndește: *ce prieten are la cinci?*

Dumnezeule, va trebui să se repeadă la opt, acolo îl așteaptă fermecătoarea 074PP3, care l-a rugat să ducă niște hîrtii la patru, dar deocamdată trebuie s-o amîne pe 074PP3 (nu e chip să-și amintească numele ei!) fiindcă iată-l deja încărcat cu un morman de fișe importante, care sînt așteptate chiar acum la paisprezece. Își permite totuși să calce regulamentul și se abate o clipă la etajul unsprezece pentru a regăsi plicul pierdut, află însă că un funcționar de aici a trimis scrisoarea la șase, unde credea că-l găsește. La paisprezece, după ce se scăpă de fișe, ia telefonul și sună la cinci. Îi răspunde o

voce cunoscută și amicală care-l vestește pe Taruk că poate veni să ia cartea solicitată.

Ce carte, se întreabă Taruk, aiurit. Am eu vreme să citesc cărți? Și cine poate fi prietenul acesta *necunoscut* de care eu nu-mi amintesc? Sau te pomenești că funcționarii s-au hotărît să-i joace farse?

Taruk se gîndește la o pădure prin care trece șchiopătînd un lup, dar nu un lup rău, ca în toate poveștile îngînate copiilor, ci un lup care se tîrăște cu mare greutate spre bîrlogul lui, simțind că i se apropie sfîrșitul. Taruk se gîndește la un fluviu în valurile căruia se luptă cu disperare un înotător.

Coboară în goană spre etajul cinci (nu mai poate de curiozitate să vadă ce prieten are acolo), dar la *șase* e oprit de un funcționar care-l expediază la treisprezece cu un vraf de documente în care sînt expuse concluziile cu privire la creșterea mediei vieții, și pe drum își amintește că a uitat să-l întrebe de scrisoare. Ce ghinion!

În oglindă, pe culoar, la treisprezece, își vede fața, încă frumoasă. Umbrele oboselii sînt însă în progres... I se întinde receptorul unui telefon, prietenul de la etajul unu a reușit, în fine, să-l prindă.

„Am o veste foarte bună pentru tine"... aude Taruk, cînd o femeie în robă neagră îi așază în brațe o grămadă de hîrtii pentru etajul patru, și nu mai are vreme decît să se scuze și să pună receptorul în furcă, deși ar fi vrut să afle despre ce *veste bună* e vorba.

Taruk gonește pe scări, fără să numere treptele. Dacă l-ai întreba cîte trepte sînt între două etaje n-ar ști să răspundă. În schimb își amintește că pe

culoarul unuia din etaje un funcționar mai fantezist a atîrnat un mic tablou în ulei, o lucrare de amator, poate, care însă i-a plăcut foarte mult lui Taruk, deși l-a văzut o singură dată. De nenumărate ori și-a propus să mai treacă pe acolo, dar n-a avut vreme. Din această cauză nici nu-și amintește exact ce reprezintă tabloul, un înotător rănit sau un lup? Și dacă-l reprezintă pe lupul șchiop care se tîrăște cu ultimele-i puteri spre bîrlogul întunecos, de unde știe Taruk povestea cu *înotătorul?* Neapărat trebuie să treacă iar pe culoarul acela, cu toate că nu-și amintește de care etaj este vorba. Le va lua pe rînd, în primul moment de răgaz.

Își amintește de promisiunea făcută grațioasei 074PP3 de la etajul opt (de fapt despre ce promisiune e vorba?), dar e trimis în grabă la parter; tot e bine, va afla în cele din urmă ce veste bună i-a venit.

„Cît de mult mă bucur pentru tine, Taruk!" îl întîmpină prietenul de la parter, dar n-are cînd să termine ce avea de zis, fiindcă în clipa următoare Taruk trebuie s-o și pornească pe scări pînă la șapte, mîngîindu-se cu speranța că deși nu a izbutit să afle *nici acum* amănunte cu privire la vestea cea bună, cel puțin va încerca să fure o clipă pentru a se repezi și la opt unde-l așteaptă seducătoarea 074PP3. Dar ce i-a promis acestei fete cu figura blîndă, ce i-a promis, și *în ce* împrejurare i-a promis nu reușește să-și amintească. După cum nu reușește să smulgă din golul memoriei, acolo unde toate se răsucesc alene, se amestecă și-și pierd conturul, numele fetei. Și totuși e „per tu" cu ea, ba chiar o dată de mult — cînd s-a întîmplat asta? —

a invitat-o la un țap de bere și au ciocnit împreună în grădina cu mese scunde și rotunde sub crengile arcuite ale unei plante al cărei nume e probabil „Rexa"...

Un impuls neașteptat, dublat de nerăbdare, mai bine zise un sentiment străin pe care nu-l cunoaște, îl face să șovăie între îndeplinirea datoriei și dorința bruscă de a afla imediat ce carte i-a adus prietenul necunoscut de la etajul cinci. O fi poate o carte despre *înotător?* Între ispita de a o revedea pe miraculoasa 074PP3 și curiozitatea de a-l întîlni pe amicul de la cinci, Taruk se strecoară ca un țipar, și iată-l la etajul șaisprezece predînd un maldăr de hîrtii și preluînd altul pentru zece.

Nu cartea, desigur nu cartea, ci micul tablou în ulei de care-și amintește vag, îl înfățișează pe *înotător*. Poate cartea e despre lupul șchiop.

La etajul zece află că scrisoarea, de care aproape uitase, ajunsese pe urmele sale, dar acum cineva o trimisese jos, probabil la patru. Nu mai știe exact de la cine e scrisoarea și de ce e atît de importantă pentru el?

Taruk se împiedică și cade...

Meciul de box, își amintește perfect, debutase cu lovituri necruțătoare, sub lumina crudă ce transforma ringul într-un fel de soare dreptunghiular, iar mulțimea îl aclama de la început pe viitorul învingător, cînd deodată luptătorul ce părea mai puternic, mai bine clădit, mai frumos, mai pregătit pentru cariera de învingător s-a răsucit cu brațele în aer, un gest straniu, infantil, de apărare, dar nu din cauza loviturilor adversarului dezlănțuit, ci sub alte invizibile lovituri, de care-și dădea seama

doar el în momentul cînd se prăbuşea. Conducătorul luptei a început să numere, aşa cum se obişnuieşte... *totdeauna se găseşte cîte vreunul care să numere cînd eşti la pămînt*... unu, doi, trei, patru, cinci... Taruk îşi aminteşte foarte bine zvîrcolirile celui căzut şi încercările sale de a se ridica, de a nu pierde lupta.

Poate că în cartea prietenului de la cinci e vorba de boxerul învins? Sau micul tablou în ulei de pe culoarul unuia din etaje (nu-şi aminteşte care) îl înfăţişează pe boxerul învins, căzut la pămînt?

La *opt* Taruk se ridică (tînărul cu înfăţişare de învingător ce luptase în ring, nu s-a ridicat nici la opt, nici la zece). Taruk nu este un învins, el are de primit o scrisoare importantă, iar pe urmele sale aleargă o veste bună şi, în plus, mai există prietenii care-i fac rost de cărţi interesante (probabil despre lupul şchiop...), de bilete la cele mai bune spectacole, apoi la unul din etaje (dar la care?) îl aşteaptă cea mai frumoasă dintre fetele de pe pămînt al cărei nume, ce-i drept, l-a uitat (ce importanţă are cînd îi cunoaşte numărul ce-l poartă la piept: 074PP3), o fată căreia i-a făgăduit ceva, sau care i-a făgăduit o întîlnire poate, iarăşi în grădina cu mese rotunde, în umbra ramurilor de Rexa.

Deocamdată, trebuie să alerge la şaisprezece, să coboare la doi, să urce iarăşi la şapte... scările... scările... scările!... şi pretutindeni este anunţat că a fost căutat la telefon, că i-a venit o scrisoare, că un anumit amic îl caută cu insistenţă pentru a-i comunica o veste... numai că Taruk începe să prindă tot mai greu înţelesul cuvintelor, ceva nu e

bine cu el, se pomeneşte întrebînd cîte un funcţionar dacă ştie ceva despre micul tablou în ulei care trebuie să fie undeva... (firește că funcţionarii, oameni serioşi, nu ştiu să răspundă unei asemenea întrebări), apoi aleargă iar, duce şi aduce hîrtii ce sînt preluate cu mîini febrile, se pomeneşte numărînd scările, ceea ce nu făcuse în viaţa lui, dar îşi dă seama că, de fapt, îl numără pe boxerul căzut în mijlocul ringului...

Taruk zace undeva pe scări, şi etajele, deasupra şi dedesubtul lui, încep să fiarbă de nerăbdare fiindcă nu mai sosesc hîrtiile aşteptate.

Taruk zace nemişcat, cu ochii larg deschişi, şi vede în oglindă, în faţa lui, un chip străin care-l priveşte cu ochii holbaţi. *Cine o fi bătrînul acesta urît?*

Cineva se împiedică pe scări de Taruk şi dă alarma.

... şase, şapte, opt, nouă...

— Ridică-te Taruk, trebuiesc duse şi împărţite hîrtiile!

— Mai trăiesc, răspunde Taruk. Am de primit o veste bună. Am de primit o scrisoare importantă în care mi se comunică...

— Taruk, ridică-te pînă ce arbitrul nu rosteşte „Aut!"

— Lăsaţi-mă... o veste bună... mai am de primit o veste bună!

— Sus, băiete! Din cauza ta s-au oprit toate treburile! Ridică-te şi du hîrtiile! Altfel s-a dus dracului şi plecarea omului în lună, şi prelungirea vieţii, şi celelalte nimicuri importante.

— Nu mă pot ridica... adversarul a lovit sub centură... De ce nu mi se aduce vestea cea bună? Unde e cartea, unde sînt biletele pentru spectacolul la „Alhambra"?

— Taruk, ce Dumnezeu, este chiar momentul să!...

— Nu mă duceți de aici! Mai am de primit o veste bună! *Cine se apropie?*...

ZĂPEZILE DE LA CAPĂTUL FIRULUI

Ele vin, ele pleacă, pentru a se întoarce iar și iar. Fiecare sosire se justifică, parcă, numai prin faptul că pregătește o dispariție, și fiecare plecare anunță întotdeauna reîntoarcerile, într-o alternanță încăpățînată și elastică, un laitmotiv etern, care ne amintește mereu ceva îndepărtat și misterios. Ceva despre începuturi ce prevestesc inevitabile finaluri.

Limbile albe, uneori roșietice — înroșite de vîntul amurgului — alteori negre, negre de cărbunele stelelor arse, coboară pînă la dunga șesului, unde pier sub răsuflarea lui martie. Dar mai sus, unde brazii vuiesc cu tristețe în vînt, zăpada-ți mușcă gleznele cu colți străvezii, avertizîndu-te cu blîndețe că e mai bine să renunți: în lumina crudă a crestelor, sus, e posibil să te aștepte unele neplăceri, însă tu urci singuratic, urmărit de mii de priviri și totuși neștiut, rătăcitoriule răzleț, fără să bagi de seamă că zăpezile ți s-au apropiat de genunchi, și că ele cresc, cresc neîncetat.

În apropierea soarelui crește și singurătatea.

Nu mai observi că soarele s-a dedublat, că sînt doi sori, și ambii sori apun, de o parte și de alta a orizontului, și numai zăpada se înalță, crește, se zidește împrejurul tău, îți cuprinde genunchii, coapsele. Îți strînge genunchii, coapsele, pîntecul.

Încă mai urci, vîntul s-a sălbăticit, splendoarea bolții e uriașă, merită să mori, iar zăpada îți strînge pieptul, umerii.

Zăpada îți prinde gîtul, bărbia.

Ajuns la această înălțime, te oprești. Trebuie să te oprești. Nimeni nu mai înaintează. Nimeni n-a trecut mai departe. Cine a ajuns aici a murit.

Iar acum, e rîndul tău să mori. Ba, aș zice, *dreptul tău*. Ți l-ai cîștigat cu imensă trudă. Ca să pieri aici, iar *nu în băltoacă*, ai asudat îngrozitor. Moartea la această înălțime, înconjurat de tăcerea zăpezii și de vuietul stelelor, e o dreaptă răsplată. Dar ce greu e să mori! Plîngi. Și gerul îți țintuiește ultima lacrimă pe ochii lucioși, de gheață.

Și pîlpîie, apoi, un gol de timp în valoare de o sută de secole. Cum ai spune, o sută de guldeni. *Dar, privit cu orbitele morții, timpul nu are absolut nici o valoare.*

Muntele acesta, odinioară semeț, acum planeta îl soarbe încetul cu încetul. Un talaz estival mătură zăpezile. Lacrima țintuită pe ochii de gheață s-a topit. Ochii devin iar elastici. Ochii încep din nou să vadă. Rătăcitoriule răzleț, te trezești mirat că ești viu. Și din prima secundă, ridici privirea să cauți piscul și zăpezile care, neapărat, *iarăși* te vor ademeni!

Așa pier civilizațiile. Și, probabil, așa renasc.

Dar să rămînă numai între noi. Nu-i pomeni despre toate acestea omului savant, că se supără. El preferă să spună că vastul subiect privitor la dispariția semințiilor, și renașterea lor, deși se află în studiu — de o bună bucată de timp! — continuă să rămînă sub semnul misterului.

Se numește „al Viperelor". Un mare ghem încîlcit, fierăstruit de văi subțiri, tăiat brusc de cotloane tainice; și cu toate că de jos pare neînsemnat, nimeni, cred, nu-i cunoaște exact topografia. Primăvara, pe culmile rotunde, cireșii izbucnesc în rîs și elevii fug după-amiază din internate, ca niște tinere sălbăticiuni atrase de dorul libertății nemărginite... Nimeni n-a văzut acolo niciodată vreo viperă, totuși din cînd în cînd cîte un om moare, inexplicabil, mușcat la gleznă sau deasupra genunchiului.

Dealul Viperelor. Deasupra orașului, magnet și emițător de ispite; lumea povestește: „M-am plimbat pe Dealul Viperelor pînă la Turnul Unu." „Am poposit și am fript slănină sub Turnul Trei." Sau „Lîngă Turnul Doi am cunoscut iubirea."

Aceste Turnuri revin în toate discuțiile, se fac aluzii și se stabilesc distanțele în raport de așezarea lor, dar în realitate nimeni n-a văzut niciodată vreo urmă de turn; turnurile nu există, sau în orice caz nu sînt vizibile, iar dacă au existat, nimeni nu știe unde...

Fiecare piatră de pe Dealul Viperelor mi-e familiară, cu toate acestea se întîmplă să mă rătăcesc:

vîrtejul concentric al cărărilor e atît de confuz! Şi apoi, la tot pasul dai de minele părăsite, galeriile săpate de bunicul meu şi de oamenii lui în speranţa că vor descoperi filonul de Phyros (un diamant extrem de rar!), filon care s-a încăpăţînat în cele din urmă să nu se lase prins, cu toate că sumedenie de indicii şi dovezi pledau pentru existenţa sa reală în această parte a pămîntului...

Mulţi oameni au rămas pe drumuri, multe tragedii s-au consumat pe marginea acelei nenorocite afaceri!

Fiul bunicului, tatăl meu prin urmare, a încercat să restabilească prestigiul familiei, plantînd pe Dealul Viperelor un arbore mic şi ciudat, din specia Cynnara (?) dacă-mi amintesc bine; să fi reuşit experienţa ne-am fi îndestulat pentru toate veacurile viitoare cu zahăr şi alcool, dar, după o înflorire iluzorie, arborele de Cynnara s-a ofilit, ruinînd cu această ocazie pe cei ce mai rămăseseră teferi în urma „afacerii Phyros"...

Printre livezile părăsite, unde, pe alocuri, ca o sfidare, vrejurile uscate şi negre, rămăşiţe lipsite de glorie ale plantaţiei de Cynnara se mai ivesc din pămînt, trec eu, ca o fantomă singuratică, în căutarea Turnurilor.

Nu mă interesează nici diamantele strălucitoare, nici livezile sub dogoarea cărora tatăl meu şi-a pierdut minţile cînd a văzut cum i se năruie speranţa; nu doresc averi stabile, solide, aducătoare de plăceri şi de lungi călătorii pe yahturi cu punţile albe unde lenevesc dame bronzate pe şolduri; nu caut decît înşelătoarele mele Turnuri...

Ştiu, firește, că nu le voi întîlni niciodată.

Şi mai ştiu că într-o seară oamenii mă vor găsi întins în iarbă, cu o misterioasă înţepătură la gleznă, sau deasupra genunchiului...

*

La „El Dorado" purecii sar într-un picior de dimineaţa pînă seara, ei sînt adevăraţii stăpîni, fiindcă nici unul dintre sinistraţii şi vagabonzii ce s-au aciuat acolo nu s-au încumetat pînă acum să pună mătura în funcţiune; de altfel nu există nici o mătură!

Şi eu locuiesc la „El Dorado", într-un subsol unde m-au împins încetul cu încetul scandalurile îngrozitoare pe care le declanşaseră urmaşii primilor căutători ai diamantului Phyros.

Clădirea e mare, sumbră şi aproape la fel de întortocheată ca „Dealul Viperelor"; cîndva mi-a aparţinut, sau poate îmi aparţine şi acum, nu ştiu, nimeni nu ştie, şi cred că nici Satana în persoană n-ar reuşi să descurce teribila succesiune ce s-a deschis în urma prăbuşirii „afacerii Phyros".

Unii dintre bătrînii căutători ai diamantului mai trăiesc: cîţiva dintre camarazii bunicului, care în clipa grea l-au părăsit, lăsîndu-l să se sinucidă. Sînt foarte bătrîni şi complet senili; îşi tot spun poveşti din vremea tinereţii, şi variantele lor au devenit atît de fanteziste, încît dacă ar fi să-i iei în serios ai crede că „afacerea Phyros" ar fi fost încununată de o mare izbîndă; fantezia lor o ia razna, sînt gata să descrie oricui diamantele „mari cît pumnul" pe care le-au smuls din inima pămîntului...

Înfăţişarea lor dezminte aceste glorioase „saga"-le:

zdrențele curg pe trupurile sfîrșite și cine știe cum au supraviețuit pînă acum! Uneori însă zîmbetul acela senil-optimist părăsește fețele lor topite. Devin gravi. Se adună în cerc și intonează un imn ciudat... Ceva despre niște cîini albi. Niciodată n-am înțeles...

„El Dorado", mohorîtul cub cenușiu, a fost ridicat sub supravegherea bunicului în febra deschiderii primelor galerii pe Dealul Viperelor; cei care urmau să se îmbogățească aveau nevoie de birouri, funcționari, contabili (care să calculeze veniturile!), casieri și paznici... Și acum prin subsoluri zac casele de bani, triste și mîncate de rugină; una se află chiar în mizerabila mea cămăruță: îmi păstrez acolo proviziile și sticla cu vin...

Cîndva am încercat să părăsesc „El Dorado", acest oraș în care și acum sînt înconjurat de o tăcere ostilă, ca urmaș al celor doi „diavoli" (bunicul și tatăl meu) care au aruncat sămînța pierzaniei; după scurt timp am revenit. Un glas mă chema neîncetat înapoi.

Astfel trăiam eu, cînd viața mea intră în vîrtej.

*

Unul din principalii vinovați ai dezastrului „Phyros" a rămas aproape necunoscut; și pentru mine acest om continuă să fie o nălucă enigmatică, deși, descoperindu-l din vechile scrisori de familie, i-am urmărit cu îndîrjire destinul.

E vorba de un prieten din tinerețe al bunicului, un savant, un mare matematician pe cale de a-și dobîndi o faimă europeană, cînd, brusc, pe neașteptate, s-a dat la fund, a dispărut, nimeni n-a mai știut de el, cu toate că teoriile lui fascinante au fost multă vreme după aceea obiectul unor cercetări asidui și a tot felul de interpretări.

Matematica a fost totdeauna pentru mine un mare mister! Cu toate acestea una din ideile savantului dispărut (sau poate o glumă a sa, nu știu...), reluată deseori în corespondența dintre el și bunic, a avut asupra mea efectul unui șoc: *x nu se întîlnește niciodată cu y!*

Dar, ce este X, și — Dumnezeule! — ce este Y?

Cu acest om — nu vreau să-i divulg numele, am să-l numesc convențional „S", de la „savant" — bunicul a avut intense consultări, înainte de a pune pe roate „afacerea Phyros". Ei bine, calculele au demonstrat că presupunerile bunicului erau exacte: reieșea că Dealul Viperelor ascundea pietre prețioase!

Dar cum pot să certifice niște cifre, semne și convenții — pe care le manevrezi cum vrei! — că într-un anume loc există sau nu există diamante, nu pot să înțeleg!

Astfel trăiam eu, încercînd să ghicesc profilul și destinul acelui om, cînd viața mea intră în vîrtej.

Tina-Rosemarie e pe cale de a pune mîna pe o moștenire fabuloasă. Cînd va fi bogată vom părăsi amîndoi „El Dorado" și o să ne cumpărăm vilă pe malul mării; seara vom coborî în port pentru a ura vînt prielnic bătrînilor căpitani.

Eu îi spun: „Dacă vei fi miliardară n-ai să te mai uiți la mine. Ai să te măriți cu un actor de cinema, și tram-tram."

Ea rîde.

Moştenirea e aşteptată să pice din zi în zi. Trebuie doar să se rezolve un fleac de litigiu între state, să se reia relaţiile normale cu alte cuvinte, fiindcă altfel nu poate sosi depeşa prin care Tina-Rosemarie să fie anunţată că moştenirea stă la picioarele ei; apoi trebuie să se rezolve complicata execuţie testamentară, contestată şi boicotată de o hoardă bezmetică de moştenitori ilegali... Asta durează cam de multişor...

În plus mai există şi alte puncte neclare în legătură cu această moştenire: bunica Tinei-Rosemarie a murit la vîrsta de optzeci şi trei de ani, după ce sperase o viaţă întreagă să pună mîna pe averea fratelui, celebru vînător în Africa, proprietar de rezervaţii naturale, terenuri de vînătoare şi cazinouri; se vede că murind (într-un accident alcoolic) marele vînător îşi lăsase hîrtiile în neorînduială; mama Tinei-Rosemarie, asupra căreia trecuse speranţa moştenirii, îşi dăduse şi ea duhul; toate drepturile treceau acum asupra iubitei şi vecinei mele de gang din „El Dorado"; se vede însă că domnii aceia de pe continentul arzător nu excelează prin grabă; oricum, trebuie să se rezolve, dacă nu azi, atunci desigur mîine.

Astfel trăiam eu, împreună cu iubita mea Tina-Rosemarie, aşteptînd (aşteptarea era mai mult a ei) să pice vestea cea bună, cînd viaţa mea intră în vîrtej.

În paranteză: părerea mea (nu m-am grăbit s-o împărtăşesc şi dragei mele Tina-Rosemarie) era că celebrul vînător nu făcuse nici o brînză în Africa şi pierise fără o leţcaie în buzunar, în pragul vreunei găuri sordide din Monrovia sau Conakry (presupun că aceste oraşe, dacă ele există într-adevăr, se află în Africa), de inimă rea că nu mai poate da pe gît încă o duşcă de alcool... Am eu o părere a mea personală în legătură cu averile astea fabuloase: nu le poţi dobîndi cît ai bate din palme. Mult mai uşor e să-ţi pui propria piele pe băţ. Bunicul, dacă n-ar fi mort, şi tata, dacă ar fi cu minţile acasă, ar avea şi ei ceva de adăugat în legătură cu asta!

Cînd se face noapte tîrziu şi întunericul e deplin — cu toate că pe gangul nostru murdar e întuneric totdeauna — draga mea Tina-Rosemarie străbate repede distanţa ce desparte uşa ei de uşa mea şi apoi, după ce o văd în cameră, încui uşa şi scot cheia din broască, pentru ca amicii să creadă că nu sînt acasă. Deşi n-am nici un amic şi nimeni nu mă caută niciodată. Apoi deschid casa de bani din colţul hrubei mele şi scot, nu diamante înşelătoare, ci sticla cu vin. Tina-Rosemarie îmi povesteşte cum se va îmbrăca după ce va primi moştenirea. Cînd ai vin în pahar nu e prea greu să visezi. Deasupra noastră, în cele trei etaje ale romanticului „El Dorado", supravieţuitorii dezastrului şi urmaşii lor continuă pînă la ore tîrzii să se certe şi să bocănească. Noi ne îmbătăm încet, încercînd să ne închipuim...

*

Odată urcînd Dealul Viperelor mi se năzări departe în faţă, între două colţuri ale pădurii (piezişă pe amurg, pădurea părea că se destramă, ca un nor vînăt în vîrtej) o înaltă construcţie albă scînteietoare!

Tresărind din toată ființa, am dat să alerg, cînd fantoma pieri... Totuși, în această seară, cu o mare întîrziere, cu o fatal de mare întîrziere, speranțele bunicului și ciudatele calcule ale matematicianului S. aveau să se confirme: îmi fu dat, spre nenorocirea mea, să descopăr, fără să vreau, fără să fi dorit vreodată, diamantul Phyros. Și iată cum:

Apropiindu-mă de locul unde crezusem că zăresc iluzoriile mele Turnuri, am găsit intrarea uneia din galeriile părăsite. Iarba crescuse înaltă, acoperind buzele galeriei care pe alocuri se surpase, rămînînd la suprafața pămîntului doar o zbîrcitură urîtă, ca un rest de tranșee în care se adună apa ploilor, colcăind de ființe lipicioase și reci... Am vrut să rup de pe marginea acestei ruine un fir de trestie, dar tulpina rezistă și planta se smulse cu rădăcină cu tot, și deodată din țărîna astfel răscolită un ochi subpămîntean își trimise lucirea-i vie, galbenă, drept în ochii mei!

Înnebunit de groază, transpirînd, am rămas ca împietrit minute întregi. Brusc, capacitatea de a mă mișca îmi reveni. Sub țeasta mea se ciocneau gînduri contradictorii și din clipă în clipă aveam impresia că... Oh, oh, asta e marginea neantului? X nu se întîlnește niciodată cu...?

Am întins mîna...

*

...Purtînd cu mine nefasta comoară (bulgărele galben care-mi ardea palma), am coborît în goană povîrnișul muntelui, tot sperînd că mă voi trezi din vis, sau că în realitate ceea ce descoperisem eu era doar o țandără de sticlă colorată și nu...

Se înnoptase brusc. Cînd am ajuns în oraș oamenii ieșiseră ca viezurii din vizuini; grupuri se strînseseră în fața circiumii și un bărbat, un necunoscut îmi rînji în nas:

— Ce față schimbată ai, domnule! Parcă ai fi descoperit diamantul Phyros!

Cei din preajma lui izbucniră în rîs. Observația insului, deși aruncată la întîmplare, mă șocă; în altă împrejurare n-aș fi luat-o în seamă, m-aș fi dus mai departe, acum însă, ca pentru a dezminți o bănuială, m-am simțit obligat să răspund. Prin urmare mă apropiai de grupul ce mă cîntărea cu o clară ostilitate. Căutam să fiu binevoitor.

— Ce anume vă displace în înfățișarea mea, domnule?

— Vezi, vezi, zise individul și sub mustața deasă și neagră luciră niște dinți mici, ca de șoarece.

Un altul observă:

— Ia priviți cum își strînge pumnul! Parcă s-ar pregăti să lovească!

Pumnul meu era într-adevăr strîns, închis ca o cutie ferecată; în cutie țineam comoara galbenă ale cărei văpăi mă temeam să nu umple spațiul. Se găsi, din fericire, un binevoitor care să-mi ia apărarea, potolindu-i pe indivizii mișcați împotriva mea de vechea ură a celor ruinați pe vremuri, transmisă din tată în fiu.

Furișîndu-mă ca un răufăcător, am ajuns la „El Dorado“ și m-am zăvorît ca în serile cînd venea la mine draga mea Tina-Rosemarie. Printre maldărele de hîrtii și cărți moștenite aveam și un vechi volum în care era descris foarte pe larg diamantul Phyros. M-am apucat să răscolesc ca un bezmetic și

am găsit în cele din urmă cartea pe care am răsfoit-o la iuțeală. Căutam, speram să mi se confirme că nu descoperisem diamantul, dar...

Se făcuse tîrziu. Speranța mi se duse, încetul cu încetul. Vai mie! Bucățica de flacără pe care o adusesem de pe Dealul Viperelor era într-adevăr diamantul Phyros!

Cînd, deodată am auzit un foșnet în ferestruica de la nivelul solului, pe unde în timpul zilei îmi venea puțină lumină. Fusesem spionat! O clipă mi se păru că văd lucirea unor ochi. Triplu idiot! Zăvorîsem ușa, dar uitasem să astup fereastra! Mă repezii afară, dar firește n-am dat de nimeni. Cu toate acestea, cineva, cineva...

*

Am așteptat să treacă miezul nopții și luîndu-mi inima în dinți mi-am părăsit bîrlogul; am colindat cele mai sinistre coclauri din preajma orașului, încercînd să găsesc o ascunzătoare sigură pentru blestematul diamant de care voiam să scap cu orice preț și apoi să uit că există. Eram însă atît de înfricoșat că nici fîntînile părăsite, nici bălțile mocirloase și nici criptele vechiului cimitir nu mi s-au părut ascunzători de nădejde. Și atunci m-am hotărît — era încă noapte neagră — să pun înapoi diamantul, în locul de unde-l smulsesem, și unde zăcuse, pe semne, de la facerea lumii.

Pe Dealul Viperelor nu mișca o frunză. Totuși după ce am înmormîntat diamantul, la coborîre, mi se păru că aud în spatele meu un foșnet stins care mă urmărea, mă urmărea...

Vestea că aș fi descoperit diamantul Phyros contamină orașul ca o epidemie de holeră. Oamenii se îmbolnăveau pe rînd și veneau la mine. Încercară, prin făgăduieli, rugăminți, amenințări să-mi smulgă o mărturisire. În ochii lor ardea flacăra nebuniei. Erau urmașii vechilor căutători ai diamantului și fiii oamenilor care se întovărășiseră cu tatăl meu pentru a cultiva Cynnara pe Dealul Viperelor, sau pur și simplu oameni care nu avuseseră nici un amestec, pînă acum, în aceste necugetate acțiuni.

Trăiam ca asediat.

Draga mea Tina-Rosemarie avu și ea parte de neplăceri. Imbecilii își închipuiră că i-am destăinuit secretul și o supuseră unor insistențe permanente.

Nici pe Dealul Viperelor nu mai reușeam să fiu singur. Deși nu vedeam pe nimeni, din fiecare tufiș mă pîndea o pereche de ochi lacomi.

Cu toate acestea, da, da, cu toate acestea îmi continuam raidurile, sperînd să descopăr într-un amurg lent, brusc, în fața ochilor uimiți, iluzoriile mele Turnuri!

Cît de ciudat! Niciodată nu voi ști încotro duc cărările ce pornesc în stînga și în dreapta, deși uneori aud lătrături de cîini, semn că acolo sînt și oameni — dar ce zic eu! — cei ce mă spionează mișună ca păduchii peste tot!

*

Disperarea îi cuprinse încetul cu încetul. Îmi făgăduiră totul, dacă le voi da diamantul, veniră fete a căror frumusețe mă orbea să mi se ofere... Încercară — o ceată de cretini — să mă tortureze, dar am evadat. N-au reușit să-mi smulgă unghiile,

nici să mă orbească cu fierul roşu. Sînt puternic. Sînt foarte puternic! Nu vor obține cu forța nici o mărturisire.

Da, dar colacul de salvare va putea fi scos suficient de repede de pe suportul său?

Ce inculți! Doamne, cred că am descoperit ce pedeapsă li se cuvine!

Destul! Matematicianul S. n-a existat. Acum două sute de ani un alchimist, alchimistul S., da, da, povestea aceea... S-a îngropat împreună cu...

Plantația de Cynnara...

Nu există o astfel de plantă! Nimeni n-a încercat să cultive ceva pe Dealul Viperelor, al cărui sol e, după cum se știe, total sec, ca o femeie fără... fără ce?

Şi în felul acesta ei cred că mă vor păcăli! Ei bine, zarurile sînt aruncate. Am hotărît care să vă fie pedeapsa, oameni: *am să vă dau diamantul Phyros!*

Ei şi? Ei şi ce? Veți fi fericiți? De ce... de ce uitați că X, niciodată...

Pentru ultima dată urc Dealul Viperelor.

Unde sînt *Turnurile* mele?

Prin urmare... E toamnă, înserarea cade repede, stelele cresc. Dar iată-mă cu diamantul Phyros în mînă, oameni, mai așteptați o clipă, în mîinile mele se află fericirea voastră, osînda voastră.

Gonesc spre voi, cobor dealul cu diamantul. Nu mă mai pîndiți, nu vă mai mișcați urechile ca niște radare pe urma cuvintelor pe care nici nu le-am spus. Vin către voi, de bună voie, cu diamantul. Vă aduc fericirea. Osînda.

Aşa coboram eu Dealul Viperelor cu diamantul Phyros în mînă, cînd viața mea intră în vîrtej.

Dealul Viperelor. Nimeni n-a văzut niciodată vreo viperă pe aici, cu toate acestea, din cînd în cînd, cîte un om moare, inexplicabil, muşcat la gleznă sau deasupra genunchiului...

Dar nici Turnurile nu le-a văzut nimeni. Şi cu toate acestea ele există, există!

Aşa coboram eu Dealul Viperelor... Da, dar colacul de salvare nu poate fi scos suficient de repede de pe suportul său!

Ce noapte lină se făcuse. Catifelată. Dacă aş fi deschis palma s-ar fi făcut lumină — diamantul Phyros — dar nu venise încă momentul să-l arăt. Voiam să ajung jos, în oraş, să-i adun pe toți...

O să le fac o bucurie. Nu știu ce va urma apoi... Mă bucur de pe acum de bucuria lor. Tainică noapte, ce foşnește oare prin iarbă, la gleznele mele?

Astfel coboram eu Dealul Viperelor...

Draga mea Tina-Rosemarie! Vom pleca împreună, departe, departe... Fiecare dintre noi merită cel puțin o fărîmitură de fericire. Fie ca acest gînd să...

Astfel coboram eu Dealul Viperelor cînd iarba undui moale şi o înțepătură îmi săgetă glezna. În timp ce mă prăbuşeam...

Doamne! Niciodată, niciodată oamenii nu vor şti că am vrut să le dau diamantul Phyros!

Cuprins

Blondul împotriva umbrei sale . . . 5
Mihaela și cutremurul 79
Răpirea lui Marlow 86
Miraje pe Mările Sudului 89
O ipoteză absurdă 101
Fotografii, stampe, călătorii 104
Raport final 107
Cele două obsesii ale Omului-Șopîrlă 112
Un western aproape clasic 117
Roman detectiv (clasic),
în două volume 119
Riscurile meseriei 121
Marmura și nisipul 124
Ultima aventură și visul etern . . . 126
Glontele de aur, drept în tîmplă, sus 129
Scările 182
Zăpezile de la capătul firului . . . 191
Turnurile 193

Lector: VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor: Mariana Pușcașu

Apărut: 1973. Comanda nr.: 517. Tiraj: 26.700 broșate. Coli de tipar: 13.

Tiparul executat sub comanda nr. 440, la Întreprinderea poligrafică „Crișana", Oradea Str. Moscovei nr. 5.
Republica Socialistă România

Fantastic Club

Lei 5

IN ACEEAȘI COLECȚIE
au apărut:

Vladimir Colin:
CAPCANELE TIMPULUI

Ion Hobana, Gianfranco de Turris:
FANTASCIENZA

Mary W. Shelley:
FRANKENSTEIN

G. Anania, R. Bărbulescu:
PARALELA-ENIGMĂ

Gerard Klein:
PLANETA CU ȘAPTE MĂȘTI

Edgar Rice Burroughs:
TĂRÎMUL UITAT DE TIMP

sub tipar:

André Maurois
MAȘINA DE CITIT GÎNDURILE